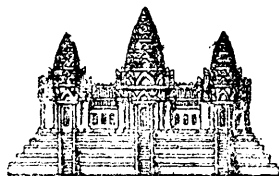




ព្រះ
ត្រៃបិដកចារឹក
និង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
អភិធម្មបិដក
យមក បញ្ចមភាគ
៩១



លោះពុម្ពប្រាំ ទី ២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

គ. ស. ២៥១៦

អភិធម្មបិដកេ
យមកស្ស បញ្ចមោ ភាគោ

នមោ តស្ស ភក្កតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

ចិត្តយមកំ អដ្ឋមំ

បុគ្គលវិរុទ្ធសោ

[១] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
ចិត្តំ និរុជ្ឈិតស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិតស្សតិ យស្ស វា បន ចិត្តំ
និរុជ្ឈិតស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិតស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ
ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ និរុជ្ឈតិ
តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតស្សតិ ឧប្បជ្ជិតស្សតិ យស្ស វា
បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតស្សតិ ឧប្បជ្ជិតស្សតិ តស្ស ចិត្តំ
ន ឧប្បជ្ជតិ និរុជ្ឈតិ ។

[២] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជ
យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។
យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជ
យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជ តស្ស ចិត្តំ ន
ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក

យមកៈ បញ្ចមភាគ

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ។

ចិត្តយមកៈ ទី ៨

បុគ្គលវិវត្តស

[១] ចិត្ត របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ ចិត្ត របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ នឹងមិនកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង តែងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តរបស់ បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែង មិនកើតឡើង តែងរលត់ ។

[២] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែង មិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ ថារមែងមិនកើតឡើង ។

(៣) យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ភស្មំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ ភស្មំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ។
 យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ ភស្មំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ យស្ស
 វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ ភស្មំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ ។

(៤) យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ភស្មំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ភស្មំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ភស្មំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ភស្មំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ភស្មំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ភស្មំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ភស្មំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 ភស្មំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 ភស្មំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យស្ស វា បន ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ភស្មំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ភស្មំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាភើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ភើតឡើងហើយ
ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងរលត់ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់
ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនភើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គល
ណា មិនភើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនរលត់ ។

[៤] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងភើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាធ្លាប់ភើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់ភើតឡើង
ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងភើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា
រមែងមិនភើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់ភើតឡើង
ហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់ភើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់
បុគ្គលនោះ មិនភើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងភើតឡើង ចិត្ត
របស់បុគ្គលនោះ នឹងភើតឡើង ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងភើតឡើង
ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងភើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនភើត
ឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនភើតឡើង ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា
នឹងមិនភើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនភើតឡើង ។ ចិត្ត
របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់ភើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
ថានឹងភើតឡើង ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងភើតឡើង ចិត្តរបស់
បុគ្គលនោះ ធ្លាប់ភើតឡើងហើយ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិន
ធ្លាប់ភើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនភើតឡើង

យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតំ តស្ស ចិត្តំ
ន ឧប្បជ្ឈិតំ ។

(៥) យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ
យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ ។
យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ
យស្ស វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ តស្ស ចិត្តំ ន
និរុជ្ឈិតំ ។ យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ តស្ស ចិត្តំ
និរុជ្ឈិតំ យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ តស្ស
ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ ។ យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ តស្ស
ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន
និរុជ្ឈិតំ តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ ។ យស្ស ចិត្តំ
និរុជ្ឈិតំ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ យស្ស វា បន ចិត្តំ
និរុជ្ឈិតំ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ ។ យស្ស ចិត្តំ ន
និរុជ្ឈិតំ តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ យស្ស វា បន
ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ ។

(៦) យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតំ តស្ស ចិត្តំ
និរុជ្ឈិតំ យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ

បិត្តយមកៈ បុគ្គលវិរុទ្ធសា

ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិន
ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

(៥) ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាធ្លាប់រលត់ហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ
ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងរលត់ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់
ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់រលត់ហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គល
ណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនរលត់ ។ ចិត្ត
របស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងរលត់
ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងរលត់ ។
ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹង
មិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
រមែងមិនរលត់ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តរបស់
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងរលត់ទៅ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងរលត់
ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់រលត់ហើយ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់
រលត់ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តរបស់
បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ។

(៦) ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតហើយ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិតំ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ យស្ស វា បន
 ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ យស្ស វា បន
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ យស្ស
 វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ យស្ស វា
 បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(៧) យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិតំ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ តស្ស
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ តស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិន
 កើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់រលត់ហើយ ឬក៏ ចិត្ត
 របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិន
 កើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថានឹងរលត់ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្ត
 របស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិន
 កើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តរបស់
 បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើង ។ ចិត្ត
 របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
 នឹងរលត់ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
 ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ
 ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា
 នឹងមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

(៧) ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថារមែងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់ ចិត្ត
 របស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើត
 ឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងរលត់ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គល
 ណា រមែងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើង ។

ចិត្តយមកេ បុគ្គលវាទុសោ

(៨) យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈមាធំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈមាធំ ។
 យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈមាធំ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ តស្ស ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ឈមាធំ ។

(៩) យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈមាធំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈមាធំ ។
 យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមាធំ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ តស្ស ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈមាធំ ។

(១០) យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិត
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិត តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ ។
 យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិត្តិ យស្ស
 វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិត្តិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ ។
 យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិត
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិត តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ ។

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលវិរុទ្ធស

(៨) ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កំពុងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្ត
 របស់បុគ្គលនោះ កំពុងកើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលមិន
 កើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្ត
 របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កាលមិន
 កើតឡើងទេ ។

(៩) ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កំពុងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
 ថាកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្ត
 របស់បុគ្គលនោះ ក៏កំពុងរលត់ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលមិនរលត់
 ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គល
 ណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កាលមិនរលត់ ។

(១០) ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើង
 ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ក៏កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា
 កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងកើតឡើង ឬក៏
 ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ក៏កើតឡើង
 ហើយ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិន
 ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ក៏មិនកើតឡើងហើយ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ឈំ ។

(១១) យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិត នោ ច តស្ស
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យស្ស
 វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តស្ស ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិត ។ តស្ស ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិត ។ យស្ស ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ឈិត នោ ច តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ
 តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យស្ស វា បន ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ
 តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិត ។

(១២) ឧប្បជ្ឈំ ឧប្បជ្ឈមាធំ ឧប្បជ្ឈមាធំ ឧប្បជ្ឈំ ។
 ន ឧប្បជ្ឈំ ន ឧប្បជ្ឈមាធំ ន ឧប្បជ្ឈមាធំ ន
 ឧប្បជ្ឈំ ។

(១៣) ជីវុទ្ធំ ជីវុទ្ធមាធំ ជីវុទ្ធមាធំ ជីវុទ្ធំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
ថានឹងមិនកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្ត
របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ។

[១១] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹង
កើតឡើង ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គល
នោះ កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើង
ហើយ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ដែលកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់
កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក៏
មិនមែន ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គល
ណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិន
មែន ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

[១២] ចិត្ត កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កំពុងកើតឡើង (ក៏មាន)
ចិត្ត កំពុងកើតឡើង (ក៏មាន) កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ។ ចិត្ត មិន
កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កាលមិនកើតឡើង (ក៏មាន) ចិត្ត កាលមិន
កើតឡើង (ក៏មាន) មិនកើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ។

[១៣] ចិត្ត រលត់ហើយ (ក៏មាន) កំពុងរលត់ (ក៏
មាន) ចិត្ត កំពុងរលត់ (ក៏មាន) រលត់ហើយ (ក៏មាន) ។

ចំកួយមក ធម្មវិវត្តសោ

ន និរុទ្ធិ ន និរុដ្ឋមាជំ ន និរុដ្ឋមាជំ ន និរុទ្ធិ ។

(១២) យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈមាជំ ខណំ ខណំ
វីតីក្កន្តំ អតីក្កន្តកាលំ និរុដ្ឋមាជំ ខណំ ខណំ
វីតីក្កន្តំ អតីក្កន្តកាលំ តស្ស ចិត្តំ យស្ស វា បន
ចិត្តំ និរុដ្ឋមាជំ ខណំ ខណំ វីតីក្កន្តំ អតីក្កន្តកាលំ
ខណំ ខណំ វីតីក្កន្តំ អតីក្កន្តកាលំ តស្ស ចិត្តំ ។
យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈមាជំ ខណំ ខណំ វីតីក្កន្តំ
អតីក្កន្តកាលំ ន និរុដ្ឋមាជំ ខណំ ខណំ វីតីក្កន្តំ
អតីក្កន្តកាលំ តស្ស ចិត្តំ យស្ស វា បន ចិត្តំ
ន និរុដ្ឋមាជំ ខណំ ខណំ វីតីក្កន្តំ អតីក្កន្តកាលំ
ន ឧប្បជ្ឈមាជំ ខណំ ខណំ វីតីក្កន្តំ អតីក្កន្តកាលំ
តស្ស ចិត្តំ ។

ធម្មវិវត្តសោ

(១៥) យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតំ ន និរុដ្ឋិតំ
តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិតស្សិតំ ន ឧប្បជ្ឈិតស្សិតំ យំ វា
បន ចិត្តំ និរុដ្ឋិតស្សិតំ ន ឧប្បជ្ឈិតស្សិតំ តំ ចិត្តំ

ចិត្តយោគៈ ធម្មវិរុទ្ធស

ចិត្ត មិនរលត់ហើយ (ក៏មាន) កាលមិនរលត់ (ក៏មាន) ចិត្ត កាលមិន
រលត់ (ក៏មាន) មិនរលត់ហើយ (ក៏មាន) ។

[១៤] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវ
ខណៈទាំងពួង(១) ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
កាលនឹងរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង(២) ឈ្មោះថាមានកាលកន្លង
ហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលនឹងរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈ
ទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ជាចិត្ត
កន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ។ ចិត្តរបស់
បុគ្គលណា កាលមិនទាន់កើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង
ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កាលមិនទាន់រលត់
ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ឬក៏ ចិត្ត
របស់បុគ្គលណា កាលមិនទាន់រលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង
ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កាលមិនទាន់កើត
ឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ។

ធម្មវិរុទ្ធស

[១៥] ចិត្តណា រមែងកើតឡើង មិនរលត់ ចិត្តនោះ នឹងរលត់
នឹងមិនកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តណា នឹងរលត់ នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតិ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ និរុជ្ឈតិ
 តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតិ យំ វា បន ចិត្តំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 និរុជ្ឈតិ ។

(១៦) យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ យំ
 វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ យំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ យំ វា បន ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ជំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៧) យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ យំ
 វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ។ យំ ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ យំ វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ
 តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ។

(១៨) យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត យំ វា
 បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត យំ វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

វមែនកើតឡើង វមែនមិនរលត់ ។ ចិត្តណា វមែនកើតឡើង តែងរលត់
ចិត្តនោះ នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តណា នឹងមិនរលត់ នឹង
កើតឡើង ចិត្តនោះ វមែនមិនកើតឡើង វមែនរលត់ ។

(១៦) ចិត្តណា វមែនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើង
ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាវមែនកើត
ឡើង ។ ចិត្តណា វមែនមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើង
ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាវមែនមិន
កើតឡើង ។

(១៧) ចិត្តណា រលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ឬក៏
ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ វមែនរលត់ ។ ចិត្តណា វមែន
មិនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា ដែល
មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថា វមែនមិនរលត់ ។

(១៨) ចិត្តណា វមែនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើង
ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ វមែនកើតឡើង ។
ចិត្តណា វមែនមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ
ឬក៏ ចិត្តណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាវមែនមិនកើត
ឡើង ។ ចិត្តណា វមែនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងកើតឡើង
ឬក៏ ចិត្តណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាវមែនកើតឡើង ។

ចិត្តយមកេ ធម្មវិរុទ្ធសោ

យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតំ យំ
 វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតំ ។
 យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតំ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតំ យំ វា បន
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតំ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតំ ។ យំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ឈិតំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតំ យំ វា បន ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ឈិតំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតំ ។

[illegible]

ចិត្តយមកៈ ធម្មវារុទ្ទេស

ចិត្តណា វមែនមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកើតឡើង ឬក៏ ចិត្ត
ណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាវមែនមិនកើតឡើង ។ ចិត្ត
ណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងកើតឡើង ឬក៏ ចិត្ត
ណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា
មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកើតឡើង ឬក៏ ចិត្ត
ណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

(១៩) ចិត្តណា វមែនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់រលត់ហើយ
ឬក៏ ចិត្តណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាវមែនរលត់ ។ ចិត្ត
ណា វមែនមិនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់រលត់ហើយ ឬក៏ ចិត្ត
ណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាវមែនមិនរលត់ ។ ចិត្ត
ណា វមែនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា នឹងរលត់
ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាវមែនរលត់ ។ ចិត្តណា វមែនមិនរលត់ ចិត្តនោះ
ឈ្មោះថានឹងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថា
វមែនមិនរលត់ ។ ចិត្តណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹង
រលត់ ឬក៏ ចិត្តណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់រលត់ហើយ ។
ចិត្តណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្ត
ណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់រលត់ហើយ ។

អភិធម្មបទិកោ យមកំ

(២០) យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ យំ
 វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ យំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ យំ វា បន
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ យំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ យំ វា បន
 ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ យំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ យំ វា បន
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ យំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ យំ វា បន
 ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ យំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ យំ វា បន ចិត្តំ
 ន និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២១) យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ
 យំ វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ យំ វា
 បន ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២២) យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈហនំ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈ
 យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈហនំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២០) ចិត្តណា វមែនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់រលត់ ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាវមែនកើត ឡើង ។ ចិត្តណា វមែនមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់រលត់ ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាវមែន មិនកើតឡើង ។ ចិត្តណា វមែនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹង រលត់ ឬក៏ ចិត្តណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាវមែនកើតឡើង ។ ចិត្តណា វមែនមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្ត ណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាវមែនមិនកើតឡើង ។ ចិត្តណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា នឹង រលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា មិនធ្លាប់ កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា នឹង មិនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

(២១) ចិត្តណា វមែនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា វមែនមិនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាវមែនកើតឡើង ។ ចិត្ត ណា វមែនមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាវមែនរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា វមែនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាវមែនមិនកើតឡើង ។

(២២) ចិត្តណា កំពុងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកំពុងកើតឡើង ។

ចិត្តយមកេ ធម្មវិវដ្តសោ

យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈមាទំ ភំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ យំ វា
 បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ ភំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈមាទំ ។

(២៣) យំ ចិត្តំ វិវដ្តមាទំ ភំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ
 យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ ភំ ចិត្តំ វិវដ្តមាទំ ។
 យំ ចិត្តំ ន វិវដ្តមាទំ ភំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ យំ វា
 បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ ភំ ចិត្តំ ន វិវដ្តមាទំ ។

(២៤) យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ ភំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិត្តំ យំ
 វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិត្តំ ភំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ ។ យំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ ភំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិត្តំ យំ វា បន
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិត្តំ ភំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ ។ យំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ឈំ ភំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិត្តំ យំ វា បន ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ឈិត្តំ ភំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ ។ យំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ឈំ ភំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិត្តំ យំ វា បន ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ឈិត្តំ ភំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ ។

(២៥) យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិត្តំ លោ ច ភំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈំ ភំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិត្តំ យំ វា បន ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈិត្តំ លោ ច ភំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ ភំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈិត្តំ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិត្តំ លោ ច ភំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ ភំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិត្តំ

ចិត្តយមកៈ ធម្មវរុទ្ធស

ចិត្តណា កាលមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ឬក៏
ចិត្តណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកាលមិនកើតឡើង ។

(២៣) ចិត្តណា កំពុងរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ
ឬក៏ ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកំពុងរលត់ ។
ចិត្តណា កាលមិនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ឬក៏
ចិត្តណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកាលមិនរលត់ ។

(២៤) ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើង
ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើង
ហើយ ។ ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងកើតឡើង ឬក៏
ចិត្តណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា
មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្ត
ណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ។
ចិត្តណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកើតឡើង ឬក៏
ចិត្តណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ។

(២៥) ចិត្តណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើត
ឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្តនោះ នឹងកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តណា នឹង
កើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្តនោះ
ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ
ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យំ វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈស្សតិ ឈោ ច តំ ចិត្តំ
ន ឧប្បជ្ឈំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិត ។

(២៥) ឧប្បជ្ឈំ ឧប្បជ្ឈមាជំ ឧប្បជ្ឈមាជំ ឧប្បជ្ឈំ ។
ន ឧប្បជ្ឈំ ន ឧប្បជ្ឈមាជំ ន ឧប្បជ្ឈមាជំ ន ឧប្បជ្ឈំ ។

(២៦) និរុទ្ធំ និរុជ្ឈមាជំ និរុជ្ឈមាជំ និរុទ្ធំ ។
ន និរុទ្ធំ ន និរុជ្ឈមាជំ ន និរុជ្ឈមាជំ ន និរុទ្ធំ ។

(២៨) យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈមាជំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ
អតិក្កន្តកាលំ និរុជ្ឈមាជំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិ-
ក្កន្តកាលំ តំ ចិត្តំ យំ វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈមាជំ ខណំ
ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ ឧប្បជ្ឈមាជំ ខណំ
ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តំ ចិត្តំ ។ យំ ចិត្តំ ន
ឧប្បជ្ឈមាជំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ ន
និរុជ្ឈមាជំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តំ
ចិត្តំ យំ វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមាជំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឬក៏ ចិត្តណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ
ក៏មិនមែន គឺចិត្តនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

[២៦] ចិត្ត កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កំពុងកើតឡើង (ក៏មាន)
ចិត្ត កំពុងកើតឡើង (ក៏មាន) កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ។ ចិត្ត មិន
កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កាលមិនកើតឡើង (ក៏មាន) ចិត្ត កាល
មិនកើតឡើង (ក៏មាន) មិនកើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ។

[២៧] ចិត្ត រលត់ហើយ (ក៏មាន) កំពុងរលត់ (ក៏មាន)
ចិត្ត កំពុងរលត់ (ក៏មាន) រលត់ហើយ (ក៏មាន) ។ ចិត្ត មិន
រលត់ហើយ (ក៏មាន) កាលមិនរលត់ (ក៏មាន) ចិត្ត កាលមិន
រលត់ (ក៏មាន) មិនរលត់ហើយ (ក៏មាន) ។

[២៨] ចិត្តណា កំពុងកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំង
ពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តនោះ កំពុងរលត់ ជាចិត្ត
កន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា
កំពុងរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លង
ហើយ ចិត្តនោះ កំពុងកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង
ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ។ ចិត្តណា កាលមិនកើតឡើង ជាចិត្ត
កន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តនោះ កាល
មិនរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លង
ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា កាលមិនរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង

ចិត្តយមកេ បុគ្គលធម្មវិវរុទ្ធសោ

អតិក្កន្ធកាលំ ន ឧប្បជ្ឈមាជំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្ធនំ
អតិក្កន្ធកាលំ តំ ចិត្តំ ។

បុគ្គលធម្មវិវរុទ្ធសោ

(២៩) យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យស្ស វា បន យំ
ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ
ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ និរុជ្ឈតិ
តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យស្ស
វា បន យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ និរុជ្ឈតិ ។

(៣០) យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស តំ ចិត្តំ
ឧប្បជ្ឈំ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ តស្ស តំ ចិត្តំ
ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស តំ ចិត្តំ
ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន
ឧប្បជ្ឈំ តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលធម្មវិរុទ្ធស

ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តនោះ កាលមិនកើតឡើង ជាចិត្ត
កន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ។

បុគ្គលធម្មវិរុទ្ធស

(២៩) ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង រមែងមិន
រលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងរលត់ នឹងមិនកើត
ឡើង ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ នឹងមិនកើតឡើង ចិត្ត
នោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ ។
ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង រមែងរលត់ ចិត្តនោះ
របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តណា
របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថារមែងមិនកើតឡើង រមែងរលត់ ។

(៣០) ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ
របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គល
ណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងកើត
ឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងកើតឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា
រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើង
ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ
របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងមិនកើតឡើង ។

મગધપ્રદીપક યથા

(૧૦) યસ્ય યં પિતૃં દીગ્વૃત્તિ ઇસ્ય તં પિતૃં
 શુભ્વન્તિ યસ્ય ન પાત યં પિતૃં શુભ્વન્તિ ઇસ્ય તં
 પિતૃં દીગ્વૃત્તિ ં યસ્ય યં પિતૃં ન દીગ્વૃત્તિ ઇસ્ય
 તં પિતૃં ન શુભ્વન્તિ યસ્ય ન પાત યં પિતૃં ન
 શુભ્વન્તિ ઇસ્ય તં પિતૃં ન દીગ્વૃત્તિ ં

(૧૧) યસ્ય યં પિતૃં શુભ્વન્તિ ઇસ્ય તં પિતૃં
 શુભ્વન્તિ યસ્ય ન પાત યં પિતૃં શુભ્વન્તિ ઇસ્ય તં પિતૃં
 શુભ્વન્તિ ં યસ્ય યં પિતૃં ન શુભ્વન્તિ ઇસ્ય તં પિતૃં ન
 શુભ્વન્તિ યસ્ય ન પાત યં પિતૃં ન શુભ્વન્તિ ઇસ્ય
 તં પિતૃં ન શુભ્વન્તિ ં યસ્ય યં પિતૃં શુભ્વન્તિ
 ઇસ્ય તં પિતૃં શુભ્વન્તિ યસ્ય ન પાત યં
 પિતૃં શુભ્વન્તિ ઇસ્ય તં પિતૃં શુભ્વન્તિ ં યસ્ય
 યં પિતૃં ન શુભ્વન્તિ ઇસ્ય તં પિતૃં ન શુભ્વન્તિ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣១] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តនោះ របស់
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា កើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា
កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា រមែងរលត់ ។
ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថា មិនកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនកើត
ឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា រមែងមិនរលត់ ។

[៣២] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ
របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់
បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
រមែងកើតឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្ត
នោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា
របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថា រមែងមិនកើតឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែង
កើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា នឹងកើតឡើង ឬក៏
ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថា រមែងកើតឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែង
មិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា នឹងមិនកើតឡើង

យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតំ វា ឧប្បជ្ឈិតំ វា ឧប្បជ្ឈិតំ
 វា ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតំ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតំ
 វា ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតំ យស្ស វា បន យំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតំ វា ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតំ ។ យស្ស
 យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតំ វា ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតំ
 យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតំ វា ចិត្តំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតំ ។

(၈၈) ယဇ္ဇ ယံ ဗိဇ္ဇံ သိက္ခိန္ဒရိယံ ဇာတိန္ဒရိယံ ဗိဇ္ဇံ
 သိက္ခိန္ဒရိယံ ယဇ္ဇံ ဂံ ဗလ ယံ ဗိဇ္ဇံ သိက္ခိန္ဒရိယံ ဇာတိန္ဒရိယံ
 ဇာတိန္ဒရိယံ သိက္ခိန္ဒရိယံ ယဇ္ဇံ ယံ ဗိဇ္ဇံ ဝ သိက္ခိန္ဒရိယံ ဇာတိ
 ဇာတိ ဝ သိက္ခိန္ဒရိယံ ယဇ္ဇံ ဂံ ဗလ ယံ ဗိဇ္ဇံ ဝ
 သိက္ခိန္ဒရိယံ ဇာတိ ဇာတိ ဝ သိက္ခိန္ဒရိယံ ယဇ္ဇံ ယံ
 ဗိဇ္ဇံ သိက္ခိန္ဒရိယံ ဇာတိ ဇာတိ သိက္ခိန္ဒရိယံ ယဇ္ဇံ ဂံ
 ဗလ ယံ ဗိဇ္ဇံ သိက္ခိန္ဒရိယံ ဇာတိ ဇာတိ သိက္ခိန္ဒရိယံ ယဇ္ဇံ
 ယဇ္ဇံ ယံ ဗိဇ္ဇံ ဝ သိက္ခိန္ဒရိယံ ဇာတိ ဇာတိ ဝ
 သိက္ခိန္ဒရိယံ ယဇ္ဇံ ဂံ ဗလ ယံ ဗိဇ္ဇံ ဝ သိက္ခိန္ဒရိယံ

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលធម្មវិទ្យោស

ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថាវែមនមិនកើតឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់
 កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងកើតឡើង
 ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិន
 ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកើត
 ឡើង ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ
 របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

(៣៣) ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា វែមនរលត់ ចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់រលត់ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា
 ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាវែមនរលត់ ។
 ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា វែមនមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់រលត់ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់
 រលត់ហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា វែមនមិនរលត់ ។
 ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា វែមនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថានឹងរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្ត
 នោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាវែមនរលត់ ។ ចិត្តណា របស់
 បុគ្គលណា វែមនមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
 ថានឹងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

၈၂
 ၈၃
 ၈၄
 ၈၅
 ၈၆
 ၈၇
 ၈၈
 ၈၉
 ၉၀
 ၉၁
 ၉၂
 ၉၃
 ၉၄
 ၉၅
 ၉၆
 ၉၇
 ၉၈
 ၉၉
 ၁၀၀

(၈၆) ယဇ္ဇ ယံ ဗိဇ္ဇံ ဓုပ္ပတ္တိန္တိ ဇာဓဿ ဇံ
ဗိဇ္ဇံ ဓိက္ခိယန္တိ ယဇ္ဇ ဘ ဗလ ယံ ဗိဇ္ဇံ ဓိက္ခိယန္တိ ဇာဓဿ
ဇံ ဗိဇ္ဇံ ဓုပ္ပတ္တိန္တိ ဘ ယဇ္ဇ ယံ ဗိဇ္ဇံ ဓုပ္ပတ္တိန္တိ
ဇာဓဿ ဇံ ဗိဇ္ဇံ ဓိက္ခိယန္တိ ယဇ္ဇ ဘ ဗလ ယံ ဗိဇ္ဇံ
ဓိက္ခိယန္တိ ဇာဓဿ ဇံ ဗိဇ္ဇံ ဓုပ္ပတ္တိန္တိ ဘ ယဇ္ဇ
ယံ ဗိဇ္ဇံ ဓုပ္ပတ္တိန္တိ ဇာဓဿ ဇံ ဗိဇ္ဇံ ဓိက္ခိယန္တိ ယဇ္ဇ
ဘ ဗလ ယံ ဗိဇ္ဇံ ဓိက္ခိယန္တိ ဇာဓဿ ဇံ ဗိဇ္ဇံ ဓုပ္ပ-
တ္တိန္တိ ဘ ယဇ္ဇ ယံ ဗိဇ္ဇံ ဓုပ္ပတ္တိန္တိ ဇာဓဿ ဇံ ဗိဇ္ဇံ
ဓိက္ခိယန္တိ ယဇ္ဇ ဘ ဗလ ယံ ဗိဇ္ဇံ ဓိက္ခိယန္တိ-
ဓိက္ခိယန္တိ ဇာဓဿ ဇံ ဗိဇ္ဇံ ဓုပ္ပတ္တိန္တိ ဘ ယဇ္ဇ ယံ ဗိဇ္ဇံ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាវមែនមិនរលត់ ។ ចិត្តណា
របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
នឹងរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ របស់
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់រលត់ហើយ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា
មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនរលត់
ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់រលត់ហើយ ។

(៣៤) ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា វមែនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់រលត់ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា
ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាវមែនកើតឡើង ។
ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា វមែនមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់រលត់ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់
រលត់ហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាវមែនមិនកើតឡើង ។
ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា វមែនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថានឹងរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ
របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាវមែនកើតឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គល
ណា វមែនមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិន
រលត់ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាវមែនមិនកើតឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា

ចិត្តយមកេ បុគ្គលធម្មវិវត្តសោ

ឧប្បជ្ជិត តស្ម តំ ចិត្តំ និរុជ្ជិតស្ម យស្ម វា បន
 យំ ចិត្តំ និរុជ្ជិតស្ម តស្ម តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត ។ យស្ម
 យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត តស្ម តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ជិតស្ម
 យស្ម វា បន យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ជិតស្ម តស្ម តំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត ។

(៣៥) យស្ម យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត តស្ម តំ
 ចិត្តំ ន និរុជ្ជិត យស្ម វា បន យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ជិត
 តស្ម តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត ។ យស្ម យំ ចិត្តំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិត តស្ម តំ ចិត្តំ និរុជ្ជិត យស្ម វា បន យំ
 ចិត្តំ និរុជ្ជិត តស្ម តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត ។

(៣៦) យស្ម យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមានំ តស្ម តំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជ យស្ម វា បន យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជ តស្ម
 តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមានំ ។ យស្ម យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជ-
 មានំ តស្ម តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជ យស្ម វា បន
 យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជ តស្ម តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមានំ ។

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលធម្មវារុទ្ទេស

ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់ កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

(៣៥) ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងកើតឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គល នោះ ឈ្មោះថារមែងរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងមិនកើតឡើង ។

(៣៦) ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កំពុងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គល ណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំពុងកើត ឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កាលមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់ បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ ថាកាលមិនកើតឡើង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(ក ៧) យស្ស យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈមានំ តស្ស តំ
ចិត្តំ ឧប្បន្នំ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តស្ស
តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈមានំ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមានំ
តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ
ន ឧប្បន្នំ តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមានំ ។

(ក ៨) យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តស្ស តំ ចិត្តំ
ឧប្បន្និត្ថំ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ឧប្បន្និត្ថំ តស្ស
តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តស្ស
តំ ចិត្តំ ឧប្បន្និត្ថំ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ
ឧប្បន្និត្ថំ តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ។ យស្ស យំ
ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្និត្ថំ យស្ស វា
បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្និត្ថំ តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ ។
យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តស្ស តំ ចិត្តំ ន
ឧប្បន្និត្ថំ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្និត្ថំ
តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣៧) ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កំពុងរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា កើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា កំពុងរលត់ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កាលមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មិនកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា កាលមិនរលត់ ។

(៣៨) ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា នឹងកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មិនកើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា នឹងមិនកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មិនកើតឡើងហើយ ។

ចិត្តយមកេ បុគ្គលធម្មវិរុទ្ធសោ

(៣៧) យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតំ នោ ច ភស្តុ
 ភំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ ភស្តុ ភំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតំ យស្ស
 វា បន យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតំ នោ ច ភស្តុ ភំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈំ ភស្តុ ភំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតំ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ឈិតំ នោ ច ភស្តុ ភំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ ភស្តុ
 ភំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតំ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ឈិតំ នោ ច ភស្តុ ភំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ឈំ ភស្តុ ភំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតំ ។

(៤០) ឧប្បជ្ឈំ ឧប្បជ្ឈានំ ឧប្បជ្ឈានំ ឧប្បជ្ឈំ ។
 ន ឧប្បជ្ឈំ ន ឧប្បជ្ឈានំ ន ឧប្បជ្ឈានំ ន
 ឧប្បជ្ឈំ ។

(៤១) និរុទ្ធំ និរុជ្ឈានំ និរុជ្ឈានំ និរុទ្ធំ ។ ន
 និរុទ្ធំ ន និរុជ្ឈានំ ន និរុជ្ឈានំ ន និរុទ្ធំ ។

(៤២) យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈានំ ខណំ ខណំ

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលធម្មវិរុទ្ធស

(៣៩) ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

(៤០) ចិត្ត កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កំពុងកើតឡើង (ក៏មាន) ចិត្ត កំពុងកើតឡើង (ក៏មាន) កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ។ ចិត្ត មិនកើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កាលមិនកើតឡើង (ក៏មាន) ចិត្ត កាលមិនកើតឡើង (ក៏មាន) មិនកើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ។

(៤១) ចិត្ត រលត់ហើយ (ក៏មាន) កំពុងរលត់ (ក៏មាន) ចិត្ត កំពុងរលត់ (ក៏មាន) រលត់ហើយ (ក៏មាន) ។ ចិត្តមិនរលត់ហើយ (ក៏មាន) កាលមិនរលត់ (ក៏មាន) ចិត្ត កាលមិនរលត់ (ក៏មាន) មិនរលត់ហើយ ក៏មាន ។

(៤២) ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កាលកើតឡើង ជាចិត្តកន្លង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

វីតីក្កន្តំ អតីក្កន្តកាលំ និរុជ្ឈមាជំ ខណំ ខណំ
 វីតីក្កន្តំ អតីក្កន្តកាលំ តស្ស តំ ចិត្តំ យស្ស វា
 បន យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈមាជំ ខណំ ខណំ វីតីក្កន្តំ
 អតីក្កន្តកាលំ ឧប្បជ្ឈមាជំ ខណំ ខណំ វីតីក្កន្តំ
 អតីក្កន្តកាលំ តស្ស តំ ចិត្តំ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ឈមាជំ ខណំ ខណំ វីតីក្កន្តំ អតីក្កន្តកាលំ
 ន និរុជ្ឈមាជំ ខណំ ខណំ វីតីក្កន្តំ អតីក្កន្តកាលំ
 តស្ស តំ ចិត្តំ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមាជំ
 ខណំ ខណំ វីតីក្កន្តំ អតីក្កន្តកាលំ ន ឧប្បជ្ឈមាជំ
 ខណំ ខណំ វីតីក្កន្តំ អតីក្កន្តកាលំ តស្ស តំ ចិត្តំ ។

មិស្សករិវុទ្ធសោ

(២៣) យស្ស វា សរាគំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ យស្ស
 វីតរាគំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ យស្ស សនោសំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈតិ យស្ស វីតនោសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ យស្ស
 សមោហំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ យស្ស វីតមោហំ ចិត្តំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តនោះ របស់
បុគ្គលនោះ កាលរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាល
កន្លងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កាលរលត់ ជាចិត្ត
កន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តនោះ របស់
បុគ្គលនោះ កាលកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថា
មានកាលកន្លងហើយ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កាលមិនកើត
ឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ
ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ កាលមិនរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង
ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កាល
មិនរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ
ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ កាលមិនកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំង-
ពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ។

មីស្សករិក្ករទ្ទេស

(៤៣) ចិត្តប្រកបដោយរាគៈ របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង
ចិត្តប្រាសចាករាគៈ របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តប្រកប
ដោយទោសៈ របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តប្រាសចាកទោសៈ
របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តប្រកបដោយមោហៈ របស់
បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តប្រាសចាកមោហៈ របស់បុគ្គលណា

ចិត្តយមកេ មិស្សកវិរុទ្ធសោ

ឧប្បជ្ជតិ យស្ស សង្ខតំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស
 វិក្ខតំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស មហាក្កតំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ
 យស្ស អមហាក្កតំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស សទុត្តរំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស អនុត្តរំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស
 សមាហិតំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស អសមាហិតំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស វិមុត្តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស
 អវិមុត្តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស ក្យាសលំ ចិត្តំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ យស្ស អក្យាសលំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស
 អព្យាកតំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស សុខាយ វេទនាយ
 សម្បយុត្តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ (ឯតេន ឧបាយេន យាវ
 សរណាអរណា ឧទ្ទិវត្តា) យស្ស អរណំ ចិត្តំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ន ធិរុជ្ឈតិ តស្ស អរណំ ចិត្តំ ធិរុជ្ឈតិ ន
 ឧប្បជ្ឈិតិ យស្ស វា បន អរណំ ចិត្តំ ធិរុជ្ឈិតិ
 ន ឧប្បជ្ឈិតិ តស្ស អរណំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន
 ធិរុជ្ឈតិ ។

ចិត្តយមកៈ មិស្សកវិរុទ្ធស

រមែងកើតឡើង ចិត្តរញ្ញា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរាយ-
 មាយ របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តជាមហត្ថតៈ (រូបាវចរៈ
 និងអរូបាវចរៈ) របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តជាអមហត្ថតៈ
 (លោកិយៈនិងលោកុត្តរៈ) របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តជា
 សឧត្តរៈ (លោកិយៈ) របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តជាអឧត្តរៈ
 (លោកុត្តរៈ) របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តដែលតម្កល់មាំ របស់
 បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តដែលមិនបានតម្កល់មាំ របស់បុគ្គលណា
 រមែងកើតឡើង ចិត្តរួចស្រឡះ (ចាកអាសវក្កិលេស) របស់បុគ្គលណា
 រមែងកើតឡើង ចិត្តមិនរួចស្រឡះ របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង
 ចិត្តជាកុសល របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តជាអកុសល របស់
 បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តជាអព្យាក្រឹត របស់បុគ្គលណា រមែង
 កើតឡើង ចិត្តប្រកបដោយសុខវេទនា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង
 (ធម៌ទាំងនេះ បណ្ឌិតគប្បីរមែងឡើង ដរាបដល់សរណៈនិងអរណៈ ដោយ
 ឧបាយនេះ) ចិត្តជាអរណៈ (មិនសៅហ្មង) របស់បុគ្គលណា រមែងកើត
 ឡើង រមែងមិនរលត់ ចិត្តជាអរណៈ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ នឹងមិន
 កើតឡើង ឬក៏ ចិត្តជាអរណៈ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ នឹងមិនកើត
 ឡើង ចិត្តជាអរណៈ របស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ ។

បុគ្គលវិនិច្ឆ័យ

(២២) យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ន និរុជ្ឈតិ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ន និរុជ្ឈតិ និរុជ្ឈិស្សតិ ចេវ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ច ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ និរុជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ និរុជ្ឈតីតិ ។ នត្ថំ ។

(២៣) យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈន្តំ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈន្តំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈន្តំ នោ ច តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈន្តោ ឧប្បជ្ឈតិ ច ។

បុគ្គលវារិនិទ្ទេស

(២២) សួរ: ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ នឹងមិនកើតឡើងទេឬ ។

ឆ្លើយ: ចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ នឹងរលត់ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ (ខណៈជាទីកើត) នៃបច្ច័មចិត្ត ឯចិត្តរបស់ពួកជននោះ ក្រៅនេះ រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ នឹងរលត់ផង នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ មិនឬ ។ អើ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង រមែងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើង រមែងរលត់ឬ ។ មិនមានទេ ។

(២៣) ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកត្តក្ខណៈ (ខណៈជាទីបែកឆ្ងាយ) នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងមិនកើតឡើងទេ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយផង រមែងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈនៃចិត្ត ។

បំពេញយមកេ បុគ្គលវិវាទម្តេសោ

យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈន្តិ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ឈតិ ន ច
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

(២២) យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស ចិត្តំ
 និរុជ្ឈតិ ។ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈន្តោ និរុជ្ឈតិ ច ។ យស្ស
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេ
 តេសំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈន្តិ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ ចិត្តំ ន ចេវ និរុជ្ឈតិ ន ច ឧប្បជ្ឈន្តិ ។
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលវិនិច្ឆ័យ

ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
 ថាមិនកើតឡើងហើយឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងមិនកើតឡើង
 ក្នុងក្នុងក្បាលៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើង
 ហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធ
 នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ រមែងមិនកើតឡើងផង មិនកើតឡើងហើយផង ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គល
 នោះ រមែងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(២៦) ចិត្ត របស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា
 កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងរលត់ឬ ។ ចិត្តរបស់ពួក
 ជននោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងឧប្បាទក្បាលៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួក
 ជននោះ រមែងមិនរលត់ទេ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយផង
 រមែងរលត់ផង ក្នុងក្នុងក្បាលៈ នៃចិត្ត ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែង
 មិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយឬ ។ ចិត្ត
 របស់ពួកជននោះ រមែងមិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្បាលៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់
 ពួកជននោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជន
 នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធ នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ រមែងមិនរលត់
 ផង មិនកើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិន
 កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនរលត់ទេឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២៧) យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈត្ត
 តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ ចិត្តស្ស ភង្គក្ខណោ និរោ-
 ធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈត្ត
 លោ ច តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈត្ត បេវ ឧប្បជ្ឈតិ ច ។ តស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតាតិ ។
 ឧប្បជ្ឈត្ត ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈត្ត
 តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈស្សតីតិ ។ បដិមចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ លោ ច តេសំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ ឥតវេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ បេវ ឧប្បជ្ឈស្សតិ ច ។ យស្ស
 វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
 ចិត្តស្ស ភង្គក្ខណោ និរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ លោ ច តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៤៧) ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងកង្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងមិនកើតឡើងទេ ចិត្តរបស់ពួកជននោះឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយផង រមែងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយទេឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ (ខណៈជាទីកើតឡើង) នៃបច្ច័មចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ក្រៅនេះ រមែងកើតឡើងផង នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ ឈ្មោះថានឹងកើតឡើង ក្នុងកង្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងមិនកើតឡើងទេ

ចិត្តយមកេ បុគ្គលវាសិទ្ធិសោ

ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិតស្សតិ បេវ
 ឧប្បជ្ជិតិ ច ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិតិ តស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិតស្សតិ ។ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ និរោ-
 ជសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិតិ
 នោ ច តេសំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិតស្សតិ បន្តិមចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ន បេវ ឧប្បជ្ជិតិ ន ច
 ឧប្បជ្ជិតស្សតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិតស្សតិ
 តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិតិ ។ បន្តិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិតស្សតិ នោ ច តេសំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ជិតិ បន្តិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ
 ន បេវ ឧប្បជ្ជិតស្សតិ ន ច ឧប្បជ្ជិតិ ។ យស្ស ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជិត តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិតស្សតិ ។ បន្តិមចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត នោ ច តេសំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជិតស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត បេវ
 ឧប្បជ្ជិតស្សតិ ច ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិតស្សតិ
 តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស ចិត្តំ
 បន ឧប្បជ្ជិត តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិតស្សតិ ។ នតិ ។

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលវារិនិទ្ទេស

ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងកើតឡើងផង រមែងកើតឡើង
 ផង ក្នុងឧប្បាទទូណៈ នៃចិត្ត ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើត
 ឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឡើយ ។ ចិត្តរបស់ពួក
 ជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនឹងពួកអសញ្ញាសត្វ រមែងមិន
 កើតឡើង ក្នុងក្បួនទូណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងមិនកើតឡើងផង នឹង
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្បួនទូណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
 របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើត
 ឡើងឡើយ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បា-
 ទទូណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងមិនកើតឡើង
 ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើងផង រមែងមិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងក្បួនទូណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់
 កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តរបស់
 ពួកជននោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងក្បួនទូណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត តែ
 ចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ
 ក្រៅពីនេះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយផង នឹងកើតឡើងផង ។ ម្យ៉ាង
 ទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កើត
 ឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើង
 ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតាតិ តស្ស ចិត្តំ
ន ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ ឧប្បជ្ឈិត ។

(២៨) យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិត តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិតា-
តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិត តស្ស
ចិត្តំ និរុជ្ឈិតាតិ ។ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធស-
មាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិត នោ ច
តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិត ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ
និរុជ្ឈិត បេវ និរុជ្ឈិត ច ។ យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត
តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិត ។ យស្ស វា
បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។
នតិ ។ យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិត តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិតស្ស-
តិ ។ បដិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិត
នោ ច តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិតស្ស ឥតរេសំ ចិត្តស្ស កង្ក-
ក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិត បេវ និរុជ្ឈិតស្ស ច ។
យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិតស្ស តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិត-
តិ ។ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អ-
សញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិតស្ស នោ ច តេសំ ចិត្តំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយទេ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

(៤៨) ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
ធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់
រលត់ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ តែងរលត់ឬ ។ ចិត្តរបស់ពួក
ជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ ធ្លាប់រលត់
ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ តែងរលត់
ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ធ្លាប់រលត់ហើយផង តែងរលត់ផង
ក្នុងកត្តក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់ ចិត្ត
របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយទេ ។ ធ្លាប់រលត់ហើយ ។
ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គល
នោះ រមែងមិនរលត់ទេ ។ មិនមានទេ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា
រមែងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជន
នោះ រមែងរលត់ ក្នុងកត្តក្ខណៈ នៃបច្ចមចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជន
នោះ នឹងរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ រមែង
រលត់ផង នឹងរលត់ផង ក្នុងកត្តក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងរលត់ឬ ។
ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញា-
សត្វ នឹងរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ

ចិត្តយមកេ បុគ្គលវារិនិទ្ទេសោ

និរុជ្ឈតិ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិស្សតិ
 បេវ និរុជ្ឈតិ ច ។ យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិស្សតិ ។ និរុជ្ឈតិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ ។
 និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈ-
 តិស្សតិ ។ បនិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ
 និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិស្សតិ ឥតរេសំ
 តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ បេវ និរុជ្ឈតិស្សតិ ច ។ យស្ស
 វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈតិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ។
 អាមត្តា ។ យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈតិស្សតិ ។ នតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈតិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ ។ និរុជ្ឈតិ ។

(២៧) យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ
 និរុជ្ឈតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ
 និរុជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេ-
 សំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលវារិទ្ធិស្ថេរ

រមែងរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ផង រមែង
 រលត់ផង ក្នុងកន្លងកាលៈ នៃចិត្ត ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់
 ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ នឹងរលត់ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនរលត់
 ទេឬ ។ រមែងរលត់ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ
 ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ធ្លាប់រលត់
 ហើយ ក្នុងកន្លងកាលៈ នៃបច្ច័មចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងរលត់
 ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ ធ្លាប់រលត់ហើយផង នឹង
 រលត់ផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តរបស់
 បុគ្គលនោះ ធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិន
 ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ មិនមាន
 ទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តរបស់
 បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។ ធ្លាប់រលត់ហើយ ។

(៤៩) ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងភើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
 ធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់
 ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងភើតឡើងឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ
 គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ ធ្លាប់រលត់ហើយ ក្នុង
 កន្លងកាលៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងភើតឡើង ក៏មិនមែន

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ បេវ
 ឧប្បជ្ជតិ ច ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ
 ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិតុំ^(១) ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ
 ន និរុជ្ឈិត តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ នត្ថំ ។ យស្ស
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិតស្សតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិតស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជ-
 តិ ។ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អ-
 សញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិតស្សតិ នោ ច តេសំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ
 និរុជ្ឈិតស្សតិ បេវ ឧប្បជ្ជតិ ច ។ យស្ស ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតស្សតិ ។ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតស្សតិ
 បច្ចិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ន បេវ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ន ច និរុជ្ឈិតស្សតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ
 ន និរុជ្ឈិតស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិត-
 តិ ។ បច្ចិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ធ្លាប់រលត់ហើយផង រមែងកើតឡើងផង ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈនៃចិត្ត ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្ត
របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។ ធ្លាប់រលត់ហើយ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
រមែងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមាន ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើត
ឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។
ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ
នឹងរលត់ ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងកើត
ឡើង ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ផង រមែងកើតឡើង
ផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើត
ឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ទេឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជន
នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ រមែងមិនកើត
ឡើង ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក៏
មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងមិនកើតឡើងផង នឹងមិនរលត់ផង
ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្តមិច្ឆាចិត្ត ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិន
រលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ ចិត្តរបស់
បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។
ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្តមិច្ឆាចិត្ត

បិក្ខយមកេ បុគ្គលវាវនិទ្ទេសោ

នោ ច តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ^(១) ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈិតំ ចេវ និរុជ្ឈិស្សតិ ច ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិត តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ-
 តិ ។ នត្ថំ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ ឧប្បជ្ឈិតំ ។

(៥០) យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិត តស្ស ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិត តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតិ ។ និរោធសមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត នោ ច តេសំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិត ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិត ចេវ ឧប្បជ្ឈិត ច ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈិត តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិតិ ។ និរោធសមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិត នោ ច
 តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិត ចិត្តស្ស កត្តក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ឈិត ចេវ និរុជ្ឈិត ច ។ យស្ស វា បន
 ចិត្តំ និរុជ្ឈិត តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតិ ។ អាមន្តា ។

ចិត្តយមកៈ ចុត្តលវារនិទេស

តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ
 ក្រៅពីនេះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយផង នឹងរលត់ផង ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើង
 ហើយឬ ។ អើ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ
 ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ទេឬ ។ មិនមានទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

(៥០) ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
 មិនរលត់ទេឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិន
 រលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ
 គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ រមែងមិនរលត់ទេ តែ
 ចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ
 រមែងមិនរលត់ផង រមែងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ។
 ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ តែងរលត់
 ឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញា-
 សត្វ រមែងមិនកើតឡើងទៀតទេ តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងរលត់
 ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងមិនកើតឡើងផង រមែងរលត់ផង
 ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងរលត់
 ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៥១) យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈមាណំ តស្ស ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ
 តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈមាណន្តិ ។ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ នោ ច តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈមាណំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈញ្ចោ
 ឧប្បជ្ឈមាណញ្ច ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈមាណំ តស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈមាណំ នោ ច តេសំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ
 និរោធសមាបន្នាណំ អសញ្ញាសត្តាណំ តេសំ ចិត្តំ ន ចេវ
 ឧប្បជ្ឈមាណំ ន ច ឧប្បជ្ឈំ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ឈំ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈមាណន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៥២) យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈមាណំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ តស្ស
 ចិត្តំ និរុជ្ឈមាណន្តិ ។ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ នោ ច តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈមាណំ ចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈញ្ចោ និរុជ្ឈមាណញ្ច ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៥១) ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កំពុងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា
 កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំពុងកើតឡើងឬ ។ ចិត្ត
 របស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់
 ពួកជននោះ កំពុងកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ កើតឡើង
 ហើយផង កំពុងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ តែចិត្តរបស់
 បុគ្គលណា កាលមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើត
 ឡើងហើយឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ កាលមិនកើតឡើង ក្នុងក្លិន-
 ក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន
 ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសុព្វាសត្វ
 កាលមិនកើតឡើងផង មិនកើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
 របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
 មិនកើតឡើងទេឬ ។ អើ ។

(៥២) ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គល
 ណា កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំពុងរលត់ឬ ។
 ចិត្តរបស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែ
 ចិត្តរបស់ពួកជននោះ កំពុងរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជន
 នោះ កើតឡើងហើយផង កំពុងរលត់ផង ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្ត ។

ចិត្តបរមពោ បុគ្គលវារិនិទ្ទេសោ

យស្ស ចិត្តំ ន វិវុទ្ធិមារំ វស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ ។
 ចិត្តស្ស ឧប្បន្នត្វាណោ តេសំ ចិត្តំ ន វិវុទ្ធិមារំ
 នោ ប តេសំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ និរោធសមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តំ ន ចេវ វិវុទ្ធិមារំ ន
 ប ឧប្បន្នំ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ វស្ស
 ចិត្តំ ន វិវុទ្ធិមារន្តំ ។ អាមន្តា ។

(៥៣) យស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នំ វស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នត្វា-
 តា ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នត្វា វស្ស
 ចិត្តំ ឧប្បន្នន្តំ ។ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ ចិត្តំ ឧប្បន្នត្វា នោ ប តេសំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ
 ចិត្តសមន្តិនំ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បន្នត្វា ចេវ ឧប្បន្នញ្ចា ។
 យស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នំ វស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នស្សតិ ។
 បច្ឆមចិត្តសមន្តិនំ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ នោ ប តេសំ
 ចិត្តំ ឧប្បន្នស្សតិ ឥតវេសំ ចិត្តសមន្តិនំ តេសំ
 ចិត្តំ ឧប្បន្នោរោ ឧប្បន្នស្សតិ ប ។ យស្ស វា
 បន ចិត្តំ ឧប្បន្នស្សតិ វស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នន្តំ ។
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តំ

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលភិវឌ្ឍន៍

ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង
ហើយឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ កាលមិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
ចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់
ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធ នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ កាលមិន
រលត់ផង មិនកើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិន
កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កាលមិនរលត់ឬទេ ។ អើ ។

(៥៣) ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា
ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយឬ ។
ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធ នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ
ធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន
ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ដែលព្រមព្រៀងដោយចិត្ត ធ្លាប់កើតឡើងហើយផង
កើតឡើងហើយផង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់
បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ដែលព្រមព្រៀង
ដោយបច្ច័មចិត្ត កើតឡើងហើយ តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងកើតឡើង
ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ ដែលព្រមព្រៀងដោយចិត្ត
កើតឡើងហើយផង នឹងកើតឡើងផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គល
ណា នឹងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយឬ ។
ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធ នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ

ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ ចិត្តសមជ្ឈំ
 តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចេវ ឧប្បជ្ឈញ្ច ។ យស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ ឧប្ប-
 ជ្ឈិត ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិត តស្ស ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ តស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។
 ឧប្បជ្ឈំ^(១) ។

(២៤) យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិត នោ ច តស្ស ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ
 តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ឈិត នោ ច តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ តស្ស ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈំ តស្ស ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ ឧប្បជ្ឈិត ។

អភិធម្មបិដក បឋមៈ

នឹងកើតឡើង តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត
របស់ពួកជននោះ ដែលព្រមព្រៀងដោយចិត្ត នឹងកើតឡើងផង កើត
ឡើងហើយផង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្ត
របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។
ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់
បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គល
ណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។
នឹងកើតឡើង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង
ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

(៥៤) ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តរបស់
បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងកើត
ឡើងឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង
តែចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់បុគ្គល
នោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិន
ធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏
មិនមែន ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង តែចិត្តរបស់បុគ្គល
នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់
កើតឡើងហើយឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

ចំណុចទី១ បញ្ជាក់អំពីឈ្មោះ

(៥៥) ឧប្បន្ន ឧប្បជ្ជមានន្តិ ។ កង្កែបឆ្នេរ
 ឧប្បន្ន ឆ្នេរ ឧប្បជ្ជមានន្តិ ឧប្បន្នឆ្នេរ ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជមានន្តិ ។ ឧប្បជ្ជមានន្តិ ឧប្បន្នន្តិ ។
 អាមាត្យ ។ ន ឧប្បន្ន ន ឧប្បជ្ជមានន្តិ ។ អាមាត្យ ។
 ន ឧប្បជ្ជមានន្តិ ន ឧប្បន្នន្តិ ។ កង្កែបឆ្នេរ ន ឧប្បជ្ជ-
 មានន្តិ ឆ្នេរ ន ឧប្បន្ន អតីតនាគត ចិត្ត ន ចេស
 ឧប្បជ្ជមានន្តិ ន ឧប្បន្ន(១) ។

(៥៦) និរុទ្ធ និរុទ្ធជមានន្តិ ។ ឆ្នេរ ។ និរុទ្ធជមានន្តិ
 និរុទ្ធជន្តិ ។ ឆ្នេរ ។ ន និរុទ្ធ ន និរុទ្ធជមានន្តិ ។ កង្កែប-
 ឆ្នេរ ន និរុទ្ធ ឆ្នេរ ន និរុទ្ធជមានន្តិ ឧប្បន្នឆ្នេរ
 អនាគតន្តិ ចិត្ត ន ចេស និរុទ្ធ ន ឧប្បជ្ជមានន្តិ ។ ន
 និរុទ្ធជមានន្តិ ន និរុទ្ធជន្តិ ។ អតីត ចិត្ត ន និរុទ្ធជមានន្តិ
 ឆ្នេរ ន និរុទ្ធ ឧប្បន្នឆ្នេរ អនាគតន្តិ ចិត្ត ន
 ចេស និរុទ្ធជមានន្តិ ន ឧប្បន្ន ។

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលវិនិច្ឆ័យ

(៥៥) ចិត្ត កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កំពុងកើតឡើង (ក៏មាន)
 ឬ ។ ចិត្ត កើតឡើងហើយ ក្នុងក្នុងក្ខណៈ ឈ្មោះថាកំពុងកើតឡើង ក៏
 មិនមែន គឺកើតឡើងហើយផង កំពុងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ។
 ចិត្ត កំពុងកើតឡើង (ក៏មាន) កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ឬ ។ អើ ។
 ចិត្ត មិនកើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កាលមិនកើតឡើង (ក៏មាន) ឬ ។
 អើ ។ ចិត្ត កាលមិនកើតឡើង (ក៏មាន) មិនកើតឡើងហើយ (ក៏មាន)
 ឬ ។ ចិត្ត កាលមិនកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើង
 ហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអតីតនិងអនាគត ឈ្មោះថាកាលមិនកើតឡើង
 ផង មិនកើតឡើងហើយផង ។

(៥៦) ចិត្ត រលត់ហើយ (ក៏មាន) កាលរលត់ (ក៏មាន) ឬ ។
 មិនមែនទេ ។ ចិត្ត កាលរលត់ (ក៏មាន) រលត់ហើយ (ក៏មាន)
 ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្ត មិនរលត់ហើយ (ក៏មាន) កាលមិនរលត់
 (ក៏មាន) ឬ ។ ចិត្ត មិនរលត់ហើយ ក្នុងក្នុងក្ខណៈ តែឈ្មោះថាកាល
 មិនរលត់ ក៏មិនមែន គឺចិត្ត ជាអនាគត មិនរលត់ផង កាលមិនរលត់
 ផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ។ ចិត្ត កាលមិនរលត់ (ក៏មាន) មិនរលត់
 ហើយ (ក៏មាន) ឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត កាលមិនរលត់ទេ តែឈ្មោះ
 ថាមិនរលត់ហើយ ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអនាគត កាលមិន
 រលត់ផង មិនរលត់ហើយផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ។

អភិធម្មបទិកោ យមកំ

(៥៧) យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈមាទំ ខណំ ខណំ វីតិ-
 ក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ និរុជ្ឈមាទំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ
 អតិក្កន្តកាលំ វស្ស ចិត្តន្តំ ។ ភង្គក្ខណោ ចិត្តំ ឧប្បា-
 នក្ខណំ វីតិក្កន្តំ ភង្គក្ខណំ អវីតិក្កន្តំ អតីតំ ចិត្តំ
 ឧប្បានក្ខណញ្ច វីតិក្កន្តំ ភង្គក្ខណញ្ច វីតិក្កន្តំ ។
 យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈមាទំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ
 អតិក្កន្តកាលំ ឧប្បជ្ឈមាទំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អ-
 តិក្កន្តកាលំ វស្ស ចិត្តន្តំ ។ អតីតំ ចិត្តំ ។ យស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈមាទំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្ត-
 កាលំ ន និរុជ្ឈមាទំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្ត-
 កាលំ វស្ស ចិត្តន្តំ ។ ឧប្បានក្ខណោ^(១) អនាគតញ្ច
 ចិត្តំ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមាទំ ខណំ ខណំ
 វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ ន ឧប្បជ្ឈមាទំ ខណំ ខណំ
 វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ វស្ស ចិត្តន្តំ^(២) ។ ភង្គក្ខណោ
 ចិត្តំ ភង្គក្ខណំ អវីតិក្កន្តំ យោ ច ឧប្បានក្ខណំ អវី-
 តិក្កន្តំ ឧប្បានក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ភង្គក្ខណញ្ច
 អវីតិក្កន្តំ ឧប្បានក្ខណញ្ច អវីតិក្កន្តំ^(៣) ។

១ ឧ. ឧត្តន្តរេ ចិត្តន្តំ ទិស្សតិ ។ ២. ឧ. ឥតោ បរំ អតីតាគាគតំ ចិត្តន្តំ ទិស្សន្តិ ។
 ៣ ឧ. ភង្គក្ខណោ ចិត្តំ . . អវីតិក្កន្តន្តិ ឥមេ បាហំ នត្ថិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៥៧) ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈ
 ទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កាល
 រលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយឬ ។
 ចិត្ត ក្នុងក្លិនក្ខណៈ ជាចិត្តកន្លងនូវឧប្បាទក្ខណៈ មិនកន្លងនូវក្លិនក្ខណៈ
 ទេ ចិត្ត កន្លងហើយ ជាចិត្តកន្លងនូវឧប្បាទក្ខណៈផង កន្លងនូវក្លិនក្ខណៈ
 ផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កំពុងរលត់ ជាចិត្តកន្លង
 នូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
 កំពុងកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លង
 ហើយឬ ។ ចិត្ត កន្លងហើយ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលមិនកើត
 ឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្ត
 របស់បុគ្គលនោះ កាលមិនរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះ
 ថាមានកាលកន្លងហើយឬ ។ ចិត្ត ក៏ជាអនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលមិនរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈ
 ទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កាល
 មិនកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លង
 ហើយឬ ។ ចិត្ត ក្នុងក្លិនក្ខណៈ ជាចិត្តមិនកន្លងនូវក្លិនក្ខណៈទេ ទាំង
 មិនកន្លងនូវឧប្បាទក្ខណៈ ក៏មិនមែន គឺចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ មិនកន្លងនូវក្លិនក្ខណៈផង មិនកន្លងនូវឧប្បាទក្ខណៈផង ។

ធម្មវិវឌ្ឍន៍

(៥៨) យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ន និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ
 និរុជ្ឈតិស្សតិ ន ឧប្បជ្ឈតិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យំ វា
 បន ចិត្តំ និរុជ្ឈតិស្សតិ ន ឧប្បជ្ឈតិស្សតិ តំ ចិត្តំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ ន និរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិស្សតិ ឧប្បជ្ឈតិស្សតិ ។
 នោ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិស្សតិ ឧប្បជ្ឈតិស្សតិ
 តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ និរុជ្ឈតិ ។ នត្ថំ ។

(៥៩) យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ។
 អាមន្តា ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈ-
 តិ ។ ភន្តក្ខណោ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ នោ ច តំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈតិ ឧប្បន្នក្ខណោ ចិត្តំ ឧប្បន្នោ ឧប្បជ្ឈតិ
 ច ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ ។
 ភន្តក្ខណោ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បន្នំ អតីតាបាទតំ ចិត្តំ ន បេវ ឧប្បជ្ឈតិ ន ច
 ឧប្បន្នំ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

(៦០) យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ។
 អាមន្តា ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ

ធម្មវិវត្តទេស

(៥៨) ចិត្តណា វេមនកើតឡើង វេមនមិនរលត់ ចិត្តនោះ នឹង
 រលត់ នឹងមិនកើតឡើងទេឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹង
 រលត់ នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ វេមនកើតឡើង វេមនមិនរលត់ទេ
 ឬ ។ អើ ។ ចិត្តណា វេមនមិនកើតឡើង វេមនរលត់ ចិត្តនោះ
 នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
 ណា នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ វេមនមិនកើតឡើង វេមន
 រលត់ឬ ។ មិនមានទេ ។

(៥៩) ចិត្តណា វេមនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើង
 ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្ត
 នោះ វេមនកើតឡើងឬ ។ ចិត្ត កើតឡើងហើយ ក្នុងក្នុងក្បួនៈ តែ
 ចិត្តនោះ វេមនកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្ត កើតឡើងហើយផង វេមន
 កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្បួនៈ ។ ចិត្តណា វេមនមិនកើតឡើង ចិត្ត
 នោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ ចិត្ត វេមនមិនកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្បួនៈ
 តែចិត្តនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្ត ជាអតីតនិងអនាគត
 វេមនមិនកើតឡើងផង មិនកើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
 ណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ វេមនមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(៦០) ចិត្តណា វេមនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ
 ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ

និរុជ្ឈតិភិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ឆោ ច ភំ
 ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ កង្កក្ខណោ ចិត្តំ ឧប្បន្នញ្ចោ និរុជ្ឈតិ
 ច ។ យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ ភំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្ននិ ។
 ឧប្បាទក្ខណោ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ (ឆោ ច ភំ ចិត្តំ) ឆោ
 ច ភំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ អភិសាធាកភំ ចិត្តំ ន បេវ
 និរុជ្ឈតិ ន ច ឧប្បន្នំ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន
 ឧប្បន្នំ ភំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិភិ ។ អាមត្តា ។

(៦០) យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ ភំ ចិត្តំ ឧប្បន្នតាភិ ។
 ឆោ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ ភំ ចិត្តំ ឧប្បន្នតិភិ ។
 ឆោ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ ភំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតាភិ ។
 អភិភំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ ឆោ ច ភំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ
 កង្កក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន បេវ ឧប្បន្នតិ ន
 ច ឧប្បន្នតិ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ
 ភំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិភិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ ចិត្តំ ន
 ឧប្បន្នតិ ឆោ ច ភំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ កង្កក្ខណោ
 អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន បេវ ឧប្បន្នតិ ន ច ឧប្បន្នតិ ។
 យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ ភំ ចិត្តំ ឧប្បន្នស្សតិភិ ។ ឆោ ។

អភិធម្មបដិក យមកៈ

វេមនីរលត់ប្ត ។ ចិត្ត កើតឡើងហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ តែចិត្តនោះ
 វេមនីរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត កើតឡើងហើយផង វេមនីរលត់ផង ក្នុងក្នុងក្ខ-
 ណៈ ។ ចិត្តណា វេមនីមិនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ
 ប្ត ។ ចិត្ត វេមនីមិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ (តែចិត្តនោះ វេមនីមិនរលត់
 ក៏មិនមែន) ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្ត ជា
 អតីតនិងអនាគត វេមនីមិនរលត់ផង មិនកើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ចិត្តណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ វេមនីមិនរលត់ទេប្ត ។ អើ ។

(៦៦) ចិត្តណា វេមនីកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើង
 ហើយប្ត ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា ធ្លាប់កើតឡើង
 ហើយ ចិត្តនោះ វេមនីកើតឡើងប្ត ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា វេមនី
 មិនកើតឡើង ចិត្តនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយប្ត ។ ចិត្ត ដែល
 កន្លងហើយ វេមនីមិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងក្នុងក្ខណៈ វេមនីមិន
 កើតឡើងផង មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា
 មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ វេមនីមិនកើតឡើងប្ត ។ ចិត្ត
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ទាំងចិត្តនោះ វេមនីមិន
 កើតឡើង ក៏មិនមែន គឺចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងក្នុងក្ខណៈ មិនធ្លាប់
 កើតឡើងហើយផង វេមនីមិនកើតឡើងផង ។ ចិត្តណា វេមនី
 កើតឡើង ចិត្តនោះ នឹងកើតឡើងប្ត ។ មិនមែនទេ ។

ចិត្តយម៣ ធម្មវារីទេសោ

យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
 នោ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ-
 តិ ។ អនាគតំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ប តំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កង្កក្ខណោ អតីតញ្ច ចិត្តំ ន បេវ
 ឧប្បជ្ឈតិ ន ប ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ប តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 កង្កក្ខណោ អតីតញ្ច ចិត្តំ ន បេវ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ន
 ប ឧប្បជ្ឈតិ ។ យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតីតិ ។ នោ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតាតិ ។ នោ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អនាគតំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ប តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បច្ចុប្បន្នំ^(១)
 ចិត្តំ ន បេវ ឧប្បជ្ឈតិ ន ប ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យំ វា
 បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតាតិ ។
 អតីតំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ប តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 បច្ចុប្បន្នំ ចិត្តំ ន បេវ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ន ប ឧប្បជ្ឈតិ ។
 (៦២) យំ ចិត្តំ វិរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ វិរុជ្ឈតាតិ ។

ចិត្តយមៈ ធម្មវារិនិទ្ទេស

ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។
 មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងទេឬ ។ ចិត្ត ជាអនាគត រមែងមិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក៏មិនមែន គឺចិត្ត ដែលកន្លងហើយ ក្នុងកន្លងក្លាណៈ
 រមែងមិនកើតឡើងផង នឹងមិនកើតឡើងផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
 ណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ រមែងមិនកើតឡើងឬ ។ ចិត្តក្នុង
 ឧប្បាទក្លាណៈ នឹងមិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ រមែងមិនកើតឡើង ក៏
 មិនមែន គឺចិត្ត ដែលកន្លងហើយ ក្នុងកន្លងក្លាណៈ នឹងមិនកើតឡើងផង
 រមែងមិនកើតឡើងផង ។ ចិត្តណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ
 នឹងកើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹងកើត
 ឡើង ចិត្តនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា
 មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេឬ ។ ចិត្ត ជា
 អនាគត មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក៏
 មិនមែន ចិត្ត ជាបច្ចុប្បន្ន មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយផង នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ មិន
 ធ្លាប់កើតឡើងហើយទេឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត នឹងមិនកើតឡើងទេ តែ
 ចិត្តនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាបច្ចុប្បន្ន នឹង
 មិនកើតឡើងផង មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយផង ។

(៦៦) ចិត្តណា រមែងរលត់ ចិត្តនោះ ធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ។ យំ វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ ។
នោ ។ យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ ។
អតីតំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ នោ ប តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ
ឧប្បាទក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន បេវ និរុជ្ឈិតំ ន
ប និរុជ្ឈិតំ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ តំ ចិត្តំ ន
និរុជ្ឈិតំ ។ កត្តក្ខណោ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ នោ ប តំ
ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ ឧប្បាទក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន
បេវ និរុជ្ឈិតំ ន ប និរុជ្ឈិតំ ។ យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ តំ
ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ ។ នោ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន
និរុជ្ឈិតំ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ ។ នោ ។ យំ ចិត្តំ ន
និរុជ្ឈិតំ តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ ។ ឧប្បាទក្ខណោ
អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ នោ ប តំ ចិត្តំ ន
និរុជ្ឈិតំ អតីតំ ចិត្តំ ន បេវ និរុជ្ឈិតំ ន ប
និរុជ្ឈិតំ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ តំ
ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ ។ កត្តក្ខណោ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ
ស្មិតំ នោ ប តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ អតីតំ ចិត្តំ
ន បេវ និរុជ្ឈិតំ ន ប និរុជ្ឈិតំ ។ យំ ចិត្តំ
និរុជ្ឈិតំ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ ។ នោ ។ យំ វា
បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ ។ នោ ។

អភិធម្មប្បដិក យមកៈ

មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ
 រមែងរលត់ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ មិន
 ធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត រមែងមិនរលត់ តែចិត្តនោះ មិន
 ធ្លាប់រលត់ហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ រមែង
 មិនរលត់ផង មិនធ្លាប់រលត់ហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា មិនធ្លាប់
 រលត់ហើយ ចិត្តនោះ រមែងមិនរលត់ទេឬ ។ ចិត្ត ក្នុងក្នុងក្ខណៈ
 មិនធ្លាប់រលត់ហើយ តែចិត្តនោះ រមែងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជា
 អនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ មិនធ្លាប់រលត់ហើយផង រមែងមិនរលត់
 ផង ។ ចិត្តណា រមែងរលត់ ចិត្តនោះ នឹងរលត់ឬ ។ មិនមែនទេ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ រមែងរលត់ឬ ។ មិនមែន
 ទេ ។ ចិត្តណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ នឹងមិនរលត់ទេឬ ។ ចិត្ត
 ជាអនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ រមែងមិនរលត់ទេ តែចិត្តនោះ នឹងមិន
 រលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអតីត រមែងមិនរលត់ផង នឹងមិនរលត់ផង ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ រមែងមិនរលត់ទេឬ ។
 ចិត្ត ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នឹងមិនរលត់ តែចិត្តនោះ រមែងមិនរលត់ ក៏មិន
 មែន ចិត្ត ជាអតីត នឹងមិនរលត់ផង រមែងមិនរលត់ផង ។ ចិត្តណា
 ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ នឹងរលត់ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ចិត្តណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ ធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។ មិនមែនទេ ។

ចិត្តយមកេ ធម្មវាសិទ្ធិសោ

យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្សតីតិ ។ ឧប្បា-
នក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ នោ ប តំ ចិត្តំ
ន និរុជ្ឈិត្សតី កង្កក្ខណោ ចិត្តំ ន បេវ និរុជ្ឈិតំ ន
ប និរុជ្ឈិត្សតី ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្សតី
តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ អតីតំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្សតី
នោ ប តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ កង្កក្ខណោ ចិត្តំ ន បេវ
និរុជ្ឈិត្សតី ន ប និរុជ្ឈិតំ ។

(៦៣) យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិតា-
តិ ។ នោ ។ យំ វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិតំ តំ ចិត្តំ
ឧប្បជ្ជតីតិ ។ នោ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ
ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ អតីតំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ប
តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ កង្កក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ
ន បេវ ឧប្បជ្ជតិ ន ប និរុជ្ឈិតំ ។ យំ វា បន
ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ឧប្បា-
នក្ខណោ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ នោ ប តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជ-
តិ កង្កក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន បេវ និរុជ្ឈិតំ ន
ប ឧប្បជ្ជតិ ។ យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ស-
តីតិ ។ អាមន្តា ។ យំ វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្សតី
តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អនាគតំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្សតី

ចិត្តយមកៈ ធម្មវារិនិទ្ទេស

ចិត្តណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ នឹងមិនរលត់ទេ ។ ចិត្ត ជា
 អនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ មិនធ្លាប់រលត់ហើយ តែចិត្តនោះ នឹងមិន
 រលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងក្ល័ត្តក្ខណៈ មិនធ្លាប់រលត់ហើយផង នឹងមិន
 រលត់ផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ មិនធ្លាប់រលត់
 ហើយទេ ។ ចិត្ត ជាអតីត នឹងមិនរលត់ទេ តែចិត្តនោះ មិនធ្លាប់
 រលត់ហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងក្ល័ត្តក្ខណៈ នឹងមិនរលត់ផង មិនធ្លាប់
 រលត់ហើយផង ។

[៦៣] ចិត្តណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ ធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។
 មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ រមែង
 កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្ត
 នោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត រមែងមិនកើតឡើងទេ
 តែចិត្តនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ក៏មិនមែន ចំណែកចិត្ត ជាអនាគត
 ក្នុងក្ល័ត្តក្ខណៈ រមែងមិនកើតឡើងផង មិនធ្លាប់រលត់ហើយផង ។ ម្យ៉ាង
 ទៀត ចិត្តណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ រមែងមិនកើតឡើងទេ
 ឬ ។ ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ មិនធ្លាប់រលត់ហើយ តែចិត្តនោះ រមែង
 មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងក្ល័ត្តក្ខណៈ
 មិនធ្លាប់រលត់ហើយផង រមែងមិនកើតឡើងផង ។ ចិត្តណា រមែងកើត
 ឡើង ចិត្តនោះ នឹងរលត់ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹង
 រលត់ ចិត្តនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ចិត្ត ជាអនាគត នឹងរលត់

អភិធម្មបដិកោ យមកំ

ឆោ ច តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បាទក្ខណោ ចិត្តំ និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ចេវ ឧប្បជ្ជតិ ច ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តំ
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អនាគតំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 ឆោ ច តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ កង្កក្ខណោ អតីតញ្ច
 ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ជតិ ន ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យំ វា
 បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 អាមន្តា ។ យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្ស-
 តិ ។ ឆោ ។ យំ វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ តំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ ឆោ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ ឆោ ច តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ កង្កក្ខ-
 ណោ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ជតិ ន ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យំ
 វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 អតីតំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 កង្កក្ខណោ ចិត្តំ ន ចេវ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៦៤) យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ ។

អាមន្តា ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ជតិ តំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ (១) អតីតានាគតំ ចិត្តំ ន និរុជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែចិត្តនោះ រមែងកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នឹង
 រលត់ផង រមែងកើតឡើងផង ។ ចិត្តណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្ត
 នោះ នឹងមិនរលត់ទេ ។ ចិត្ត ជាអនាគត រមែងមិនកើតឡើងទេ តែ
 ចិត្តនោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអតីត ក្នុងកន្ល្ក-
 ក្ខណៈ រមែងមិនកើតឡើងផង នឹងមិនរលត់ផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
 ណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ រមែងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ ចិត្ត
 ណាធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ មិនមែនទេ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។
 មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ នឹងមិន
 រលត់ទេ ។ ចំណែកខាងចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ មិន
 ធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុង
 កន្ល្កក្ខណៈ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយផង នឹងមិនរលត់ផង ។ ម្យ៉ាង
 ទៀត ចិត្តណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយទេ
 ឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត នឹងមិនរលត់ទេ តែចិត្តនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើង
 ហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងកន្ល្កក្ខណៈ នឹងមិនរលត់ផង មិនធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយផង ។

(៦៤) ចិត្តណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ រមែងមិនរលត់ទេ
 ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ
 រមែងកើតឡើងឬ ។ ចិត្ត ជាអតីតនិងអនាគត រមែងមិនរលត់ទេ

ចំណុចទី៣ ធម្មវាសិទ្ធភាព

នោ ច តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ឧប្បនិក្ខណោ ចិត្តំ ន និ-
 រុជ្ឈតិ បេវ ឧប្បជ្ឈតិ ច(១) ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តំ
 ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ(២) ។ អតីតានាគតំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 នោ ច តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ កង្កក្ខណោ ចិត្តំ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ បេវ និរុជ្ឈតិ ច(៣) ។ យំ វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ
 តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

(២៥) យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈមាណំ តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ។ អា-
 មន្តា ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈមាណន្តំ ។
 កង្កក្ខណោ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ នោ ច តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈមាណំ
 ឧប្បនិក្ខណោ ចិត្តំ ឧប្បន្នោ ឧប្បជ្ឈមាណោ ។ យំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈមាណំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ ។ កង្កក្ខណោ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈមាណំ នោ ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ អតីតា-
 នាគតំ ចិត្តំ ន បេវ ឧប្បជ្ឈមាណំ ន ច ឧប្បន្នំ ។ យំ វា
 បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈមាណន្តំ ។ អាមន្តា ។

(២៦) យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈមាណំ តំ ចិត្តំ ឧប្ប-
 ន្នំ ។ អាមន្តា ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នំ
 តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈមាណន្តំ ។ ឧប្បនិក្ខណោ ចិត្តំ

១ ឧ. អតីតានាគតំ ចិត្តំ... ឧប្បន្នំ ចាតិ និមេ បាហំ ន ទិស្សន្តិ ។ ២ ឧ. និពោ បរិ-
 តោ-បដិសេធសុទ្ធវិនិច្ឆ័យ ។ ៣ ឧ. អតីតានាគតំ ចិត្តំ... ឧប្បន្នំ ចាតិ និមេ បាហំ ន សុន្តិ ។

ចិត្តយមកៈ ធម្មវារិនិទ្ទេស

តែចិត្តនោះ កើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ រមែងមិន
 រលត់ផង រមែងកើតឡើងផង ។ ចិត្តណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្ត
 នោះ រមែងរលត់ ។ ចិត្ត ជាអតីតនិងអនាគត រមែងមិនកើតឡើងទេ
 តែចិត្តនោះ រមែងរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងក្លិនក្ខណៈ រមែងមិនកើត
 ឡើងផង រមែងរលត់ផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា រមែងរលត់ ចិត្ត
 នោះ រមែងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(៦៥) ចិត្តណា កំពុងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើង
 ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ
 ឈ្មោះថាកំពុងកើតឡើងឬ ។ ចិត្ត ក្នុងក្លិនក្ខណៈ កើតឡើងហើយ តែ
 ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកំពុងកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 កើតឡើងហើយផង កំពុងកើតឡើងផង ។ ចិត្តណា កាលមិនកើត
 ឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយឬ ។ ចិត្ត ក្នុងក្លិនក្ខណៈ
 កាលមិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក៏មិន
 មែន ចិត្ត ជាអតីតនិងអនាគត កាលមិនកើតឡើងផង មិនកើតឡើង
 ហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ
 ឈ្មោះថាកាលមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(៦៦) ចិត្តណា កំពុងរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថារលត់
 ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា រលត់ហើយ ចិត្តនោះ
 ឈ្មោះថាកំពុងរលត់ឬ ។ ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧប្បន្នំ នោ ច តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈមាទំ កង្កក្ខណោ ចិត្តំ
 ឧប្បន្នោ និរុជ្ឈមាទោ ។ យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមាទំ
 តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ ។ ឧប្បន្នក្ខណោ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈ-
 មាទំ នោ ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ អតីតានាគតំ ចិត្តំ
 ន ចេវ និរុជ្ឈមាទំ ន ច ឧប្បន្នំ ។ យំ វា បន ចិត្តំ
 ន ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមាទន្តំ ។ អាបន្តា ។

(២៧) យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នត្ថានំ ។
 នោ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នត្ថានំ ចិត្តំ ឧប្ប-
 ន្នំ ។ នោ ។ យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ឧប្បន្ន-
 ស្សតីតំ ។ នោ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នស្សតី-
 តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ។ នោ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ
 តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នត្ថានំ ។ អតីតំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ នោ
 ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នត្ថានំ អនាគតំ ចិត្តំ ន ចេវ
 ឧប្បន្នំ ន ច ឧប្បន្នត្ថានំ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន
 ឧប្បន្នត្ថានំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ ។ បច្ចុប្បន្នំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បន្នត្ថានំ នោ ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ អនា-
 គតំ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បន្នត្ថានំ ន ច ឧប្បន្នំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ កាលរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងក្បួនក្បួន
 កើតឡើងហើយផង កំពុងរលត់ផង ។ ចិត្តណា កាលមិនរលត់
 ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយឬ ។ ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្បួន
 កាលមិនរលត់ទេ តែចិត្តនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត
 ជាអតីត នឹងអនាគត កាលមិនរលត់ផង មិនកើតឡើងហើយផង ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកាល
 មិនរលត់ឬ ។ អើ ។

(៦៧) ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ
 ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្ត
 នោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា កើត
 ឡើងហើយ ចិត្តនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ចិត្តណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយឬ ។ មិន
 មែនទេ ។ ចិត្តណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត មិនកើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ មិន
 ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអនាគត មិនកើតឡើងហើយផង
 មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា មិនធ្លាប់កើតឡើង
 ហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយឬ ។ ចិត្ត ជាបច្ចុប្បន្ន
 មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន
 ចិត្ត ជាអនាគត មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយផង មិនកើតឡើងហើយផង ។

ចំណុចយមកេ ធម្មវិវាទិក្កេសោ

យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំស្សតីតិ ។ អនា-
 តតំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ នោ ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំស្សតី
 អតីតំ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បន្នំ ន ច ឧប្បន្នំស្សតី ។
 យំ វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំស្សតី តំ ចិត្តំ ន ឧប្ប-
 ន្នំ ។ បច្ចុប្បន្នំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំស្សតី នោ ច តំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ អតីតំ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បន្នំស្សតី
 ន ច ឧប្បន្នំ ។

(៦៨) យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ នោ ច តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ
 តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំស្សតីតិ ។ នោ ។ យំ វា បន ចិត្តំ
 ឧប្បន្នំស្សតី នោ ច តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ-
 តាតិ ។ នោ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ នោ ច តំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យំ
 វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំស្សតី នោ ច តំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំតាតិ ។ អាមន្តា ។

(៦៩) ឧប្បន្នំ ឧប្បន្នំមាណស្ថំ ។ កត្តក្កុលោ ឧប្បន្នំ
 នោ ច ឧប្បន្នំមាណស្ថំ ឧប្បន្នំក្កុលោ ឧប្បន្នំក្កុលោ

ចិត្តយមកៈ ធម្មវិនិច្ឆ័យ

ចិត្តណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ។ ចិត្ត
ជាអនាគត មិនកើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក៏មិន
មែន ចិត្ត ជាអតីត មិនកើតឡើងហើយផង នឹងមិនកើតឡើងផង ។
ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើត
ឡើងហើយ ។ ចិត្ត ជាបច្ចុប្បន្ន នឹងមិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ
មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអតីត នឹងមិនកើតឡើងផង
មិនកើតឡើងហើយផង ។

(៦៤) ចិត្តណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ ឈ្មោះថា
កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹងកើតឡើង តែចិត្តនោះ កើតឡើងហើយ ក៏
មិនមែន ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ មិនមែនទេ ។
ចិត្តណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏
មិនមែន ចិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
ណា នឹងមិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន
ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(៦៥) ចិត្ត កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កំពុងកើតឡើង (ក៏
មាន) ឬ ។ ចិត្ត ក្នុងក្នុងក្នុង កើតឡើងហើយ តែឈ្មោះថាកំពុង
កើតឡើង ក៏មិនមែន គឺចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្នុង កើតឡើងហើយផង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧប្បជ្ឈមានញ្ច ។ ឧប្បជ្ឈមាជំ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ន ឧប្បជ្ឈ ន ឧប្បជ្ឈមាជំ ។ អាមន្តា ។ ន ឧប្បជ្ឈ-
 មាជំ ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ កង្កក្កុលោ ន ឧប្បជ្ឈមាជំ លោ
 ប ន ឧប្បជ្ឈ អតីតានាគតំ ចិត្តំ ន បេវ ឧប្បជ្ឈមាជំ
 ន ប ឧប្បជ្ឈ ។

(៧០) និរុទ្ធំ និរុជ្ឈមាជន្តិ ។ លោ ។ និរុជ្ឈមាជំ
 និរុទ្ធន្តិ ។ លោ ។ ន និរុទ្ធំ ន និរុជ្ឈមាជន្តិ ។ កង្ក-
 ក្កុលោ ន និរុទ្ធំ លោ ប ន និរុជ្ឈមាជំ ឧប្បាទក្កុ-
 លោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន បេវ និរុទ្ធំ ន ប និរុជ្ឈមាជំ ។
 ន និរុជ្ឈមាជំ ន និរុទ្ធន្តិ ។ អតីតំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈ-
 មាជំ លោ ប ន និរុទ្ធំ ឧប្បាទក្កុលោ អនាគតញ្ច
 ចិត្តំ ន បេវ និរុជ្ឈមាជំ ន ប និរុទ្ធំ ។

(៧១) យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈមាជំ ខណំ ខណំ
 វីតីក្កន្តំ អតីក្កន្តកាលំ និរុជ្ឈមាជំ ខណំ
 ខណំ វីតីក្កន្តំ អតីក្កន្តកាលំ តំ ចិត្តន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កំពុងកើតឡើងផង ។ ចិត្ត កំពុងកើតឡើង (ក៏មាន) កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ឬ ។ អើ ។ ចិត្ត មិនកើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កាលមិនកើតឡើង (ក៏មាន) ឬ ។ អើ ។ ចិត្ត កាលមិនកើតឡើង (ក៏មាន) មិនកើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ឬ ។ ចិត្ត ក្នុងក្នុងក្ខណៈ កាលមិនកើតឡើង ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអតីតនិងអនាគត កាលមិនកើតឡើងផង មិនកើតឡើងហើយផង ។

(៧០) ចិត្ត រលត់ហើយ (ក៏មាន) កំពុងរលត់ (ក៏មាន) ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្ត កំពុងរលត់ (ក៏មាន) រលត់ហើយ (ក៏មាន) ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្ត មិនរលត់ហើយ (ក៏មាន) កាលមិនរលត់ (ក៏មាន) ឬ ។ ចិត្ត ក្នុងក្នុងក្ខណៈ មិនរលត់ហើយ តែចិត្តនោះ កាលមិនរលត់ ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ មិនរលត់ហើយផង កាលមិនរលត់ផង ។ ចិត្ត កាលមិនរលត់ (ក៏មាន) មិនរលត់ហើយ (ក៏មាន) ឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត កាលមិនរលត់ តែចិត្តនោះ មិនរលត់ហើយ ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ កាលមិនរលត់ផង មិនរលត់ហើយផង ។

(៧១) ចិត្តណា កាលកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តនោះ កាលនឹងរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយឬ ។

បិក្ខយមកេ បុគ្គលធម្មវារិនិទ្ទេសោ

កង្កែបក្នុងលោក ចិត្តំ ឧប្បាទក្នុងលោក វីតីក្នុង កង្កែបក្នុងលោក
 អវីតីក្នុង អវីតីក្នុង ចិត្តំ ឧប្បាទក្នុងលោក វីតីក្នុង កង្កែប-
 ក្នុងលោក វីតីក្នុង ។ យំ វា បន ចិត្តំ និរុដ្ឋយានំ
 ខណំ ខណំ វីតីក្នុង អវីតីក្នុងកាលំ ឧប្បជ្ឈយានំ ខណំ
 ខណំ វីតីក្នុង អវីតីក្នុងកាលំ តំ ចិត្តន្តំ ។ អវីតី
 ចិត្តំ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈយានំ ខណំ ខណំ វីតីក្នុង
 អវីតីក្នុងកាលំ ន និរុដ្ឋយានំ ខណំ ខណំ វីតីក្នុង
 អវីតីក្នុងកាលំ តំ ចិត្តន្តំ ។ ឧប្បាទក្នុងលោក អនាគ-
 តញ្ច ចិត្តំ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន និរុដ្ឋយានំ ខណំ
 ខណំ វីតីក្នុង អវីតីក្នុងកាលំ ន ឧប្បជ្ឈយានំ ខណំ
 ខណំ វីតីក្នុង អវីតីក្នុងកាលំ តំ ចិត្តន្តំ^(១) ។ កង្កែប-
 ក្នុងលោក ចិត្តំ កង្កែបក្នុងលោក អវីតីក្នុង ខោ ប ឧប្បាទក្នុង-
 លោក អវីតីក្នុង ឧប្បាទក្នុងលោក អនាគតញ្ច ចិត្តំ កង្កែប-
 ក្នុងលោក អវីតីក្នុង ឧប្បាទក្នុងលោក អវីតីក្នុង^(២) ។

បុគ្គលធម្មវារិនិទ្ទេសោ

[៧២] យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស
 តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋស្សតិ ន ឧប្បជ្ឈស្សតិ ។ អាមច្ឆា ។

១ ឧ. តេហោ បរំ អតីតាគាតតំ ចិត្តន្តំ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ភន្តក្ខណោ ចិត្តំ... ឧប្បាទក្នុង-
 លោក អវីតីក្នុង តមេ បាហំ ន ទិស្សតិ ។

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលធម្មវិវត្តិទ្វេស

ចិត្ត ក្នុងក្នុងក្ខណៈ កន្លងនូវឧប្បាទក្ខណៈ មិនកន្លងនូវក្នុងក្ខណៈទេ ចិត្ត
 ជាអតីត ទើបជាចិត្តកន្លងនូវឧប្បាទក្ខណៈផង កន្លងនូវក្នុងក្ខណៈផង ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា កាលរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះ
 ថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តនោះ កាលនឹងកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវ
 ខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយឬ ។ ចិត្ត កន្លងហើយ ។
 ចិត្តណា កាលមិនកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថា
 មានកាលកន្លងហើយ ចិត្តនោះ កាលមិនរលត់ ជាចិត្ត កន្លងនូវខណៈ
 ទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយឬ ។ ចំណែកខាងចិត្ត ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ មិនទាន់មកដល់ទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា កាលមិន
 រលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្ត
 នោះ កាលមិនកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមាន
 កាលកន្លងហើយឬ ។ ចិត្ត ក្នុងក្នុងក្ខណៈ មិនកន្លងនូវក្នុងក្ខណៈទេ
 តែមិនកន្លងនូវឧប្បាទក្ខណៈ ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្តជាអនាគត ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ ទើបជាចិត្តមិនកន្លងនូវក្នុងក្ខណៈផង មិនកន្លងនូវឧប្បា-
 ទក្ខណៈផង ។

បុគ្គលធម្មវិវត្តិទ្វេស

[៧២] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់
 ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ និរុជ្ឈតិ តស្ស តំ ចិត្តំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ នោ ។ យស្ស វា
 បន យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ និរុជ្ឈតីតិ ។ នត្ថិ ។

(៧៣) យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស តំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈ តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ កង្កក្ខណោ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈ នោ ប តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈតិ ឧប្បនក្ខណោ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈពោ ឧប្បជ្ឈតិ ប ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ កង្កក្ខណោ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ប តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈ
 អតីតាបាគតំ ចិត្តំ ន បេវ ឧប្បជ្ឈតិ ន ប ឧប្បជ្ឈ ។
 យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈ តស្ស តំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ នឹងមិនកើតឡើង ចិត្ត
 នោះ របស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ឬ ។ អើ ។
 ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង តែងរលត់ ចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើង រមែងរលត់ឬ ។ មិនមានទេ ។

(៧៣) ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ
 របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
 រមែងកើតឡើងឬ ។ ចិត្ត ក្នុងក្នុងក្ខណៈ កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ
 របស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 កើតឡើងហើយផង រមែងកើតឡើងផង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា
 រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើង
 ហើយឬ ។ ចិត្ត ក្នុងក្នុងក្ខណៈ រមែងមិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអតីតនិងអនាគត
 រមែងមិនកើតឡើងផង មិនកើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
 ណា របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
 រមែងមិនកើតឡើងទេឬ ។ អើ ។

ចិត្តយមកេ បុព្វលទ្ធិវាវទិទ្ធោសោ

(៧៤) យស្ស យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តស្ស តំ
 ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តស្ស តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ។
 ឧប្បាទក្ខណោ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ នោ ច តស្ស តំ
 ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ភន្តក្ខណោ ចិត្តំ ឧប្បន្នោ ច
 រុជ្ឈតិ ច ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន ច និរុជ្ឈតិ តស្ស
 តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ ។ ឧប្បាទក្ខណោ ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈតិ នោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ អតីតា-
 នាភតំ ចិត្តំ ន បេរុ និរុជ្ឈតិ ន ច ឧប្បន្នំ ។ យស្ស
 វា បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តស្ស តំ ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

(៧៥) យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តស្ស តំ ចិត្តំ
 ឧប្បន្នតាតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ
 ឧប្បន្នំ តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ ។ នោ ។ យស្ស
 យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតាតិ ។
 អតីតំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ នោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលធម្មវិនិច្ឆ័យ

(៧៤) ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា វែមន៍រលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ វែមន៍រលត់ឬ ។ ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទកូណៈ កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ វែមន៍រលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងក្លិនកូណៈ កើតឡើងហើយផង វែមន៍រលត់ផង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា វែមន៍មិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មិនកើតឡើងហើយឬ ។ ចិត្តក្នុងឧប្បាទកូណៈ វែមន៍មិនរលត់ទេ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មិនកើតឡើងហើយផង ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអតីត នឹងអនាគត វែមន៍មិនរលត់ផង មិនកើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ វែមន៍មិនរលត់ទេឬ ។ អើ ។

(៧៥) ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា វែមន៍កើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ វែមន៍កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយទេឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត វែមន៍មិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ

ន ឧប្បជ្ឈិត កង្កក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន ចេវ
ឧប្បជ្ឈិតំ ន ច ឧប្បជ្ឈិតំ ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន
ឧប្បជ្ឈិត តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតតិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ
ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិត ទោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្ប-
ជ្ឈិត កង្កក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ឈិត
ន ច ឧប្បជ្ឈិតំ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិត តស្ស
តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតស្សតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន យំ
ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតតិ ។ នោ ។
យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិត តស្ស តំ ចិត្តំ ន
ឧប្បជ្ឈិតស្សតិ ។ អនាគតំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិត ទោ
ច តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតស្សតិ កង្កក្ខណោ អតី-
តញ្ច ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ឈិតំ ន ច ឧប្បជ្ឈិតស្សតិ ។
យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតស្សតិ តស្ស
តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិតតិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ ចិត្តំ ន
ឧប្បជ្ឈិតស្សតិ ទោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ឈិត
កង្កក្ខណោ អតីតញ្ច ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ឈិតស្សតិ ន ច

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអនាគត
 ក្នុងកង្គកូណៈ វេមន៍មិនកើតឡើងផង មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយផង ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ
 របស់បុគ្គលនោះ វេមន៍មិនកើតឡើងទេឬ ។ ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទកូណៈ
 មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ វេមន៍មិនកើត
 ឡើង ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងកង្គកូណៈ មិនធ្លាប់
 កើតឡើងហើយផង វេមន៍មិនកើតឡើងផង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គល
 ណា វេមន៍កើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ មិន
 មែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្ត
 នោះ របស់បុគ្គលនោះ វេមន៍កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា
 របស់បុគ្គលណា វេមន៍មិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិន
 កើតឡើងទេឬ ។ ចិត្ត ជាអនាគត វេមន៍មិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ
 របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអតីត
 ក្នុងកង្គកូណៈ វេមន៍មិនកើតឡើងផង នឹងមិនកើតឡើងផង ។ ម្យ៉ាង
 ទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ វេមន៍មិនកើតឡើងទេឬ ។ ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នឹងមិនកើត
 ឡើងទេ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ វេមន៍មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន
 ចំណែកខាងចិត្ត ជាអតីត ក្នុងកង្គកូណៈ នឹងមិនកើតឡើងផង វេមន៍មិន

ចិត្តយមកេ បុគ្គលធម្មវាទិទ្វេសោ

ឧប្បជ្ជិតំ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិតុ ភស្តុ តំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិតុភស្តុតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន យំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិតុភស្តុ ភស្តុ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិតុភស្តុ ។ នោ ។
 យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិតុ ភស្តុ តំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ជិតុភស្តុតិ ។ អនាគតំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច
 ភស្តុ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិតុ បច្ចុប្បន្នំ^(១) ចិត្តំ ន
 បេវ ឧប្បជ្ជិតុ ន ច ឧប្បជ្ជិតុ ។ យស្ស វា បន
 យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិតុភស្តុ ភស្តុ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិតុ-
 ភស្តុ ។ អតីតំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច ភស្តុ តំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិតុ បច្ចុប្បន្នំ^(២) ចិត្តំ ន បេវ ឧប្បជ្ជិតុ
 ន ច ឧប្បជ្ជិតុ ។

[៧៦] យស្ស យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិតុ ភស្តុ តំ ចិត្តំ
 និរុជ្ឈិតុភស្តុតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ
 និរុជ្ឈិតុ ភស្តុ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិតុភស្តុ ។ នោ ។ យស្ស
 យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតុ ភស្តុ តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតុ-
 ភស្តុ ។ អតីតំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតុ នោ ច ភស្តុ តំ
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតុ ឧប្បាទក្ខណោ អនាគតក្ខណោ ចិត្តំ

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលធម្មវារិនិទ្ទេស

កើតឡើងផង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេឬ ។ ចិត្ត ជាអនាគត មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាបច្ចុប្បន្ន មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយផង នឹងមិនកើតឡើងផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយទេឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត នឹងមិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាបច្ចុប្បន្ន នឹងមិនកើតឡើងផង មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយផង ។

(៧៦) ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ រមែងរលត់ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយទេឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត រមែងមិនរលត់ទេ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ

ន បេវ និរុជ្ឈតិ ន ច និរុជ្ឈត្ត ។ យស្ស វា បន
 យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈត្ត តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។
 ភន្តក្ខណោ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈត្ត នោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ
 ន និរុជ្ឈតិ ឧប្បាទក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន បេវ
 និរុជ្ឈត្ត ន ច និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈស្សតីតិ ។ នោ ។ យស្ស
 វា បន យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ និ-
 រុជ្ឈតីតិ ។ នោ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈស្សតីតិ ។ ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ^(១) អនាគតញ្ច^(២) ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តស្ស
 តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈស្សតិ^(៣) អតីតំ^(៤) ចិត្តំ ន បេវ
 និរុជ្ឈតិ ន ច និរុជ្ឈស្សតិ ។ យស្ស វា បន យំ
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។
 ភន្តក្ខណោ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈស្សតិ នោ ច តស្ស តំ
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ អតីតំ ចិត្តំ ន បេវ និរុជ្ឈស្សតិ ន
 ច និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈត្ត តស្ស តំ
 ចិត្តំ និរុជ្ឈស្សតីតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន យំ
 ចិត្តំ និរុជ្ឈស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតីតិ ។

១ ឧ. អយំ បាហុ នត្ថិ ។ ២ ឧ. ច សទ្ធា ន វិជ្ជតិ ។ ៣ ឧ. ឯត្តន្តរេ ឧប្បាទក្ខ-
 ណោតិ ខាយតិ ។ ៤ ឧ. អតីតញ្ច ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

វមែនមិនរលត់ផង មិនធ្លាប់រលត់ហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
 ណា របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គល
 នោះ វមែនមិនរលត់ទេ ។ ចិត្ត ក្នុងក្បួនក្បួន មិនធ្លាប់រលត់
 ហើយ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ វមែនមិនរលត់ ក៏មិនមែន
 ចំណែកខាងចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងឧប្បាទក្បួន មិនធ្លាប់រលត់ហើយ
 ផង វមែនមិនរលត់ផង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា វមែនរលត់
 ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាង
 ទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
 វមែនរលត់ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា វមែន
 មិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ទេ ។ ចិត្ត ជា
 អនាគត ក្នុងឧប្បាទក្បួន វមែនមិនរលត់ទេ តែចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអតីត វមែនមិនរលត់ផង
 នឹងមិនរលត់ផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិន
 រលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ វមែនមិនរលត់ទេ ។ ចិត្ត ក្នុង
 ក្បួនក្បួន នឹងមិនរលត់ទេ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ វមែនមិន
 រលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអតីត នឹងមិនរលត់ផង វមែនមិនរលត់ផង ។
 ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គល
 នោះ នឹងរលត់ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់
 បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។

ចិត្តយមពេ មិស្សកវិរនិទ្ទេសោ

នោ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ តស្ស តំ ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិតស្សតិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិតំ នោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតស្ស កង្ក-
 ក្ខណោ ចិត្តំ ន ចេវ និរុជ្ឈិតំ ន ច និរុជ្ឈិតស្ស ។
 យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតស្ស តស្ស តំ
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ អតីតំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតស្ស
 នោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតំ កង្កក្ខណោ ចិត្តំ
 ន ចេវ និរុជ្ឈិតស្ស ន ច និរុជ្ឈិតំ ។

មិស្សកវិរនិទ្ទេសោ

[៧៧] យស្សចិត្តកេ សកកាវេន និទ្ទិដ្ឋេ^(១)យំចិត្ត-
 កេ ច យស្សយំចិត្តកេ ច ឯកដ្ឋេន និទ្ទិដ្ឋេ^(២) ។
 យស្ស សភកំ ចិត្តំ ។ បេ ។ កុសលា ធម្មា អកុ-
 សលា ធម្មា អព្យាកតា ធម្មា សុខាយ វេទនាយ
 សម្បយុត្តា ធម្មា ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ធម្មា
 អទិក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ធម្មា ។ បេ ។

១ ឧ. សកកាគេន និទ្ទិដ្ឋោតិ ទិស្សន្តិ ។ ២ ឧ. និទ្ទិដ្ឋោ ។

ចិត្តយមកៈ មិស្សកវារិនិទ្ទេស

មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ
 របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ទេឬ ។ ចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 មិនធ្លាប់រលត់ហើយ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិន
 មែន ចិត្ត ក្នុងក្នុងក្ខណៈ មិនធ្លាប់រលត់ហើយផង នឹងមិនរលត់ផង ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយទេឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត នឹងមិនរលត់
 ទេ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ក៏មិនមែន
 ចិត្ត ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នឹងមិនរលត់ផង មិនធ្លាប់រលត់ហើយផង ។

មិស្សកវារិនិទ្ទេស

(៧៧) យស្សចិត្តកន័យ (ន័យដែលនិយាយអំពីចិត្ត របស់
 បុគ្គលណា) គឺលោកសម្តែងហើយ តាមភាពរបស់ខ្លួន យចិត្តកន័យ
 (ន័យដែលនិយាយអំពីចិត្តណា) ក្តី យស្សយំចិត្តកន័យ (ន័យនិយាយ
 អំពីចិត្តរបស់បុគ្គលណានិងចិត្តណា) ក្តី គឺលោកសម្តែងហើយ ដោយ
 សេចក្តីតែមួយ ។ ចិត្ត ប្រកបដោយពត៌ៈ របស់បុគ្គលណា ។ បេ ។
 ពួកធម៌ ជាភូសល ពួកធម៌ ជាអភូសល ពួកធម៌ ជាអព្យាក្រឹត
 ពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា ពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 ទុក្ខវេទនា ពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សនិទស្សនសប្បដិយា ធម្មា អនិទស្សនសប្បដិយា
 ធម្មា អនិទស្សនាប្បដិយា ធម្មា ហេតុ ធម្មា ន
 ហេតុ ធម្មា ។ បេ ។ សរណា ធម្មា អរណា ធម្មា ។
 មូលយមកំ ចិត្តយមកំ ធម្មយមកន្តិ វិណិ យម.
 កានិ យាវ សរណាអរណា កុដ្ឋន្តិ ។

ចិត្តយមកំ ខ័ណ្ឌំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ ទាំងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌
 មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌ មិនប្រ-
 កបដោយការឃើញ ទាំងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌ ជាហេតុ
 ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុ ។ បេ ។ ពួកធម៌ ជាសវណៈ (ប្រកបដោយ
 សេចក្តីសៅហ្មង) ពួកធម៌ ជាអវណៈ (មិនមានសេចក្តីសៅហ្មង) ។
 យមកៈ ៣ យ៉ាង គឺ មូលយមកៈ ១ ចិត្តយមកៈ ១ ធម្មយមកៈ ១
 រមែងដល់ (នូវការរួចរួម) ដកបដល់ពួកធម៌ជាសវណៈ និងពួកធម៌
 ជាអវណៈ ។

ចប់ ចិត្តយមកៈ ។

ធម្មយមកំ

បណ្ឌិតិវិវា

ឧទ្ទេសវិវា

[៧៨] កុសលា កុសលា ធម្មា កុសលា ធម្មា
កុសលា ។ អកុសលា អកុសលា ធម្មា អកុ-
សលា ធម្មា អកុសលា ។ អព្យាកតា អព្យាកតា
ធម្មា អព្យាកតា ធម្មា អព្យាកតា ។

[៧៩] ន កុសលា ន កុសលា ធម្មា ន
កុសលា ធម្មា ន កុសលា ។ ន អកុសលា
ន អកុសលា ធម្មា ន អកុសលា ធម្មា ន អ-
កុសលា ។ ន អព្យាកតា ន អព្យាកតា ធម្មា
ន អព្យាកតា ធម្មា ន អព្យាកតា ។

[៨០] កុសលា កុសលា ធម្មា ធម្មា អកុ-
សលា ធម្មា ។ កុសលា កុសលា ធម្មា ធម្មា
អព្យាកតា ធម្មា ។ អកុសលា អកុសលា ធម្មា
ធម្មា កុសលា ធម្មា ។ អកុសលា អកុសលា
ធម្មា ធម្មា អព្យាកតា ធម្មា ។ អព្យាកតា អព្យ-
ាកតា ធម្មា ធម្មា កុសលា ធម្មា ។ អព្យាកតា
អព្យាកតា ធម្មា ធម្មា អកុសលា ធម្មា ។

ធម្មយមកៈ

បណ្ឌិតិវិវៈ

ឧទ្ទេសវិវៈ

(៧៨) ពួកកុសល ឈ្មោះថាកុសលធម៌ ពួកកុសលធម៌ ឈ្មោះ
ថាកុសល ។ ពួកអកុសល ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ ពួកអកុសលធម៌
ឈ្មោះថាអកុសល ។ ពួកអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ ពួកអព្យា-
កតធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកតៈ ។

(៧៩) មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ មិនមែន
កុសលធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសល ។ មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថាមិន
មែនអកុសលធម៌ មិនមែនអកុសលធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសល ។
មិនមែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ មិនមែនអព្យាកតធម៌
ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតៈ ។

(៨០) ពួកកុសល ឈ្មោះថាកុសលធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអកុ-
សលធម៌ ។ ពួកកុសល ឈ្មោះថាកុសលធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាក-
តធម៌ ។ ពួកអកុសល ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាកុសល-
ធម៌ ។ ពួកអកុសល ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកត-
ធម៌ ។ ពួកអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាកុសលធម៌ ។
ពួកអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៨០) ន កុសលា ន កុសលា ធម្មា ន
ធម្មា ន អកុសលា ធម្មា ។ ន កុសលា ន
កុសលា ធម្មា ន ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មា ។
ន អកុសលា ន អកុសលា ធម្មា ន ធម្មា ន
កុសលា ធម្មា ។ ន អកុសលា ន អកុសលា
ធម្មា ន ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មា ។ ន អព្យា-
កតា ន អព្យាកតា ធម្មា ន ធម្មា ន កុសលា
ធម្មា ។ ន អព្យាកតា ន អព្យាកតា ធម្មា ន
ធម្មា ន អកុសលា ធម្មា ។

(៨២) កុសលា ធម្មា ធម្មា កុសលា ។ អកុ-
សលា ធម្មា ធម្មា អកុសលា ។ អព្យាកតា ធម្មា
ធម្មា អព្យាកតា ។

(៨៣) ន កុសលា ន ធម្មា ន ធម្មា ន កុ-
សលា ។ ន អកុសលា ន ធម្មា ន ធម្មា ន
អកុសលា ។ ន អព្យាកតា ន ធម្មា ន ធម្មា ន
អព្យាកតា ។

(៨៤) កុសលា ធម្មា ធម្មា អកុសលា ។
កុសលា ធម្មា ធម្មា អព្យាកតា ។ អកុស-
លា ធម្មា ធម្មា កុសលា ។ អកុសលា ធម្មា

អភិធម្មចំណីក យមកៈ

[៨១] មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ មិនមែន
 ធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ ។ មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិន
 មែនកុសលធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ ។ មិនមែន
 អកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែន
 កុសលធម៌ ។ មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ មិន
 មែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ ។ មិនមែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះ
 ថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ ។
 មិនមែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះ
 ថាមិនមែនអកុសលធម៌ ។

[៨២] ពួកកុសល ឈ្មោះថាធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាកុសល ។
 ពួកអកុសល ឈ្មោះថាធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអកុសល ។ ពួកអព្យា-
 កតៈ ឈ្មោះថាធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកតៈ ។

[៨៣] មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ មិនមែនធម៌
 ឈ្មោះថាមិនមែនកុសល ។ មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌
 មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសល ។ មិនមែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះ
 ថាមិនមែនធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតៈ ។

[៨៤] ពួកកុសល ឈ្មោះថាធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអកុសល ។
 ពួកកុសល ឈ្មោះថាធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកតៈ ។ ពួកអកុសល
 ឈ្មោះថាធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាកុសល ។ ពួកអកុសល ឈ្មោះថាធម៌

ធម្មយមរោ បណ្ណត្តិវាស្ស និទ្ទេសវារោ

ធម្មា អព្យាកតា ។ អព្យាកតា ធម្មា ធម្មា កុស-
លា ។ អព្យាកតា ធម្មា ធម្មា អកុសលា ។

(៨៥) ន កុសលា ន ធម្មា ន ធម្មា ន អកុស-
លា ។ ន កុសលា ន ធម្មា ន ធម្មា ន អព្យាក-
តា ។ ន អកុសលា ន ធម្មា ន ធម្មា ន កុសលា ។
ន អកុសលា ន ធម្មា ន ធម្មា ន អព្យាកតា ។
ន អព្យាកតា ន ធម្មា ន ធម្មា ន កុសលា ។ ន
អព្យាកតា ន ធម្មា ន ធម្មា ន អកុសលា ។

ឧទ្ទេសវារោ ។

និទ្ទេសវារោ

(៨៦) កុសលា កុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។
កុសលា ធម្មា កុសលាតិ ។ អាមន្តា ។ អកុសលា
អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ អកុសលា ធម្មា អកុ-
សលាតិ ។ អាមន្តា ។ អព្យាកតា អព្យាកតា ធម្មាតិ ។
អាមន្តា ។ អព្យាកតា ធម្មា អព្យាកតាតិ ។ អាមន្តា ។

(៨៧) ន កុសលា ន កុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។
ន កុសលា ធម្មា ន កុសលាតិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេសវារៈ

ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកតៈ ។ ពួកអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាធម៌ ពួកធម៌
ឈ្មោះថាកុសល ។ ពួកអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថា
អកុសល ។

[៨៥] មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះ
ថាមិនមែនអកុសល ។ មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ មិនមែន
ធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតៈ ។ មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថាមិន
មែនធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសល ។ មិនមែនអកុសល
ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតៈ ។ មិន
មែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែន
កុសល ។ មិនមែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះ
ថាមិនមែនអកុសល ។

ចប់ និទ្ទេសវារៈ ។

និទ្ទេសវារៈ

[៨៦] សួរ ៖ ពួកកុសល ឈ្មោះថាកុសលធម៌ឬ ។ ឆ្លើយ ៖ អើ ។
ពួកកុសលធម៌ ឈ្មោះថាកុសលឬ ។ អើ ។ ពួកអកុសល ឈ្មោះ
ថាអកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកអកុសលធម៌ ឈ្មោះថាអកុសលឬ ។
អើ ។ ពួកអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកអព្យាកតៈ
ធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកតៈឬ ។ អើ ។

[៨៧] មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ឬ ។
អើ ។ មិនមែនកុសលធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបទិកោ យមកំ

ន អកុសលា ន អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។

ន អកុសលា ធម្មា ន អកុសលាតិ ។ អាមន្តា ។

ន អព្យាកតា ន អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។

ន អព្យាកតា ធម្មា ន អព្យាកតាតិ ។ អាមន្តា ។

(៨៨) កុសលា កុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មា អកុសលា ធម្មាតិ ។ អកុសលា ធម្មា ធម្មា

ថេវ អកុសលា ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន អកុ-

សលា ធម្មា ។ កុសលា កុសលា ធម្មាតិ ។ អា-

មន្តា ។ ធម្មា អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អព្យាកតា

ធម្មា ធម្មា ថេវ អព្យាកតា ធម្មា ច អវសេ-

សា ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មា ។ អកុសលា

អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា កុសលា

ធម្មាតិ ។ កុសលា ធម្មា ធម្មា ថេវ កុសលា

ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន កុសលា ធម្មា ។

អកុសលា អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា

អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អព្យាកតា ធម្មា ធម្មា ថេវ

អព្យាកតា ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន អព្យាកតា

ធម្មា ។ អព្យាកតា អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិណ្ឌ យមកៈ

មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។ មិនមែន
អកុសលធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលឬ ។ អើ ។ មិនមែនអព្យាកតៈ
ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ឬ ។ អើ ។ មិនមែនអព្យាកតធម៌ ឈ្មោះ
ថាមិនមែនអព្យាកតៈឬ ។ អើ ។

(៨៨) ពួកកុសល ឈ្មោះថាកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌
ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផ្គង់ អកុ-
សលធម៌ផ្គង់ ពួកធម៌ដ៏សេស (ក្រៅពីនេះ) ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសល-
ធម៌ទេ ។ ពួកកុសល ឈ្មោះថាកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះ
ថាអព្យាកតធម៌ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផ្គង់ អព្យាកតធម៌
ផ្គង់ ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ទេ ។ ពួកអកុសល
ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាកុសលធម៌ឬ ។
ពួកកុសលធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផ្គង់ កុសលធម៌ផ្គង់ ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះ
ថាមិនមែនកុសលធម៌ទេ ។ ពួកអកុសល ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ឬ ។
អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ ឈ្មោះ
ថាធម៌ផ្គង់ អព្យាកតធម៌ផ្គង់ ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យា-
កតធម៌ទេ ។ ពួកអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ឬ ។ អើ ។

ធម្មយមរោ បណ្ណត្តិវាស្ស ឆិទ្ទេសវារោ

ធម្មា កុសលា ធម្មាតិ ។ កុសលា ធម្មា ធម្មា
 វេទ កុសលា ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន កុសលា
 ធម្មា ។ អព្យាកតា អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។
 ធម្មា អកុសលា ធម្មាតិ ។ អកុសលា ធម្មា ធម្មា
 វេទ អកុសលា ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន អកុ-
 សលា ធម្មា ។

(៨៩) ន កុសលា ន កុសលា ធម្មាតិ ។ អា-
 មន្តា ។ ន ធម្មា ន អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។
 ន កុសលា ន កុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន ធម្មា
 ន អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន អកុសលា
 ន អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន ធម្មា ន
 កុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន អកុសលា ន
 អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន ធម្មា ន អ-
 ព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន អព្យាកតា ន
 អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន ធម្មា ន កុស-
 លា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន អព្យាកតា ន អព្យាកតា
 ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន ធម្មា ន អកុសលា
 ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បណ្ណត្ថិវារៈ និទ្ទេសវារៈ

ពួកធម៌ ឈ្មោះថា កុសលធម៌ ។ ពួកកុសលធម៌ ឈ្មោះថា ធម៌ផ្គង
 កុសលធម៌ផ្គង ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថា មិនមែនកុសលធម៌ទេ ។ ពួក
 អព្យាកតៈ ឈ្មោះថា អព្យាកតធម៌ ។ អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះថា
 អកុសលធម៌ ។ ពួកអកុសលធម៌ ឈ្មោះថា ធម៌ផ្គង អកុសលធម៌ផ្គង
 ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថា មិនមែនអកុសលធម៌ទេ ។

(៨៩) មិនមែនកុសល ឈ្មោះថា មិនមែនកុសលធម៌ ។ អើ ។
 មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថា មិនមែនអកុសលធម៌ ។ អើ ។ មិនមែនកុសល
 ឈ្មោះថា មិនមែនអកុសលធម៌ ។ អើ ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថា មិន
 មែនអព្យាកតធម៌ ។ អើ ។ មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថា មិនមែន
 អកុសលធម៌ ។ អើ ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថា មិនមែនកុសលធម៌ ។
 អើ ។ មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថា មិនមែនអកុសលធម៌ ។ អើ ។
 មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថា មិនមែនអព្យាកតធម៌ ។ អើ ។ មិនមែន
 អព្យាកតៈ ឈ្មោះថា មិនមែនអព្យាកតធម៌ ។ អើ ។ មិនមែនធម៌
 ឈ្មោះថា មិនមែនកុសលធម៌ ។ អើ ។ មិនមែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះ
 ថា មិនមែនអព្យាកតធម៌ ។ អើ ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថា មិនមែន
 អកុសលធម៌ ។ អើ ។

အင်္ဂုလိမာရ ယမကံ

(၈၀) ကျိယလ သမ္ဘာဒိ ဟိ အာမတ္တံ ဟိ သမ္ဘာ ကျိ-
ယလ သမ္ဘာဒိ ဟိ ကျိယလ သမ္ဘာ သမ္ဘာ ဝေပိ ကျိယ-
လ သမ္ဘာ ဝိ အာမတ္တံ သမ္ဘာ ဝိ ကျိယလ သမ္ဘာ ဟိ
အကျိယလ သမ္ဘာဒိ ဟိ အာမတ္တံ ဟိ သမ္ဘာ အကျိယလ
သမ္ဘာဒိ ဟိ အကျိယလ သမ္ဘာ သမ္ဘာ ဝေပိ အကျိယလ
သမ္ဘာ ဝိ အာမတ္တံ သမ္ဘာ ဝိ အကျိယလ သမ္ဘာ ဟိ
အဂ္ဂေယျကဏ သမ္ဘာဒိ ဟိ အာမတ္တံ ဟိ သမ္ဘာ အဂ္ဂေယျကဏ
သမ္ဘာဒိ ဟိ အဂ္ဂေယျကဏ သမ္ဘာ သမ္ဘာ ဝေပိ အဂ္ဂေယျကဏ
သမ္ဘာ ဝိ အာမတ္တံ သမ္ဘာ ဝိ အဂ္ဂေယျကဏ သမ္ဘာ ဟိ

(၈၁) ဝိ ကျိယလ ဝိ သမ္ဘာဒိ ဟိ ကျိယလံ ဟိ-
ဗေဒိ အာမတ္တံ သမ္ဘာ ဝိ ကျိယလ သမ္ဘာ ကျိယ-
လံ သမ္ဘာ ဝိ ဟိဗေဒိ အာမတ္တံ ဝိ ဝေပိ ကျိယ-
လ ဝိ ဝိ သမ္ဘာ ဟိ ဝိ သမ္ဘာ ဝိ ကျိယလ သမ္ဘာဒိ ဟိ
အာမတ္တံ ဟိ ဝိ အကျိယလ ဝိ သမ္ဘာဒိ ဟိ အကျိ-
ယလံ ဟိဗေဒိ အာမတ္တံ သမ္ဘာ ဝိ အကျိယလ သမ္ဘာ
အကျိယလံ သမ္ဘာ ဝိ ဟိဗေဒိ အာမတ္တံ ဝိ ဝေပိ
အကျိယလ ဝိ ဝိ သမ္ဘာ ဟိ ဝိ သမ္ဘာ ဝိ အကျိယလ
သမ္ဘာဒိ ဟိ အာမတ္တံ ဟိ ဝိ အဂ္ဂေယျကဏ ဝိ သမ္ဘာဒိ ဟိ
အဂ္ဂေယျကဏံ ဟိဗေဒိ အာမတ္တံ သမ္ဘာ ဝိ အဂ္ဂေယျကဏ သမ္ဘာ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៧០) ពួកកុសល ឈ្មោះថាធម៌ប្ត ។ អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះថា
 កុសលធម៌ប្ត ។ ពួកកុសលធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង កុសលធម៌ផង ពួកធម៌
 ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ទេ ។ ពួកអកុសល ឈ្មោះថាធម៌
 ប្ត ។ អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ប្ត ។ ពួកអកុសលធម៌
 ឈ្មោះថាធម៌ផង កុសលធម៌ផង ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនមែន
 អកុសលធម៌ទេ ។ ពួកអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាធម៌ប្ត ។ អើ ។ ពួកធម៌
 ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ប្ត ។ ពួកអព្យាកតធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង អព្យា-
 កតធម៌ផង ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនអព្យាកតធម៌ទេ ។

(៧១) មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ប្ត ។ ពួកធម៌ដ៏
 សេស វៀរលែងតែកុសលចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ទេ ពួក
 ធម៌ដ៏សេស វៀរលែងតែកុសលនិងពួកធម៌ចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនកុ-
 សលផង មិនមែនធម៌ផង ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសល-
 ធម៌ប្ត ។ អើ ។ មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ប្ត ។ ពួកធម៌
 ដ៏សេស វៀរលែងតែអកុសលចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ទេ
 ពួកធម៌ដ៏សេស វៀរលែងតែអកុសលនិងពួកធម៌ចេញ ឈ្មោះថាមិនមែន
 អកុសលផង មិនមែនធម៌ផង ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសល-
 ធម៌ប្ត ។ អើ ។ មិនមែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ប្ត ។ ពួកធម៌
 ដ៏សេស វៀរលែងតែអព្យាកតៈចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ទេ

ធម្មយមកេ បណ្ណត្តិវារស្ស និទ្ទេសវិកេ

អព្យាកតញ្ច ធម្មេ ច វេបេត្វា អវសេសា ន ចេវ
 អព្យាកតា ន ច ធម្មា ។ ន ធម្មា ន អព្យាកតា
 ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។

(៧២) កុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា
 អកុសលា ធម្មាតិ ។ អកុសលា ធម្មា ធម្មា ចេវ
 អកុសលា ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន អកុសលា
 ធម្មា ។ កុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា អ-
 ព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អព្យាកតា ធម្មា ធម្មា ចេវ
 អព្យាកតា ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន អព្យាកតា
 ធម្មា ។ អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា កុ-
 សលា ធម្មាតិ ។ កុសលា ធម្មា ធម្មា ចេវ កុសលា
 ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន កុសលា ធម្មា ។
 អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា អព្យាកតា
 ធម្មាតិ ។ អព្យាកតា ធម្មា ធម្មា ចេវ អព្យាក-
 តា ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មា ។
 អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា កុសលា
 ធម្មាតិ ។ កុសលា ធម្មា ធម្មា ចេវ កុសលា ធម្មា
 ច អវសេសា ធម្មា ន កុសលា ធម្មា ។ អព្យាកតា
 ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា អកុសលា ធម្មាតិ ។

ធម្មយមកៈ បណ្ណត្ថិវារៈ និទ្ទេសវារៈ

ពួកធម៌ដ៏សេស វៀរលែងតែអព្យាកតៈនិងពួកធម៌ចេញ ឈ្មោះថាមិន
មែនអព្យាកតៈផង មិនមែនធម៌ផង ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិន
មែនអព្យាកតធម៌ឬ ។ អើ ។

[៩២] ពួកកុសល ឈ្មោះថាធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌
ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង អកុស-
លធម៌ផង ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ទេ ។ ពួក
កុសល ឈ្មោះថាធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌
ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ពួកធម៌ដ៏
សេស ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ទេ ។ ពួកអកុសល ឈ្មោះថា
ធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាកុសលធម៌ឬ ។ ពួកកុសលធម៌
ឈ្មោះថាធម៌ផង កុសលធម៌ផង ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនមែន
កុសលធម៌ទេ ។ ពួកអកុសល ឈ្មោះថាធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួក
ធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង
អព្យាកតធម៌ផង ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ទេ ។
ពួកអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះថា
កុសលធម៌ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង កុសលធម៌ផង
ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ទេ ។ ពួកអព្យាកតៈ
ឈ្មោះថាធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អកុសលា ធម្មា ធម្មា ចេវ អកុសលា ធម្មា ច
អវសេសា ធម្មា ន អកុសលា ធម្មា ។

(៩៣) ន កុសលា ន ធម្មាតិ ។ កុសលំ
ឋេយេត្វា អវសេសា ធម្មា ន កុសលា ធម្មា កុស-
លញ្ច ធម្មេ ច ឋេយេត្វា អវសេសា ន ចេវ កុសលា
ន ច ធម្មា ។ ន ធម្មា ន អកុសលា ធម្មាតិ ។
អាមត្តា ។ ន កុសលា ន ធម្មាតិ ។ កុសលំ
ឋេយេត្វា អវសេសា ធម្មា ន កុសលា ធម្មា កុស-
លញ្ច ធម្មេ ច ឋេយេត្វា អវសេសា ន ចេវ កុស-
លា ន ច ធម្មា ។ ន ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មាតិ ។
អាមត្តា ។ ន អកុសលា ន ធម្មាតិ ។ អកុសលំ
ឋេយេត្វា អវសេសា ធម្មា ន អកុសលា ធម្មា អកុ-
សលញ្ច ធម្មេ ច ឋេយេត្វា អវសេសា ន ចេវ អកុ-
សលា ន ច ធម្មា ។ ន ធម្មា ន កុសលា
ធម្មាតិ ។ អាមត្តា ។ ន អកុសលា ន ធម្មាតិ ។
អកុសលំ ឋេយេត្វា អវសេសា ធម្មា ន អកុ-
សលា ធម្មា អកុសលញ្ច ធម្មេ ច ឋេយេត្វា អវ-
សេសា ន ចេវ អកុសលា ន ច ធម្មា ។
ន ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អាមត្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអកុសលធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង អកុសលធម៌ផង ពួកធម៌ ដ៏សេស
ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ទេ ។

(៩៣) មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ប្ត ។ ពួកធម៌ដ៏
សេស វៀរលែងតែកុសលចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ទេ ពួកធម៌
ដ៏សេស វៀរលែងតែកុសលនិងពួកធម៌ចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសល
ផង មិនមែនធម៌ផង ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ប្ត ។ អើ ។
មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ប្ត ។ ពួកធម៌ដ៏សេស
វៀរលែងតែកុសលចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ទេ ពួកធម៌ដ៏សេស
វៀរលែងតែកុសលនិងពួកធម៌ចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលផង មិនមែន
ធម៌ផង ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ប្ត ។ អើ ។
មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ប្ត ។ ពួកធម៌ដ៏សេស វៀរលែង
តែអកុសលចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ទេ ពួកធម៌ដ៏សេស វៀរ
លែងតែអកុសលនិងពួកធម៌ចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលផង មិន
មែនធម៌ផង ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ប្ត ។ អើ ។
មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ប្ត ។ ពួកធម៌ដ៏សេស វៀរលែង
តែអកុសលចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ទេ ពួកធម៌ដ៏សេស
វៀរលែងតែអកុសលនិងពួកធម៌ចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលផង មិន
មែនធម៌ផង ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ប្ត ។ អើ ។

ធម្មយមកេ បរិនិរុទ្ទ ឧប្បទាវរោ

ន អព្យាកតា ន ធម្មាតិ ។ អព្យាកតំ វេបេត្វា
 អវសេសា ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មា អព្យាកតញ្ច
 ធម្មេ ច វេបេត្វា អវសេសា ន ចេវ អព្យាកតា ន
 ច ធម្មា ។ ន ធម្មា ន កុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។
 ន អព្យាកតា ន ធម្មាតិ ។ អព្យាកតំ វេបេត្វា អវ-
 សេសា ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មា អព្យាកតញ្ច ធម្មេ
 ច វេបេត្វា អវសេសា ន ចេវ អព្យាកតា ន ច ធម្មា ។
 ន ធម្មា ន អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។

និទ្ទេសវរោ ។

បណ្ណត្ថិវរំ និដ្ឋិតំ ។

បរិនិរុទ្ទ

(៧៤) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ នោ ។ យស្ស វា
 បន អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស កុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ នោ ។

(៧៥) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អរូបេ កុសលានំ
 ឧប្បនិក្ខណោ តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ

ធម្មយមកៈ បរិត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

មិនមែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ឬ ។ ពួកធម៌ដ៏សេស វៀរលែង
 តែអព្យាកតៈចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ទេ ពួកធម៌ដ៏សេស វៀរ
 លែងតែអព្យាកតៈ នឹងពួកធម៌ចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតៈផង មិន
 មែនធម៌ផង ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។
 មិនមែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ឬ ។ ពួកធម៌ដ៏សេស វៀរលែង
 តែអព្យាកតៈចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ទេ ពួកធម៌ដ៏សេស វៀរ
 លែងតែអព្យាកតៈ នឹងពួកធម៌ចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតៈផង មិន
 មែនធម៌ផង ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។

ចប់ និទ្ទេសវារៈ ។

ចប់ បណ្ណត្តិវារៈ ។

បរិត្តិវារៈ

(៧៤) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអកុស-
 លធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គល
 នោះ កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។

(៧៥) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអព្យា-
 កតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួក
 សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកកុសល ក្នុងអបូរកា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ បញ្ច-
 វេការេ កុសលានំ ឧប្បាធិក្ខណោ តេសំ កុសលា
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តា-
 នំ បរត្ថេ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាធិក្ខណោ^(១)
 តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ បញ្ចវេការេ កុសលានំ
 ឧប្បាធិក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

[៧៦] យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អរូបេ អកុសលានំ
 ឧប្បាធិក្ខណោ តេសំ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 នោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ បញ្ច-
 វេការេ អកុសលានំ ឧប្បាធិក្ខណោ តេសំ អកុ-
 សលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។

១ ឧ. ឯត្ថន្តរេ ឱរោលមាបន្តានំ អសញ្ញបត្តាធម្មំ ទីល្បន្តំ ។

អភិធម្មបំណង យមកៈ

តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកកុសល-
 ធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ទើបកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃកុសល
 ទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកកុសល-
 ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វ
 ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែល
 ប្រាសចាកកុសល ក្នុងបត្តិកាល តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ
 មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កើតឡើង ក្នុង
 ឧប្បាទកូណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកកុសល-
 ធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(៩៦) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់
 ពួកសត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ
 ក្នុងអរូបភព តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ
 ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ
 នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏
 កើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា
 កើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។

ធម្មយមកេ បរិនិវាស្ស ឧប្បាទាវកេ

សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរត្ថេ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
ឧប្បាទិត្តិណោ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ
ប តេសំ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ បញ្ចវេកាវ
អកុសលានំ ឧប្បាទិត្តិណោ^(១) តេសំ អព្យាកតា ប
ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ អកុសលា ប ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(៧៩) យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
បន អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តត្ថ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

(៨០) យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តត្ថ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ប តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ បត្ថ-
វេកាវ បញ្ចវេកាវ តត្ថ អព្យាកតា ប ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិ កុសលា ប ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(៨១) យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តត្ថ អព្យា-
កតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន

១ ឧ. ធម្មន្តរេ ឆ័រោតសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តាន្តំ វិស្សន្តំ ។

ធម្មយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទេសៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងបរិក្ខិតកាល តែ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអព្យាកត- ធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទេសៈ នៃអកុសលទាំង- ឡាយ ក្នុងបញ្ចវេកាករកត ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(៧៧) ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ កើត ឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៧៨) ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ តែពួក កុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ ទើបកើត ឡើង ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុវេកាករកត និងក្នុងបញ្ចវេកាករកត ទាំងពួក កុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(៧៩) ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យា- កតធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តត្ថ អកុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 បញ្ចវេកាការេ បញ្ចវេកាការេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១០០) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ នោ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ នោ ។

(១០១) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អរូបេ
 កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 បញ្ចវេកាការេ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វតែពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងបក្កុវេការភព និងក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១០០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមែនទេ ។

[១០១] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ទើបកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ធម្មយមកេ បរិក្ខិវាស្ស ឧប្បាទវិកេ

សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្ថេ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ វត្ថុ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 នោ ច តេសំ វត្ថុ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 បញ្ចវេកាការេ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ វត្ថុ
 អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ។

(១០២) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 វត្ថុ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អរូបេ
 អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ វត្ថុ អកុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ វត្ថុ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ បញ្ចវេកាការេ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ វត្ថុ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ វត្ថុ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ-
 តិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្ថេ អកុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ វត្ថុ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ វត្ថុ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បទារៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ទើបកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១០២] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ទើបកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បញ្ចវេកាការ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ វត្ថុ
អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលា ច ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ ។

(១០៣) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
តស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អកុសលានំ
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេសំ
ចិត្តស្ស ភវន្តក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តអកុសលវិប្ប-
យុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អ-
សញ្ញាសត្តានំ តេសំ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ យស្ស វា បន អ-
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អកុ-
សលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា
ន ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភវន្តក្ខណោ អកុសល-
វិប្បយុត្តកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោ-
ធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អកុសលា ច
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ទើបកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុង
ឧប្បាទត្នូណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការកត ទាំងពួកអកុ-
សលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១០៣] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអកុ-
សលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់
ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទត្នូណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ
តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួក
កុសលធម៌ របស់សត្វទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធន៍ និង
ពួកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទត្នូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក
កុសល និងចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងកន្លងត្នូណៈ (ខណៈជាទី
បែកធ្លាយ) នៃចិត្ត ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកកុសលធម៌
របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ
នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទត្នូណៈ នៃកុសលទាំងឡាយទេ តែពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសល-
ធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ គឺពួកលោកដែលចូលកាន់និរោធន៍ និង
ពួកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទត្នូណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាក
អកុសល និងចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងកន្លងត្នូណៈ នៃចិត្ត ទាំង
ពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

ធម្មយមកេ បរិនិរុទ្ធិ ឧប្បទាន

(១០៤) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ សព្វេសំ ឧ-
 បបជ្ឈន្តានំ បរេត្ត កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណេ^(១) តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច
 តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ពវន្តានំ
 បរេត្ត ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ អរូបេ អកុសលានំ ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អព្យា-
 កតា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។
 អរូបេ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ពវន្តានំ បរេត្ត ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 អរូបេ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា
 ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១០៥) យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ សព្វេសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ បរេត្ត អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណេ^(២) តេសំ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ

១ ឧ. ឯត្ថន្តរេ និរោធសមាប្បន្តានំ អសញ្ញាសន្តានន្តិ ទិស្សន្តិ ។ ២ ឧ. ឯត្ថន្តរេ លិទ្ធិតោ
 បុព្វនយោ ទដ្ឋង្គំ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិការៈ ឧប្បាសៈ

(១០៤) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌
របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បា-
ទទូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល នៃពួកអព្យាកត-
ធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់
ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទទូណៈ នៃ
អកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងកង្គិទ្ធិណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល
ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យា-
កតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គល
នោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទទូណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព នៃពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យា-
កតធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត មិនកើតឡើង ក្នុង
ឧប្បាទទូណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងកង្គិទ្ធិណៈ នៃ
ចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

(១០៥) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអកុសល-
ធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនកើតឡើង
ក្នុងឧប្បាទទូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងបវត្តិកាល

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
 សព្វេសំ បវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អរូបេ
 កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ យស្ស
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស អកុ-
 សលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អរូបេ អកុសលានំ
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
 នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ សព្វេ-
 សំ បវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អរូបេ កុស-
 លានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១០៦) យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
 វា បន អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ តត្ថ កុស-
 លា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

(១០៧) យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ យត្ថ
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ តត្ថ កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួក
អកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលប្បត្ត មិនកើតឡើង
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃ
ចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអកុសល-
ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុង
អរូបភពទេ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក៏មិន
មែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលប្បត្ត មិនកើត
ឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងក្លិនក្ខណៈ
នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

(១០៦) ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសល-
ធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុ-
សលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះឬ ។ អើ ។

(១០៧) ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យា-
កតធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើង ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
អព្យាកតធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

ធម្មយមកេ បរិនិវាស្ស ឧប្បាទវិកេ

(១០៧) យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។
 យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

(១០៨) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អកុស
 លានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តអកុ
 សលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អកុសលា
 ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុ
 សលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ កុស
 លា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ
 កុសលវិប្បយុត្តអកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ
 ណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ឈន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទារៈ

(១០៨) ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើង ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

(១០៩) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល និងចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងកត្តក្ខណៈ នៃចិត្ត ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល និងចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងកត្តក្ខណៈ នៃចិត្ត ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១១០] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។
 សទ្ធេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្ថេ កុសលវិប្បយុត្តិវិស្ស
 ឧប្បនក្ខណេ^(១) តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ប តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ឈន្តិ សទ្ធេសំ បវត្ថានំ បវត្ថេ វិស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ អរូបេ អកុសលានំ ឧប្បនក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 កុសលា ប ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ប ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អរូបេ កុសលានំ ឧប្បនក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ប
 តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ សទ្ធេសំ
 បវត្ថានំ បវត្ថេ វិស្ស កង្កក្ខណោ អរូបេ អកុស-
 លានំ ឧប្បនក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ប ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ឈន្តិ កុសលា ប ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

[១១១] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១១០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក
 កុសល ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំង
 អស់នោះ កាលច្បុក មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃ
 អកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបកព ក្នុងក្លិនកូណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល
 ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកត-
 ធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់
 បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃកុសលទាំង
 ឡាយ ក្នុងអរូបកព តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំង-
 អស់នោះ កាលច្បុក មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃ
 អកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបកព ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល
 ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

[១១១] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តំ បរុត្តេ អកុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជន្តំ នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជន្តំ សព្វេសំ បរុត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 អរូបេ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុ-
 សលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តំ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជន្តំ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តំ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អរូបេ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តំ នោ ច
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តំ សព្វេសំ
 បរុត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អរូបេ កុសលានំ
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជន្តំ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តំ ។

(១១២) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត តស្ស កុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិការៈ ឧប្បទេវារៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុ-
 សល ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំង
 អស់នោះ កាលប្បត្ត មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃ
 កុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងកងកូណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល
 ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកត-
 ធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់
 បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់
 ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃអកុសល
 ទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភពទេ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំង
 អស់នោះ កាលប្បត្ត មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃ
 កុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងកងកូណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល
 ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

[១១២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ពួក
 អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាង
 ទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ពួកកុសល-
 ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១១៣] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស កុសលា
ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[១១៤] យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស អកុសលា
ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[១១៥] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត តត្ថ អ-
កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
បន អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត តត្ថ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[១១៦] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត តត្ថ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្ត តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
ឧប្បជ្ឈិត្ត នោ ច តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត
ចតុវេការេ បញ្ចវេការេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
ឧប្បជ្ឈិត្ត កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១១៣] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ពួកកុសល-
ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[១១៤] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[១១៥] ពួកកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
អកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ កើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[១១៦] ពួកកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
អព្យាកតធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
អព្យាកតធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ តែពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
ឯពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុរោការភព និង
បញ្ចោរោការភព ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

ធម្មយមកេ បរិនិរុទ្ធិស្ស ឧប្បាទវិហរ

(១១៧) យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
 បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត នោ ច តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ឈិត្ត ចតុវេកាការេ បញ្ចវេកាការេ តត្ថ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

(១១៨) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវា-
 សានំ ធុតិយេ អកុសលេ ចិត្តេ វត្តមារេ តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ កុស-
 លា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត ឥតវេសំ ចតុវេកាការេ បញ្ច-
 វេកាការេ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត
 កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទារៈ

(១១៧) ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ តែពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុវេការភព និងចញ្ចវេការភព ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

(១១៨) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលអកុសលចិត្ត^(១) ទី ២ របស់ពួកសត្វក្នុងសុទ្ធាវស្សកាលប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសុទ្ធាវស្សនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសុទ្ធាវស្សនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺចតុវេការៈ និងចញ្ចវេការៈ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

១ អកុសល ក្នុងទីនេះ សំដៅយកធរណីចិត្តទី ២ គឺចំពោះធរណីចិត្ត ដែលព្រៀងអវនិម្មត ។ អន្តិកថា ។

(១១៩) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ សុទ្ធាវា-
 សានំ មុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត នោ ច តេសំ តត្ថ
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត ឥតវេសំ ចតុវេការាវនំ
 ចញ្ចវេការាវនំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិត កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត ។

(១២០) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិត តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតាតិ ។
 សុទ្ធាវាសានំ មុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត នោ ច
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត ឥតវេសំ ចតុ-
 វេការាវនំ ចញ្ចវេការាវនំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១១៩] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កាលប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅពីនេះ គឺចតុរោកាវៈ និងបញ្ចរោកាវៈ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

[១២០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កាលប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺចតុរោកាវៈ និងបញ្ចរោកាវៈ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

ធម្មយមកេ បរិវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវិកេ

[១២១] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស
 វា បន អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស កុស-
 លា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ នត្ថិ ។

[១២២] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ នត្ថិ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ នត្ថិ ។

[១២៣] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ នត្ថិ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ នត្ថិ ។

[១២៤] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
 វា បន អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

[១២៥] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

ធម្មយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទៈ

[១២១] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

[១២២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

[១២៣] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមាន
ទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង
ហើយ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។
មិនមានទេ ។

[១២៤] ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
អកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ មិន
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[១២៥] ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
អព្យាកតធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នតិ ។

[១២៦] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យត្ថ
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ អកុ-
សលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នតិ ។

[១២៧] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធា-
វាសានំ ទុតិយេ អកុសលេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ
តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ប តេសំ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ
ចិត្តេ វត្តមានេ^(១) អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា
ប ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត អកុសលា ប ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។
យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។

[១២៨] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ

១ ឧ. សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេតិ ឯត្ថ សុទ្ធាវាសំ ឧបបដ្ឋន្តានន្តំ ឯវំ ទិស្សន្តិយេវ ។

អភិធម្មប្បដិក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
កុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[១២៦] ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
អព្យាកតធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុ-
សលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[១២៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះឬ ។ កាលអកុសលចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កាលប្រ-
ព្រឹត្តទៅ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះ ក៏មិនមែន កាលចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កាលប្រព្រឹត្ត
ទៅ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[១២៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កាលប្រព្រឹត្តទៅ

ធម្មយមកេ បវត្តិកាស្ស ឧប្បាទវាហ

អសញ្ញាសត្វានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតុ
 នោ ប តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតុ សុទ្ធា-
 វាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ^(១) តេសំ តត្ថ កុសលា ប ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិតុ អព្យាកតា ប ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតុ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស តត្ថ
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

[១២៩] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជិតុ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។
 សុទ្ធាវាសានំ ធិតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្វានំ
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតុ នោ ប
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតុ សុទ្ធាវាសំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ប ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិតុ អព្យាកតា ប ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតុ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

[១៣០] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។

១ ឧ. ឧបបជ្ជន្តានន្តិ ឯត្ថ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេតិ ឯវំ ទិស្សន្តិយេវ ។

ធម្មយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់
 សុទ្ធាវាសៈ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏
 មិនកើតឡើងហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គល
 ណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(១២៩) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កាលប្រព្រឹត្តទៅ
 ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីនោះ តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កាល
 ចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាសៈ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួក
 អព្យាកតធម៌ ក៏មិនកើតឡើងហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកត-
 ធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌
 របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(១៣០) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង
 ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ នោ ច តេសំ អកុស-
 លា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតវេសំ តេសំ កុសលា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។
 យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមត្តា ។

(១៣១) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរ-
 ហន្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ នោ
 ច តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតវេសំ តេសំ
 អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

(១៣២) យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អក្កមក្ក-
 សមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ គឺគោត្រភូចិត្ត ក្នុងលំដាប់ នៃ
 ចិត្តណា ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងកើតឡើង តែពួក
 អកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឯពួកកុសលធម៌
 របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនោះ នឹងកើតឡើង ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹង
 កើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹង
 កើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(១៣១) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាង
 ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួកកុសល-
 ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់
 ពួកបុគ្គល ដែលជាព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹង
 កើតឡើង តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកបុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
 ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកបុគ្គលនោះ ក្រៅពីនេះ នឹងកើតឡើង
 ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

(១៣២) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួកកុសលធម៌
 របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 ព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកសត្វនោះ

ធម្មយមកេ បរិច្ឆិក្ខេស្សេ ឧប្បាទវិកេ

បដិលភិស្សន្តិ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 ឆោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតរេសំ
 តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អកុសលា
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

(១៣៣) យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
 បន អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តត្ថ កុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

(១៣៤) យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
 បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឆោ ច តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 ចតុរោការេ បញ្ចរោការេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

(១៣៥) យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សន្តិ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។

ធម្មយមកៈ បរិត្តិវាៈ ឧប្បាទវាៈ

ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ នឹងកើត
ឡើង តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឯ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ នឹងកើតឡើង ទាំងពួក
អកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

(១៣៣) ពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុ-
សលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុ-
សលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះឬ ។ អើ ។

(១៣៤) ពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យា-
កតធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យា-
កតធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
នោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ
តែពួកកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ នឹង
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុរោការភព និងបញ្ចរោការភព ទាំងពួក
កុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

(១៣៥) ពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌
នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌
នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឆោ
 ច តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ចតុរោគារេ
 បញ្ចរោគារេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

(១៣៦) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។
 ចតុរោគារេ បញ្ចរោគារេ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតរេសំ ចតុរោគារាជំ បញ្ចរោគារាជំ
 តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អកុ-
 សលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមត្តា ។

(១៣៧) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ^(១) ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ តែពួក
អកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ នឹង
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុរោកាភព និងបញ្ចវេកាភព ទាំងពួក
អកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

(១៣៦) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឡើងក្នុងប្រសើរ ក្នុង
លំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងចតុរោកាភព និងបញ្ចវេកាភព នឹងកើតឡើង
តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺចតុរោកាភព និងបញ្ច-
វេកាភព នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើង
ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង
ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។

(១៣៧) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
ទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ធម្មយមកេ បរិភ័ក្តិវិស្ស ឧប្បាទវិកេ

អក្កមក្កសមង្គំនំ អរហន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ក្យសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតរេសំ ចតុរោ-
 ការាវនំ បញ្ចវេការាវនំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ក្យសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

(១៣៨) យស្ស យត្ថ អក្យសលា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អក្យសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ-
 តិ(១) ។ អក្កមក្កសមង្គំនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលក្ខិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ អក្យសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតរេសំ ចតុរោ-
 ការាវនំ បញ្ចវេការាវនំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អក្យសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

(១៣៩) យស្ស ក្យសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តស្ស អក្យសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បទារៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសល-
 ធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាក-
 តធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺចតុរោការៈ និងបញ្ចរោការៈ
 នឹងកើតឡើង ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

(១៣៨) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀង
 ដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលនឹងបាន ឡើងមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វ នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺចតុរោការៈ
 និងបញ្ចរោការៈ នឹងកើតឡើង ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

(១៣៩) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង
 ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ នោ ច តេសំ
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អក្កបក្កសមដ្ឋីនំ អរ-
 ហាត្តានំ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

(១៤០) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អក្ក-
 មក្កសមដ្ឋីនំ អរហាត្តានំ តេសំ កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ នោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ បន្ធិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ កុសលា ច
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

(១៤១) យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សន្តិ តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។

អភិធម្មចំណិត យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ពួក
 កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអកុសលធម៌
 របស់ពួកសត្វនោះ ដែលនឹងបាន ឡើយមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
 ណា នឹងមិនកើតឡើងទេ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នក
 ព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ទាំងពួកកុស-
 លធម៌ ក៏នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។

(១៤០) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកកុសលធម៌
 របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នោះ នឹងមិន
 កើតឡើងទេ តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្តនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀង
 ដោយបច្ចមចិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើង ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនកើត
 ឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើត
 ឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(១៤១) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើត
 ឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។

ធម្មយមកេ បរិវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវិកេ

អក្ខមក្ខសមង្គំនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្ខមក្ខំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ អក្កសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ នោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ បន្តិមចិត្តសមង្គំនំ តេសំ អក្កសលា ច
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សន្តិ តស្ស អក្កសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។
 អាមន្តា ។

(១៤២) យត្ថ ក្កសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តត្ថ អក្កសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។
 យត្ថ វា បន អក្កសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តត្ថ
 ក្កសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

(១៤៣) យត្ថ ក្កសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សន្តិ ។ យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សន្តិ តត្ថ ក្កសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

(១៤៤) យត្ថ អក្កសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បកវារៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
នឹងរបស់ពួកសត្វ ដែលនឹងបាន ទ្រុឌមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា
នោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹង
មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រម
ព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្តនោះ ក៏នឹងមិនកើតឡើងទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌
ក៏នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គល
ណា នឹងមិនកើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើត
ឡើងឬ ។ អើ ។

(១៤៦) ពួកអកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួក
អកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ នឹងមិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(១៤៧) ពួកអកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួក
អព្យាកតធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹងកើតឡើង ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសល-
ធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

(១៤៨) ពួកអកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួក
អព្យាកតធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹងកើតឡើង ។

យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ នត្ថ ។

(១៤៥) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្ស-
ន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ^(១) ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សន្តិ នោ ប តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សន្តិ^(២) អក្កមក្កសមជ្ឈីនំ អរហន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ អកុសលា ប ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
កុសលា ប ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

(១៤៦) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្ស-
ន្តិតិ^(១) ។ អក្កមក្កសមជ្ឈីនំ អរហន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ នោ ប
តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ^(២)

១ ឧ. ឧត្តរេ ចតុរោកាមេ បញ្ចរោកាមេតិ ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសល-
ធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

(១៤៥) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹង
មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ដែលជា
សត្វនឹងប្តាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នក
ព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិន
កើតឡើងទេ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។

(១៤៦) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយ
មគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ

ធម្មយមកេ បរិវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវិហារ

បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ វត្ថុ កុសលា ច ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សន្តិ វស្ស វត្ថុ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។
 អាមន្តា ។

(១៤៧) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ វស្ស វត្ថុ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញ-
 សត្តានំ តេសំ វត្ថុ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 វោ ច តេសំ វត្ថុ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ វត្ថុ អកុសលា ច ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អព្យាកតា ច ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 វស្ស វត្ថុ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។
 អាមន្តា ។

(១៤៨) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ វស្ស
 អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បរិក្ខិតៈ ឧប្បទេវៈ

ភីមិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័ម-
 ប័ត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹង
 មិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(១៤៣) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលនឹងបាននូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ភីមិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័-
 មប័ត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹង
 មិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(១៤៤) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួក
 អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ តស្ស
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កែ-
 ក្កុលោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុលោ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អកុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជិតំ កុសលានំ ឧប្បាទក្កុលោ តេសំ អកុសលា
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ ។

(១៤៩) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ តស្ស កុស-
 លា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កែ-
 ក្កុលោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុលោ និរោ-
 ធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិតំ នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ
 កុសលានំ ឧប្បាទក្កុលោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិតំ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ ។

(១៥០) យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ
 ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកអកុសលធម៌
 របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួក
 អសញ្ញាសត្វ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែល
 ប្រាសចាកកុសល ក្នុងកន្លងក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួក
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ធ្លាប់
 កើតឡើងហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុ-
 សលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(១៤៧) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអព្យា-
 ភតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ពួកអព្យាភតធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ពួកកុសលធម៌
 របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាភតធម៌ របស់ពួកជន ទាំង
 អស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ ធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងកន្លង-
 ក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ
 ឯពួកអព្យាភតធម៌ របស់ពួកជននោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(១៤៨) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួក
 អព្យាភតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

ធម្មយមកេ បរិវ្កាស្ស ឧប្បាសវិកេ

យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត វស្ស អកុ-
 សលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្តិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោ-
 ធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈិត្ត ធា ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត
 អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

(១៥១) យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ បេ ។

(១៥២) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត
 វស្ស វត្ថុ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្តិតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត
 វស្ស វត្ថុ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្តិតិ ។ សព្វេសំ^(១)
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្ប-
 ាទក្ខណោ តេសំ វត្ថុ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត
 ធា ច តេសំ វត្ថុ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត^(២)
 កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ វត្ថុ អកុសលា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

១ ឧ. អយំ បាហោ សព្វត្ថ ន ទិស្សតិ ។ ឯត្ថ បទេ បន ចតុរោកាមេ បញ្ចរោកាមេតិ យេ-
 រុយ្យេន ទិស្សន្តិយេវ ។ ២ ឧ. ឯត្ថន្តេ ចតុរោកាមេ បញ្ចរោកាមេតិ សព្វត្ថ ទិស្សន្តិយេវ ។

ធម្មយមកៈ បរិវត្តិវារៈ ឧប្បទាវារៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌
របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធ និងពួក
អសញ្ញាសត្វ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
ចាកអកុសល ក្នុងក្នុងកូណៈ នៃចិត្ត តែអកុសលធម៌ របស់ពួកជន
នោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ធ្លាប់កើត
ឡើងហើយ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកអកុស-
លធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១៥១] ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៥២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
នោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ
ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
ចាកកុសល ក្នុងក្នុងកូណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន
នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន
នោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃកុសល
ទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១៥៣) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តាតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 នក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 កុសលានំ ឧប្បានក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៥៤) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តាតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តាតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អកុ-
 សលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ អកុសលានំ ឧប្បានក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(១៥៣) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំង
 អស់នោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងកន្លងក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់
 ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់
 ពួកសត្វនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 កុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(១៥៤) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំង
 អស់នោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងកន្លងក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌
 របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌
 របស់ពួកសត្វនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ

ធម្មយមកេ បរិក្ខារស្ស ឧប្បាទវិកេ

អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

(១៥៥) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
តស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត ។
យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត តស្ស
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតិ ។ នត្ថិ ។

(១៥៦) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត ។ យស្ស
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត តស្ស កុសលា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតិ ។ នត្ថិ ។

(១៥៧) យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត ។
យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត តស្ស
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតិ ។ នត្ថិ ។

(១៥៨) យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ បេ ។

(១៥៩) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិកៈ ឧប្បាទិកៈ

នៃអកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(១៥៤) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

(១៥៥) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

(១៥៦) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

(១៥៧) ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(១៥៨) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បនក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ឈិត្ត សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ^(១) អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
 អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស តត្ថ
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[១៦០] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បនក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិត្ត សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

១ ឧ. ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេតិ ឯត្ថ ឧប្បន្តិបិក្ខល្យ រាង្គក្ខណេតិ ទិស្សន្តិយេវ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងក្នុងកូណៈ នៃចិត្ត
 តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីនោះ ក៏មិនមែន កាលបើចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កាល
 ប្រព្រឹត្តទៅ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ អើ ។

[១៦០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល
 ក្នុងក្នុងកូណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនធ្លាប់
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ
 នោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវស មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ទាំង
 ពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
 កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

ធម្មយមកេ បរិនិរាស្ស ឧប្បាទវិហេ

(១៦០) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តាតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ឈន្តិ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ អកុ-
 សលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។
 អាមន្តា ។

(១៦២) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិស្សន្តិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្ប-
 ាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ កុស-
 លា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិស្សន្តិ ឥតវេសំ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវរៈ ឧប្បាទវារៈ

(១៦១) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល
ក្នុងក្នុងកូណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនធ្លាប់
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួក
សត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ទាំង
ពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(១៦២) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអកុ-
សលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកជន នឹងបាន
ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃមគ្គដ៏
ប្រសើរ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ
នៃចិត្តនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃ
កុសលទាំងឡាយ ក្រៅពីនេះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងកើត
ឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា
នឹងកើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ប តេសំ
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ អកុសលា ប ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ កុសលា ប
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៦៣) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិស្មន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស កុស-
 លា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមា-
 បន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ នោ ប តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ប ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ កុសលា ប ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៦៤) យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិស្មន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់
 និរោធន៍ និងពួកអសញ្ញាសត្វ នឹងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្ត
 ដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងក្លិនកូណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌
 របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន
 នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួក
 កុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(១៦៣) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់
 បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់
 នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងពួកអសញ្ញាសត្វ នឹងកើតឡើង
 ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងក្លិនកូណៈ នៃចិត្ត
 តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌
 របស់ពួកជននោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ
 ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(១៦៤) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។

យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ តេសំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 និរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ អព្យាកតា
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ នោ ប តេសំ អកុសលា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ប
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ អកុសលា ប ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៦៥) យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ បេ ។

(១៦៦) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិតិ^(១) ។
 អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ប
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ វេតេសំ^(២)
 កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ប
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ អកុសលា ប ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

១-២ ឧ. ឯត្ថន្តរេ បព្វហោរេ បព្វហោរេតិ ទីស្សន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ នឹងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងក្នុងកូណៈ នៃចិត្ត នៃពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១៦៥] ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៦៦] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តនោះ នៃពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ទើបកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្រៅពីនេះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដក ធម្មកៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងកន្លែងកូណៈ នៃចិត្ត
 តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួក
 អកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បា-
 ទកូណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(១៦៧) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យា-
 កតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងកន្លែងកូណៈ នៃចិត្ត
 តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បា-
 ទកូណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(១៦៨) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ធម្មយមកេ បរិក្ខារវិស្ស ឧប្បាទវិកេ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កែក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ
 អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៦៧) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស កង្កែក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ អកុ-
 សលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ អកុមគ្គស្ស កង្កែក្ខណោ
 អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អកុមគ្គំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កែក្ខណោ តេសំ កុសលា
 ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។

ធម្មយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងក្លិន-
 ក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកអកុសលធម៌
 ក៏កើតឡើងដែរ ។

(១៦៧) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួក
 អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកកុសល-
 ធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួក
 អសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក
 កុសល ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត
 ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន ឡូក
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្តនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនកើតឡើង
 ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិន
 កើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងទេឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អក្ខមក្ខស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្ខមក្ខំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ អក្កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ នោ ច តេសំ
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អក្ខមក្ខស្ស កង្កក្ខណោ
 អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្ខមក្ខំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ អក្កុសលា
 ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជន្តិ ។

(១៧០) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ អព្យា-
 កតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តសមន្តិនំ តេសំ
 កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

(១៧១) យស្ស អក្កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះទេ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះ
 អរហន្ត ក្នុងកត្តក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន
 ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងកត្តក្ខណៈ
 នៃចិត្តនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

(១៧០) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអព្យា-
 កតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌
 របស់ពួកជនទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងពួកអសញ្ញា-
 សត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល
 ក្នុងកត្តក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិន
 កើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជនអ្នកព្រមព្រៀង
 ដោយបច្ច័យចិត្តនោះ មិនកើតឡើងទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិន
 កើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិន
 កើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(១៧១) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង

ធម្មយមកេ បរិក្ខិវាស្ស ឧប្បាទវិកេ

តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ អព្យា-
 កតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ បន្តិមចិត្តសមន្តីនំ តេសំ
 អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស អកុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ អាមត្តា ។

(១៧២) យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ បេ ។

(១៧៣) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ-
 តិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ អកុមត្តស្ស កង្កក្ខណោ អវហន្តានំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អកុមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ច
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទារៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអកុសល-
 ធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធ នឹងពួក
 អសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក
 អកុសល ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជនអ្នកព្រម
 ព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្តនោះ មិនកើតឡើងទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏
 នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គល
 ណា នឹងមិនកើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើត
 ឡើងទេឬ ។ អើ ។

[១៧២] ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៧៣] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងក្លិនក្ខណៈ
 នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាននូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុង
 ក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ អត្ត-
 មត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ ឆោ
 ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អត្តមត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៧៤) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ឆោ ច តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ បន្តិមចិត្ត-
 សមន្តីនំ តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
 អព្យាកតា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ អាមត្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់
 ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងកងកូណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកជន ដែល
 នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងរបស់ពួកអសញ្ញ-
 សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងកងកូណៈ នៃចិត្តនោះទេ
 ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

(១៧៤) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងកងកូណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌
 របស់ពួកសត្វ អនុព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត នោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួក
 អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ តើ ។

ធម្មយមកេ បរិក្ខារស្ស ឧប្បាទវិហេ

(១៧៥) យស្ស យេត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិស្សន្តិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្ត- ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យេត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

(១៧៦) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិស្សន្តិតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ អវហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តវា អក្កមក្កំ បដិ- លភិស្សន្តិ តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិស្សន្តិ ឥតវេសំ តេសំ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បវត្តវារៈ ឧប្បទវារៈ

[១៧៥] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញត្ថ ទាំងអស់នោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល
 ក្នុងកត្តក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏ដូចមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ
 អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្តនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួក
 អព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌
 របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់
 បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[១៧៦] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ
 ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកកុសលធម៌
 របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៍ប្រសើរ នឹងរបស់ពួក
 ជន ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៍ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ
 ធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិន
 កើតឡើងទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ ធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់
 បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដក ធម្មវគ្គ

(១៧៧) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិតំ ។ បច្ឆិមចិត្តសមន្តិនំ
តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ អព្យា-
កតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិតំ វេទនេសំ តេសំ កុសលា ច
ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិតំ ។
យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិតំ តស្ស
កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(១៧៨) យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិតំ ។ បច្ឆិមចិត្តសមន្តិនំ
តេសំ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ
អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិតំ វេទនេសំ តេសំ អកុ-
សលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្ប-
ជ្ឈិស្សន្តិតំ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្ប-
ជ្ឈិស្សន្តិតំ តស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។
អាមន្តា ។

(១៧៩) យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ បេ ។

(១៨០) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិតំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(១៧៧) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកកុសលធម៌
 របស់ពួកជនអ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្តនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែ
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឯពួកកុសល-
 ធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ទាំងពួកអព្យា-
 កតធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់
 បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(១៧៨) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកកុសលធម៌
 របស់ពួកជនអ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្តនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែ
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឯពួកកុសល-
 ធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ទាំងពួកអព្យា-
 កតធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់
 បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(១៧៩) ពួកកុសលធម៌ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(១៨០) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ធម្មយមកេ បរិក្ខារស្ស ឧប្បាទារកេ

អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ក្យសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិតំ នោ ប តេសំ តត្ថ អក្យសលា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សន្តិ ឥតរេសំ បតុរោកាវាទំ បញ្ចរោកាវាទំ តេសំ
 តត្ថ ក្យសលា ប ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ អក្យសលា ប ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អក្យសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ ក្យសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតា-
 តិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ^(១) តេសំ
 តត្ថ អក្យសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ នោ ប តេសំ
 តត្ថ ក្យសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ ឥតរេសំ បតុរោកា-
 វាទំ បញ្ចរោកាវាទំ តេសំ តត្ថ អក្យសលា ប ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ក្យសលា ប ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ ។

(១៨០) យស្ស យត្ថ ក្យសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ
 តស្ស តត្ថ អក្យកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ បដ្ឋិ-
 មចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ តត្ថ ក្យសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ
 នោ ប តេសំ តត្ថ អក្យកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ

១ ឧ. សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមនេតិ ឯត្ថ សុទ្ធ វាសំ ឧប្បជ្ជិតានុត្តិ ទិស្សន្តិយេ ។

ធម្មយមកៈ បរត្តិវារៈ ឧប្បទវារៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គីប្រសើរ
 និងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន ឲ្យមគ្គីប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា
 នោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺ ពួកសត្វចតុរោកាវៈ និងបញ្ចរោកាវៈ ធ្លាប់
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កាលប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអកុសល-
 ធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌
 របស់ពួកសត្វនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុ-
 សលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោកាវៈ និង
 បញ្ចរោកាវៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏ធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយដែរ ។

(១៨១) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជនអ្នកព្រម
 ព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត នោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែ
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឥតវេសំ ចតុរោកាវាធំ បញ្ចរោកាវាធំ តេសំ តត្ថ
 កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត អព្យាកតា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ឈិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសាធំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ(១)
 អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ឈិត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ឈិត្ត ឥតវេសំ ចតុរោកាវាធំ បញ្ចរោកាវាធំ តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត កុសលា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

[១៨២] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ បច្ចិម-
 ចិត្តសមជ្ឈំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត ឆោ
 ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត ឥតវេសំ
 ចតុរោកាវាធំ បញ្ចរោកាវាធំ តេសំ តត្ថ អកុសលា
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត្ត

១ ឧ. សុទ្ធាវាសំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ ឯត្ថ សុទ្ធាវាសំ ឧប្បជ្ឈិត្ត ទិស្សតិយេវ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោកាវៈ
 និងបញ្ចរោកាវៈ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌
 ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវស្សសត្វ
 កាលប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនធ្លាប់
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ
 ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោកាវៈ និងបញ្ចរោកាវៈ នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏ធ្លាប់កើតឡើងហើយដែរ ។

[១៨២] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជនអ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត
 នោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោកាវៈ និងបញ្ចរោកាវៈ ធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ សុទ្ធា-
 វាសាធំ ធុតិយេ ចិត្តេ វត្តមាទេ អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ យោ ច តេសំ
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត ឥតរេសំ ចតុរោកា-
 វាធំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត ។

(១៨៣) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស
 វា បន អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត ។

(១៨៤) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត ។

(១៨៥) យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 កាលចិត្តទីតវ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កាលប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអព្យាកត-
 ធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុ-
 សលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វបត្តុរា-
 ការៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏ធ្លាប់កើតឡើង
 ហើយដែរ ។

(១៨៣) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើង
 ហើយ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិន
 មានទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិន
 កើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ
 ឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

(១៨៤) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើង
 ហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។
 មិនមានទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិន
 កើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ
 ឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

(១៨៥) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើង
 ហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នត្ថំ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
តស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត ។

[១៨៦] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត ។ បេ ។

[១៨៧] យស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។
សុទ្ធាវសានំ ឧត្ថយេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ តត្ថ កុ-
សលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត នោ ប តេសំ តត្ថ អកុស-
លា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
កុសលា ប ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត អកុសលា ប ធម្មា
ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អក្កមក្កសមន្តីនំ អវហន្តានំ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ នោ ប តេសំ តត្ថ
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
តត្ថ អកុសលា ប ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ កុសលា
ប ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមានទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិន
កើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ
ឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

[១៨៦] ពួកកុសលធម៌ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៨៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កាលប្រព្រឹត្តទៅ
ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏
មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀង
ដោយមគ្គង័ប្រសើរ និងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន នូវមគ្គង័ប្រសើរ
ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែពួកកុ-
សលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិន
មែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ ក៏នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយដែរ ។

ធម្មយមកេ បវត្តវាស្ស ឆិរោធនារោ

(១៨៨) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជិត តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតំ ។
ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត ។

(១៨៩) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជិត តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតំ ។
ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា
ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត ។

ឧប្បាទវារំ ឆិដ្ឋិតំ ។

(១៩០) យស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តស្ស
អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិតំ ។ នោ ។ យស្ស វា
បន អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តស្ស កុសលា
ធម្មា និរុជ្ឈន្តិតំ ។ នោ ។

(១៩១) យស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិតំ ។ អរូបេ កុស-
លានំ ភត្តត្ថលោ តេសំ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ
នោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវៈ

(១៨៨) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹងកើតឡើង ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់
បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គល
នោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

(១៨៩) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹងកើតឡើង ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់
បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គល
នោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

ចប់ ឧប្បាទវារៈ

(១៩០) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកអកុសល-
ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ
រលត់ដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។

(១៩១) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងកង្គិក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុង
អរូបភព តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បញ្ចវេកាការេ កុសលានំ កង្កក្ខណោ តេសំ កុសលា
 ច ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិតិ ។ សព្វេសំ បវត្តានំ បវត្ត
 កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ^(១) តេសំ អព្យា-
 កតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា
 និរុជ្ឈន្តិ បញ្ចវេកាការេ កុសលានំ កង្កក្ខណោ តេសំ
 អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ កុសលា ច ធម្មា
 និរុជ្ឈន្តិ ។

[១៧២] យស្ស អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិតិ ។ អរូបេ អកុសលានំ
 កង្កក្ខណោ តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ នោ ច
 តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ បញ្ចវេកាការេ អកុ-
 សលានំ កង្កក្ខណោ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា
 និរុជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន
 អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តស្ស អកុសលា ធម្មា និរុ-
 ជ្ឈន្តិតិ ។ សព្វេសំ បវត្តានំ បវត្ត អកុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ

១ ខ. ឯត្ថន្តរេ និរោសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសញ្ញានត្ថំ ទិស្សត្ថំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងកន្លង់គូណៈ នៃកុសល
 ទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកកុសលធម៌
 របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំង
 អស់នោះ កាលច្បាត រលត់ ក្នុងកន្លង់គូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក
 កុសល ក្នុងបរិក្ខាល តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់
 ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងកន្លង់គូណៈ នៃកុ-
 សលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

(១៩២) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកអព្យាកត-
 ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន
 នោះ រលត់ ក្នុងកន្លង់គូណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព តែពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់
 ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងកន្លង់គូណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេ-
 ការភព ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកត-
 ធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់
 ដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលច្បាត
 រលត់ ក្នុងកន្លង់គូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងបរិក្ខាល

ធម្មយមកេ បរិនិព្វានសូត្រ ឧបសម្ព័ន្ធនា

នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ បញ្ចវេកានេ
 អកុសលាធម៌ កង្កក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា
 និរុដ្ឋន្តិ អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។

(១៩៣) យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
 វា បន អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តត្ថ កុសលា
 ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

(១៩៤) យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តត្ថ កុសលា
 ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ នោ ច តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ
 ចតុវេកានេ បញ្ចវេកានេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
 និរុដ្ឋន្តិ កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។

(១៩៥) យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
 បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ នោ ច តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវៈ

តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌
របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងក្នុងភូណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុង
បញ្ចវេការភព ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

(១៩៣) ពួកកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌
រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ រលត់
ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

(១៩៤) ពួកកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌
រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់
ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌
រលត់ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងសសញ្ញាសត្វ តែពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុង
ទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុវេការភព និង
បញ្ចវេការភព ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

(១៩៥) ពួកអកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌
រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុង
ទីណា ពួកអកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់
ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងសសញ្ញាសត្វ តែពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បញ្ចវេកាការេ បញ្ចវេកាការេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
និរុជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។

[១៩៦] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិតិ ។ នោ ។
យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តស្ស
តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិតិ ។ នោ ។

[១៩៧] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តស្ស
តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិតិ ។ អរូបេ កុសលានំ
កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ នោ
ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ បញ្ចវេកាការេ
កុសលានំ កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា
និរុជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា
ធម្មា និរុជ្ឈន្តិតិ ។ សង្ខេសំ បរន្តានំ បរត្ថេ កុសលវិប្ប-
យុត្តិធម្មស្ស កង្កក្ខណោ^(១) តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
និរុជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ
បញ្ចវេកាការេ កុសលានំ កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យា-
កតា ច ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ កុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។

១ ឧ. ឯត្ថន្តរេ អសញ្ញាសម្ភាសន្តិ ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុវេការភព នឹងបញ្ចវេការ-
ភព ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

(១៩៦) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។

(១៩៧) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកកុសល-
ធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងកន្លែងណាៈ នៃកុសលទាំង-
ឡាយ ក្នុងអរូបភព តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់
ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងទីនោះ
ក្នុងកន្លែងណាៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអព្យា-
កតធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា
រលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលច្បាស់ រលត់
ក្នុងទីនោះ ក្នុងកន្លែងណាៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល
តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យា-
កតធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងកន្លែងណាៈ នៃកុសល
ទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

ធម្មយមកេ បរិក្ខារស្ស និរោធនិរោ

(១៧៨) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ អរូបេ
 អកុសលានំ ភង្គក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ បញ្ចវេកាការេ អកុសលានំ ភង្គក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ អព្យាកតា
 ច ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យា-
 កតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា
 និរុជ្ឈន្តិ ។ សព្វេសំ បរិនាមំ បរត្ថ អកុសល-
 វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភង្គក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ បញ្ចវេកាការេ អកុសលានំ ភង្គក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ អកុសលា
 ច ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។

(១៧៩) យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។ អកុសលានំ
 ភង្គក្ខណោ តេសំ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ
 ឆោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវរៈ និរោធាវៈ

(១៧៨) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអកុ-
សលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្លិន ខែអកុ-
សលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិន
រលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុង
ទីនោះ ក្នុងក្លិនក្លិន ខែអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំង
ពួកអព្យាកតធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់
បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់
ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាល
ច្បូត រលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្លិន ខែចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល
ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទី
នោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុង
ក្លិនក្លិន ខែអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអកុ-
សលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

(១៧៩) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងក្លិនក្លិន ខែអកុសលទាំងឡាយ
ទេ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក៏មិនមែន

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្ត-
 អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ និរោធសមា-
 បន្ទានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ កុសលា ច ធម្មា ន
 និរុជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា
 បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តស្ស កុសលា
 ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ កុសលា កង្កក្ខណោ តេសំ
 អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ កុសលា
 ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 អកុសលវិប្បយុត្តកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 និរោធសមាបន្ទានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អកុសលា
 ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។

(២០០) យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ សព្វេសំ
 បវត្តានំ បវត្តេ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ^(១)
 តេសំ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្ទានំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ អកុសលានំ
 កង្កក្ខណោ តេសំ កុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ

១ ឧ. ធម្មតោ និរោធសមាបន្ទានំ អសញ្ញាសត្តានត្ថំ ន វិល្យត្ថំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់
និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនរលត់ ក្នុងកង្គិក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
ចាកកុសល និងចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសល-
ធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិន
រលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុង
កង្គិក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយទេ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ
មិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺ
លោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនរលត់ ក្នុងកង្គិក្ខណៈ
នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល និងចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។

(២០០) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួកអព្យា-
កតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់
ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលប្បុត មិនរលត់ ក្នុងកង្គិក្ខណៈ នៃចិត្ត
ដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់
ពួកជននោះ មិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន
ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់ ក្នុងកង្គិក្ខណៈ នៃអកុសល
ទាំងឡាយ ក្នុងអប្បកត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល

ធម្មយមកេ បរិនិព្វានស្ស និរោធាវោ

អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា
 ន និរុជ្ឈន្តិ ។ អរូបេ កុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ យោ ច តេសំ កុស-
 លា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរត្ថេ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ អកុសលានំ ភន្តក្ខ-
 ណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ កុសលា
 ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។

(២០០) យស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។ សព្វេសំ
 បរត្ថេ អកុសលវិប្បហុតចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 តេសំ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ យោ ច តេសំ
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ កុសលានំ
 ភន្តក្ខណោ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ
 អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា
 បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តស្ស អកុស-
 លា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។ អរូបេ អកុសលានំ
 ភន្តក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ

ធម្មយមកៈ បរិវ្ថាវៈ និរោធាវៈ

ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌
 របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់
 ដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងក្លិនភូណៈ
 នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបកព៌ទេ នៃពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ
 មិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ
 កាលកើតឡើង មិនរលត់ ក្នុងក្លិនភូណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុង
 អរូបកព៌ ក្នុងឧប្បាទភូណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកកុសលធម៌
 ក៏មិនរលត់ដែរ ។

[២០១] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួកអព្យា-
 កតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន
 ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក មិនរលត់ ក្នុងក្លិនភូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
 ចាកអកុសល ក្នុងបវត្តិកាល នៃពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិន
 រលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាល
 កើតឡើង មិនរលត់ ក្នុងក្លិនភូណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបកព៌
 ក្នុងឧប្បាទភូណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់
 ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួក
 អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ មិនរលត់ ក្នុងក្លិនភូណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបកព៌ទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ សព្វេសំ
ឧបបជ្ឈនាំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បនិក្ខណោ អរូបេ
កុសលានំ ភន្តិក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា
ន និរុជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។

(២០២) យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

(២០៣) យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ និរុជ្ឈន្តិ ។ យត្ថ
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

(២០៤) យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ និរុជ្ឈន្តិ ។ យត្ថ
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ អកុសលា
ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

(២០៥) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។

អភិធម្មចំណីក យមកៈ

តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាក-
កតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់ ក្នុង
ក្នុងភូណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបកព ក្នុងឧប្បាទភូណៈ នៃចិត្ត
ក្នុងបរវត្ថិកាល ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។

(២០២) ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌
មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ មិន
រលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២០៣) ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកត-
ធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកត-
ធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។
មិនមានទេ ។

(២០៤) ពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកត-
ធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកត-
ធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។
មិនមានទេ ។

(២០៥) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។

ធម្មយមកេ បរិនិព្វានស្ស និរោធនាម

អកុសលាទំ ភវន្តក្ខណោ តេសំ វត្ថុ កុសលា ធម្មា
ន និរុជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ វត្ថុ អកុសលា ធម្មា ន
និរុជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បនិក្ខណោ កុសលវិ-
ប្បយុត្តអកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភវន្តក្ខណោ អសញ្ញា-
សត្តាទំ តេសំ វត្ថុ កុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ
អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន
យុត្ត អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ វស្ស វត្ថុ កុស-
លា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ កុសលាទំ ភវន្តក្ខណោ តេសំ
វត្ថុ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ វត្ថុ
កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្ប-
និក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
ភវន្តក្ខណោ អសញ្ញាសត្តាទំ តេសំ វត្ថុ អកុសលា
ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ កុសលា ច ន និរុជ្ឈន្តិ ។

(២០៦) យស្ស យុត្ត កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ
វស្ស វត្ថុ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។
សព្វេសំ បរិនាមំ បរិត្ថេ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
ភវន្តក្ខណោ តេសំ វត្ថុ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ
នោ ច តេសំ វត្ថុ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្លិន
នៃអកុសលទាំងឡាយទេ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិន
រលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ
ទាំងអស់នោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្លិន ដែលប្រាស
ចាកកុសល និងចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បាទក្លិន ដែលចិត្ត
ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌
របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ
មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់
ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្លិន នៃកុសលទាំងឡាយទេ តែពួកកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌
របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិន-
ក្លិន ដែលប្រាសចាកអកុសល និងចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល
ក្នុងឧប្បាទក្លិន ដែលចិត្ត ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។

(២០៦) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលច្បាត មិនរលត់ ក្នុងទី
នោះ ក្នុងក្លិនក្លិន ដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល តែ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន

អភិធម្មបដិកេ យមកំ

សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 អរូបេ អកុសលានំ កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុស-
 លា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន
 និរុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន
 និរុជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតំ ។
 អរូបេ កុសលានំ កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ន និរុជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្ថេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ អកុសលានំ កង្កក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ កុសលា ច
 ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។

[២០៧] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និ-
 រុជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតំ ។
 សព្វេសំ បវត្ថានំ បវត្ថេ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស^(១)
 កង្កក្ខណោ^(២) តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ

១ ឧ. អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ។ ២ ឧ. ឯត្ថន្តរេ អសញ្ញាសត្តានន្តិ វាយតំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់
 ក្នុងទីនោះ ក្នុងកន្លងក្នុងនោះ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបរត្ថិកាល ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងកន្លងក្នុង
 នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភពទេ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន
 នោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 ជន ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងកន្លងក្នុង
 នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុង
 បរត្ថិកាល ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។

(២០៧) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុ-
 សលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលច្បាត មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ
 ក្នុងកន្លងក្នុងនោះ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបរត្ថិកាល តែពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន

ធម្មយមកេ បរិច្ឆេទស្ស ទំពោធារោ

សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ កុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ អរូបេ អកុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ កុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។

(២០៨) យស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត តស្ស អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត តស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២០៩) យស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត តស្ស អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត តស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិការៈ និរោធការៈ

ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់
 ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្លាណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្លាណៈ
 នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន
 នោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន
 ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្លាណៈ នៃ
 កុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល
 ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។

(២០៨) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រ ត់ហើយ ពួក
 អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ពួកកុសលធម៌
 របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។

(២០៩) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ពួកកុសលធម៌
 របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២០០) យស្ស អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ តស្ស អកុសលា
ធម្មា និរុជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។

(២០១) យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ តត្ថ អកុ-
សលា ធម្មា និរុជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និ-
រុជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។

(២០២) យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
និរុជ្ឈិតានិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
និរុជ្ឈិតំ នោ ច តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ ចតុ-
រោគារេ បញ្ចរោគារេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
និរុជ្ឈិតំ កុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិតំ ។

(២០៣) យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ តត្ថ អព្យា-
កតា ធម្មា និរុជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន អព្យា-
កតា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិ-
តានិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២១០) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ពួកអកុសលធម៌
របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។

(២១១) ពួកកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសល-
ធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌
រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២១២) ពួកកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យា-
កតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យា-
កតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទី
នោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញា-
សត្វ តែពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកត-
ធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុរោគារកត និងបញ្ចរោគារកត
ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ហើយដែរ ។

(២១៣) ពួកអកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យា-
កតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យា-
កតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទី
នោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ

ធម្មយមកេ បរិគ្គិវារស្ស គំរោធរាហ

នោ ច តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត ចតុរោគារេ
បញ្ចរោគារេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត អកុ-
សលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត ។

[២០៤] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត
តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ សុទ្ធា-
វាសាធំ ធុតិយេ អកុសលេ ចិត្តេ វត្តមាលេ តេសំ
តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ
កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត ឥតវេសំ ចតុរោគារាធំ
បញ្ចរោគារាធំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា
និរុជ្ឈិត្ត កុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត ។

[២០៥] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អា-
មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
និរុជ្ឈិត្ត តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។
សុទ្ធាវាសាធំ ធុតិយេ ចិត្តេ វត្តមាលេ អសញ្ញ-
សត្តាធំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត
នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវៈ

តែពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌
រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចិត្តរវាងការកត និងបញ្ចេញការកត ទាំងពួក
អកុសលធម៌ ក៏រលត់ហើយដែរ ។

(២១៤) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ក្នុង
ទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ
ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
កាលអកុសលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអកុ-
សលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌
របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌
របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចិត្តរវាងការ និងបញ្ចេញការៈ
រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ហើយដែរ ។

(២១៥) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ក្នុង
ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់
ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទី
នោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសព្វសត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែ
ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឥតវេសំ ចតុរោកាវរំ បញ្ចរោកាវរំ តេសំ តត្ថ
អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត កុសលា ច ធម្មា
និរុជ្ឈិត ។

[២០២] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ អា-
មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
និរុជ្ឈិត តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។
សុទ្ធាវសាធំ ធិតិយេ ចិត្តោ វត្តហនេ អសញ្ញាសត្វាធំ
តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត ហោ ច តេសំ
តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត ឥតវេសំ ចតុរោកា-
វរំ បញ្ចរោកាវរំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
និរុជ្ឈិត អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត ។

[២០៣] យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត
តស្ស អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស
វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តស្ស កុស-
សនា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថិ ។

[២០៤] យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោកាវៈ
និងបញ្ចារោកាវៈ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់
ហើយដែរ ។

(២១៦) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ក្នុង
ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា
រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ
ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវសេសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្ត
ទៅ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទី
នោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទី
នោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វ
ចតុរោកាវៈ និងបញ្ចារោកាវៈ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសល-
ធម៌ ក៏រលត់ហើយដែរ ។

(២១៧) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ មិនមានទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

(២១៨) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

ធម្មយមកេ បវត្តវាស្ស និរោធខំ

យស្ស វំ បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តស្ស
កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។

(២១៩) យស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។
យស្ស វំ បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តស្ស
អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។

(២២០) យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
វំ បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២២១) យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិត ។ យត្ថ
វំ បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។

(២២២) យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិត ។ យត្ថ
វំ បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តត្ថ អកុ-
សលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។

ធម្មយមកៈ បរិក្ខិវរៈ និរោធាវៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

(២១៩) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ មិនមានទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួកអកុ-
សលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

(២២០) ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអ-
កុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២២១) ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យា-
កតធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអព្យាកតធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

(២២២) ពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យា-
កតធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអព្យាកតធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២២៣) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ សុទ្ធា-
 វាសាធំ ធុតិយេ អកុសលេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត ។ នោ ច តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត សុទ្ធាវាសាធំ ធុតិយេ
 ចិត្តេ វត្តមានេ^(១) អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ តត្ថ កុសលា
 ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិត អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២២៤) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។
 សុទ្ធាវាសាធំ ធុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តាធំ
 តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត នោ ច តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត សុទ្ធាវាសំ ឧប-
 បជ្ជន្តាធំ^(២) តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិត
 អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិត ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តស្ស តត្ថ
 កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។

១ ឧ. ធុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេតិ ន វិនិច្ឆ័យ ។ ឯត្ថ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ឧប្បាទកូណេតិ ឯវមេវ
 វិស្សន្តិ ។ ២ ឧ. សុទ្ធាវាសាធំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ឧប្បាទកូណេតិ វិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២២៣) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុង
 ទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ
 ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ តែ
 ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិន
 មែន កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ឯពួក
 កុសលធម៌ របស់ពួកអសព្វាសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏រលត់ហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌
 របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់
 បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២២៤) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទី
 ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកកុសលធម៌
 របស់ពួកអសព្វាសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ តែពួកអព្យា-
 កតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯ
 ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវស មិន
 រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា
 ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

ធម្មយមកេ បរិនិវាស្ស ឆិរោគវិរោ

(២២៥) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុ-
 ជ្ឈិត្ត តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។
 សុទ្ធាវសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត លោ ច
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត សុទ្ធាវសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន
 និរុជ្ឈិត្ត អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២២៦) យស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ
 តស្ស អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អកុមត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អកុមត្តំ
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ
 លោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ឥតវេសំ
 តេសំ កុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ អកុសលា ច
 ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អកុសលា
 ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ-
 តិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវៈ

[២២៥] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីត្រូវ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២២៦] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ដែលនឹងបាន ខ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរលត់ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ នឹងរលត់ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២២៧) យស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អក្កមក្កស្ស កង្ក-
 ក្ខណោ អរហន្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិ-
 ស្សន្តិ ឆោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ
 ឥតវេសំ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ
 កុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។

(២២៨) យស្ស អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស
 អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អក្កមក្កសមន្តីនំ
 អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិ-
 លក្ខិស្សន្តិ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ឆោ
 ច តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ឥតវេសំ
 តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ អកុសលា ច
 ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។

(២២៩) យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ មេ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២២៧) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្តនោះ នឹងរលត់ ក្នុងក្នុងភូណៈ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្តនោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ នឹងរលត់ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។

(២២៨) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា នោះ នឹងរលត់ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ នឹងរលត់ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។

(២២៩) ពួកកុសលធម៌ នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៣០] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិ-
 ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ^(១) ។
 អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 និរុដ្ឋិស្សន្តិ ធមោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា
 និរុដ្ឋិស្សន្តិ ឥតរេសំ ចតុវេកាវាទំ បញ្ចវេកាវាទំ
 តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ អកុសលា
 ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុ-
 សលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា
 និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[២៣១] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិ-
 ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ-
 តិ^(២) ។ អក្កមក្កស្ស កង្កក្ខណោ អរហន្តានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ
 ធមោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ

ធម្មយមកៈ បរិច្ចារៈ និរោធារៈ

(២៣០) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកកុ-
 សលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ តែ
 ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួក
 កុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោការៈ និងបញ្ច-
 រោការៈ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២៣១) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទី
 ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់
 ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត និងរបស់ពួកអសញ្ញ-
 សត្វនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
 តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឥតវេសំ ចតុវេកាការាជំ បញ្ចវេកាការាជំ តេសំ តត្ថ
អព្យាកតតា ច ធម្មា ជីវុជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា
ជីវុជ្ឈិស្សន្តិ ។

(២៣២) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ជីវុជ្ឈិ-
ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតតា ធម្មា ជីវុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។
អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតតា ធម្មា
ជីវុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ជីវុជ្ឈិស្ស-
ន្តិតិ ។ អត្ថមត្តសមដ្ឋីនំ អវហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា អត្ថមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្វានំ តេសំ
តត្ថ អព្យាកតតា ធម្មា ជីវុជ្ឈិស្សន្តិ លោ ច តេសំ
តត្ថ អកុសលា ធម្មា ជីវុជ្ឈិស្សន្តិ ឥតវេសំ ចតុវេ-
កាការាជំ បញ្ចវេកាការាជំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតតា ច
ធម្មា ជីវុជ្ឈិស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ជីវុជ្ឈិស្សន្តិ ។

(២៣៣) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈិស្សន្តិ
តស្ស អកុសលា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈិស្សន្តិ
តស្ស កុសលា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ អត្ថមត្តស្ស
ឧប្បាទត្ថុលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមត្តំ
បដិលភិស្សន្តិ តេសំ អកុសលា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុ-
រោការៈ និងបញ្ចារោការៈ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏
នឹងរលត់ដែរ ។

(២៣២) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទី
ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់
ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គ
ដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ ដែលនឹងបាន ឡើយមគ្គដ៏ប្រសើរ
ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌
របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោការៈ និងបញ្ចារោការៈ
នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។

(២៣៣) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ អើ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន ឡើយមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនរលត់ទេ

ធម្មយមកេ បរិគ្គិវារស្ស និរោធរំ

នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ អក្ក-
មក្កស្ស ភង្គក្ខណោ អរហន្តានំ តេសំ អកុសលា ច
ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។

(២៣៤) យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ អក្ក-
មក្កស្ស ភង្គក្ខណោ អរហន្តានំ តេសំ កុសលា ធម្មា
ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន
និរុជ្ឈិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភង្គក្ខណោ តេសំ កុស-
លា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា
ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា
ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ-
តិ ។ អាមន្តា ។

(២៣៥) យស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិ-
ស្សន្តិ តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ-
តិ ។ អក្កមក្កសមន្តីនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ អកុសលា
ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ អព្យាកតា
ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភង្គក្ខណោ
តេសំ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ

ធម្មយមកៈ បរិក្ខារៈ និរោធាៈ

តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួក
អកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត នោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងកង្គក្ខណៈ
នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។

(២៣២) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់
ពួកព្រះអរហន្តនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងកង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ តែ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្តនោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯ
ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្តនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងកង្គក្ខណៈ នៃ
បច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់
បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។ អើ ។

(២៣៦) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកអ-
ព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់
ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជននោះ
ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងមិនរលត់ ទេ
តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងកង្គក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ

អព្យាកតា ច ធម្មា ន ជិវុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា
 បន អព្យាកតា ធម្មា ន ជិវុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស អក្ក-
 សលា ធម្មា ន ជិវុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

(២៣៦) យត្ថ ក្កសលា ធម្មា ន ជិវុជ្ឈិស្សន្តិ ។ បេ ។

(២៣៧) យស្ស យត្ថ ក្កសលា ធម្មា ន ជិវុជ្ឈិស្សន្តិ
 តស្ស តត្ថ អក្កសលា ធម្មា ន ជិវុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អក្កសលា ធម្មា ន
 ជិវុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ ក្កសលា ធម្មា ន ជិវុជ្ឈិស្ស-
 ន្តិតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បនិក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមក្ក បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ អក្កសលា
 ធម្មា ន ជិវុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ ក្កសលា
 ធម្មា ន ជិវុជ្ឈិស្សន្តិ អក្កមក្កស្ស កង្កក្កណោ អរហន្តានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អក្កសលា ច ធម្មា ន
 ជិវុជ្ឈិស្សន្តិ ក្កសលា ច ធម្មា ន ជិវុជ្ឈិស្សន្តិ ។

(២៣៨) យស្ស យត្ថ ក្កសលា ធម្មា ន ជិវុជ្ឈិ-
 ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ជិវុជ្ឈិស្សន្តិ-
 តិ ។ អក្កមក្កស្ស កង្កក្កណោ អរហន្តានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ ក្កសលា ធម្មា ន ជិវុជ្ឈិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកត-
ធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ
នឹងមិនរលត់ឬ ។ អើ ។

[២៣៦] ពួកកុសលធម៌ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៣៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទី
ណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់
ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន ទ្រមគ្គង្គីប្រ-
សើរ ក្នុងលំដាប់ ទៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ទៃមគ្គង្គីប្រសើរ នឹង
មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិន
រលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត
និងរបស់ពួកអសព្វាសត្វនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងកន្លងក្ខណៈ
ទៃមគ្គង្គីប្រសើរ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។

[២៣៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុង
ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត និងរបស់ពួកអសព្វា-
សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងកន្លងក្ខណៈ ទៃមគ្គង្គីប្រសើរ

ធម្មយមកេ បរិក្ខារប្ប និពោធិកេ

នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ភន្តិក្កុលោ តេសំ តត្ថ កុសលា ច
 ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ន និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[២៣៩] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។
 អក្កមក្កសមជ្ជិនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 ភន្តិក្កុលោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ-
 តិ ។ អាមន្តា ។

[២៤០] យស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ
 តស្ស អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធហារៈ

តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិន
 មែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុង
 ក្នុងភូណៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២៣៩) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុង
 ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។
 ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រ-
 សើវ នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ដែលនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ តែពួកអព្យា-
 កតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួក
 អកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្នុងភូណៈ
 នៃបច្ច័មចិត្ត ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុ-
 សលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២៤០) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួក
 អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បទ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ តស្ស
 កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ ។ សង្ខេសំ^(១) ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ អកុសលា
 ធម្មា និរុជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា និរុ-
 ជ្ឈិតំ កុសលានំ កង្កក្ខណោ តេសំ អកុសលា ច
 ធម្មា និរុជ្ឈិតំ កុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិតំ ។

(២៤០) យស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បទ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ តស្ស កុសលា
 ធម្មា និរុជ្ឈិតំ ។ សង្ខេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ និរោធស-
 មាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ
 កុសលានំ កង្កក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា
 និរុជ្ឈិតំ កុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិតំ ។

(២៤២) យស្ស អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។

១ ១ អយំ ពាហេ យេវុយ្យេន ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកកុសល-
ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន
ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ រលត់
ហើយ ក្នុងកង្ខត្តណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ទេ ឯពួកអកុស-
លធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងកង្ខត្តណៈ នៃកុសលទាំង-
ឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

(២២១) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកអព្យាកត-
ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យា-
កតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ
រលត់ដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោក
ដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ រលត់ហើយ ក្នុងកង្ខត្តណៈ
នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសល-
ធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន
នោះ រលត់ហើយ ក្នុងកង្ខត្តណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួក
កុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

(២២២) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។

ធម្មយមកេ បរិក្ខារស្ស និរោធរាហ

យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត តស្ស
អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
និរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អព្យាកតា
ធម្មា និរុជ្ឈិត នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុ-
ជ្ឈិតំ អកុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច
ធម្មា និរុជ្ឈិត អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិតំ ។

(២២៣) យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ ។ បេ ។

(២២៤) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត
តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ ។ សព្វេសំ
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្ត-
ក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត នោ
ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ កុសលានំ
ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត
កុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិតំ ។

(២២៥) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ ។ អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកអ-
 កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់
 ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ
 រលត់ហើយ ក្នុងកង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ទេ
 ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងកង្គក្ខណៈ នៃ
 អកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

(២២៣) ពួកកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(២២៤) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ក្នុងទី
 ណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
 អកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
 ក្នុងកង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួក
 អកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងកង្គក្ខណៈ
 នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

(២២៥) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិតំ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្ក-
 ក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ-
 កុសលានំ កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច
 ធម្មា និរុជ្ឈិតំ កុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។

(២៤៦) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុជ្ឈិតំ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិតំ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ អកុសលានំ កង្កក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិតំ អកុសលា
 ច ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។

(២៤៧) យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ
 តស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិតំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា
ពួកកុសលធម៌ របស់ជននោះ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកត-
ធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺពួកអសញ្ញាសត្វ រលត់ហើយ ក្នុង
ទីនោះ ក្នុងកន្លែងណាៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ក្នុងទីនោះទេ
ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងកន្លែង-
ក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

(២៤៦) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ
ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ក្នុងទីនោះឬ ។
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ រលត់ហើយ ក្នុង
ទីនោះ ក្នុងកន្លែងណាៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ
ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងកន្លែង-
ក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

(២៤៧) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។

ធម្មយមកេ បរិវត្តិវាស្ស ឆិពោធរាពេ

យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តស្ស
កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតំ ។ នត្ថំ ។

(២៤៨) យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិត ។
យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តស្ស
កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតំ ។ នត្ថំ ។

(២៤៩) យស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិត ។
យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តស្ស
អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតំ ។ នត្ថំ ។

(២៥០) យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតំ ។ បេ ។

(២៥១) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។
សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បនិក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្ត-
ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
ន និរុជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា
ន និរុជ្ឈិត សុទ្ធាវាសាទំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ
អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា
ន និរុជ្ឈិតំ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិត ។

ធម្មយមកៈ បវ្តិការៈ ឆិរោធារៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ដែរឬ ។ មិនមានទេ ។

(២៤៨) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ទេឬ ។ មិនមានទេ ។

(២៤៩) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ទេឬ ។ មិនមានទេ ។

(២៥០) ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(២៥១) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទី
ណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនរលត់ ក្នុង
ទីនោះ ក្នុងភក្តីភ្នំណាៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុង
ទីនោះ ក៏មិនមែន កាលចិត្តទី២ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រ-
ព្រឹត្តទៅ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនរលត់ក្នុង
ទីនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។

អភិធម្មបទិកោ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ថ តស្ស
តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ថំ ។ អាមន្តា ។

(២៥២) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ថ
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ថំ ។ សព្វេ-
សំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
ភន្តក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ថំ ឆោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ថ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
កុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ថំ អព្យាកតា ច ធម្មា
ន និរុជ្ឈិត្ថ ។ យយ្ហ វា បន យត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ថ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
និរុជ្ឈិត្ថំ ។ អាមន្តា ។

(២៥៣) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
និរុជ្ឈិត្ថ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ថំ-
តំ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អកុសល-
វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ថំ ឆោ ច តេសំ
តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ថ សុទ្ធាវាសំ ឧប-
បជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ថំ

អភិធម្មបំណង យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២៥២) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្លិនណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បាទក្លិនណៈ នៃចិត្តតែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២៥៣) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្លិនណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បាទក្លិនណៈ នៃចិត្តតែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវិស្ស ឥរោធិវារោ

អព្យាកតា ច ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អក្ក-
សលា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិ ។ អាមន្តា ។

[២៥៤] យស្ស កុសលា ធម្មា ជីវុជ្ឈន្តិ តស្ស
អក្កសលា ធម្មា ជីវុជ្ឈន្តិ ។ អត្ថមក្ខត្ស កង្ក-
ក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមក្ខំ បដិល-
ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ កុសលា
ធម្មា ជីវុជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ អក្កសលា ធម្មា ជីវុ-
ជ្ឈន្តិ ឥតរេសំ កុសលា កង្កក្ខណោ តេសំ
កុសលា ច ធម្មា ជីវុជ្ឈន្តិ អក្កសលា ច ធម្មា
ជីវុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន អក្កសលា ធម្មា
ជីវុជ្ឈន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ជីវុជ្ឈន្តិ ។
សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បនក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្ត-
ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ជិរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញ-
សត្តានំ តេសំ អក្កសលា ធម្មា ជីវុជ្ឈន្តិ នោ ច
តេសំ កុសលា ធម្មា ជីវុជ្ឈន្តិ កុសលានំ កង្កក្ខណោ
តេសំ អក្កសលា ច ធម្មា ជីវុជ្ឈន្តិ កុសលា ច
ធម្មា ជីវុជ្ឈន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធិវារៈ

ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ តើ ។

(២៥២) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន ខ្ញុំមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្ខត្តាណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ រលត់ ក្នុងកង្ខត្តាណៈ នៃចិត្តនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងកង្ខត្តាណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្រៅពីនេះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធន៍ នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ នឹងរលត់ ក្នុងកង្ខត្តាណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសលក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងកង្ខត្តាណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

(២៥៥) យស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស កុស-
លា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទ-
ក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ និរោធស-
មាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា
និរុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ
កុសលានំ កង្កក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា
និរុជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។

(២៥៦) យស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស អកុស-
លា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
ណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ និរោធស-
មាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា
និរុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ
អកុសលានំ កង្កក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា
និរុជ្ឈិស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។

(២៥៧) យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ មេ ។

អភិធម្មប៊ីណ យមកៈ

(២៥៥) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកអព្យាកត-
 ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យា-
 កតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ
 រលត់ដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោក
 ដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ នឹងរលត់ ក្នុងកង្គិក្ខណៈ នៃ
 ចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌
 របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ
 នឹងរលត់ ក្នុងកង្គិក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏
 រលត់ដែរ ។

(២៥៦) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកអព្យា-
 កតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គល
 នោះ រលត់ដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺ
 លោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ នឹងរលត់ ក្នុងកង្គិក្ខណៈ
 នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុ-
 សលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងកង្គិក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួក
 អកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

(២៥៧) ពួកកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៥៨] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ អកុ-
 មក្ខស្ស កង្កក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អកុមក្ខ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ នោ ប តេសំ តត្ថ អកុស-
 លា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ឥតរេសំ កុសលានំ កង្កក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ប ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ អកុ-
 សលា ប ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា
 ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បនក្ខណោ
 កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ នោ ប តេសំ តត្ថ
 កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ កុសលានំ កង្កក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ អកុសលា ប ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ កុសលា ប
 ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។

[២៥៩] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ

ធម្មយមកៈ បរិវត្តិវារៈ និរោធាវៈ

(២៥៨) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកកុសល-
ធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន ទ្វារមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃ
ចិត្តណា ក្នុងក្លិនក្លិនណាៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ រលត់ ក្នុងក្លិនក្លិនណាៈ នៃចិត្ត
នោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ
ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្លិនណាៈ នៃ
កុសលទាំងឡាយ ក្រៅពីនេះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌
របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្លិនណាៈ នៃ
ចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្លិនណាៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួក
ជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្លិនណាៈ នៃកុសលទាំងឡាយ
ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

(២៥៩) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា
ពួកអព្យាក្ខតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាក្ខតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋានីតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្ក-
 ក្ខណោ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុដ្ឋានីស្សនិ នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុ-
 ដ្ឋានី កុសលានំ កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ច ធម្មា និរុដ្ឋានីស្សនិ កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋានី ។

(២២០) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋានី
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋានីស្សនីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋានីស្សនិ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋានីតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា និរុដ្ឋានីស្សនិ នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា និរុដ្ឋានី អកុសលានំ កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋានីស្សនិ អកុសលា ច
 ធម្មា និរុដ្ឋានី ។

(២២១) យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋានី
 តស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋានីស្សនីតិ ។

អវិជ្ជាបិដក ឈមកៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកត-
 ធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុង
 ក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែ
 ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យា-
 កតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃ
 កុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

(២៦០) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យា-
 កតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុង
 ក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្នុងក្ខណៈ
 នៃអកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

(២៦១) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់
 ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ភវន្តក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ
 តេសំ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ អកុ-
 សលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ អត្តមត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ កុស-
 លា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ន
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។ អត្ត-
 មត្តស្ស ភវន្តក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភវន្តក្ខណោ តេសំ អកុ-
 សលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ កុសលា
 ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ អត្តមត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរហ-
 ន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ
 តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អកុសលា ច
 ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។

(២២២) យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវាៈ និរោធាវាៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជនទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនឹងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនរលត់ ក្នុងកង្គិក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា មិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្គិក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនរលត់ ក្នុងកង្គិក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះទេ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។

(២៦២) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ អព្យា-
 កតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 តេសំ កុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា
 ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ន
 និរុជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

(២៦៣) យស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្ក-
 ក្ខណោ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ
 អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស អកុសលា
 ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

(២៦៤) យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។ បេ ។

អភិធម្មចំណីក យមកៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់
 និរោធន៍ និងពួកអសព្វាសត្វ មិនរលត់ ក្នុងកង្គិក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
 ចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ
 មិនរលត់ ក្នុងកង្គិក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិន
 រលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិន
 រលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ដែរឬ ។ អើ ។

(២៦៣) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ទេឬ ។ ពួកអកុសលធម៌
 របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងពួក
 អសព្វាសត្វ មិនរលត់ ក្នុងកង្គិក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ជននោះ នឹងមិន
 រលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់
 ក្នុងកង្គិក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកអកុ-
 សលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ទេឬ ។ អើ ។

(២៦៤) ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

ធម្មយមកេ បរិក្ខិវាស្ស គំរោធខិរោ

(២៦៥) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ភវន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
 និរុជ្ឈន្តិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុ-
 ជ្ឈន្តិស្សន្តិ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរហន្តានំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា
 ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈ-
 ន្តិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
 និរុជ្ឈន្តិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។
 អក្កមក្កស្ស ភវន្តក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្ក-
 មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភវន្តក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិស្សន្តិ ឆោ ច តេសំ
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទ-
 ក្ខណោ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិស្សន្តិ
 កុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បរិក្ខារៈ និរោធារៈ

(២៩៩) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ពួក
 កុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងកត្តា-
 កូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្ត តែ
 ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន
 ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
 នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ដែលនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃ
 ចិត្តណា នោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តនោះទេ
 ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសល-
 ធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់
 បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួក
 ជន ដែលនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកត្តា-
 កូណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងកត្តាកូណៈ នៃចិត្ត
 នោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិន
 មែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ដែលនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ
 នៃចិត្តនោះទេ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។

(២៦៦) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈិស្សន្តិ ។ សព្វេ-
 សំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 កដ្ឋក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ន ជីវុជ្ឈន្តិ នោ ប តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន
 ជីវុជ្ឈិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស កដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 កុសលា ប ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ប ធម្មា
 ន ជីវុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ប ន ជីវុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
 ជីវុជ្ឈន្តិ ។ អាមត្តា ។

(២៦៧) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ជីវុ-
 ជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈិស្សន្តិ-
 តិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អកុសល-
 វិប្បយុត្តចិត្តស្ស កដ្ឋក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិ នោ ប តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស កដ្ឋ-
 ក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ប ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិ
 អព្យាកតា ប ធម្មា ន ជីវុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២៦៦) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ពួក
 កុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ
 ក្នុងក្ល័ត្តណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ល័ត្តណៈ នៃចិត្ត
 តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន
 ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្ល័ត្តណៈ
 នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសល-
 ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឡើយ ។ អើ ។

(២៦៧) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទី
 ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឡើយ ។
 ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនរលត់ ក្នុង
 ក្ល័ត្តណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ល័ត្តណៈ នៃចិត្ត
 តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិន
 មែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុង
 ក្ល័ត្តណៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា

ធម្មយមកេ បរិនិវាស្ស និរោធនិកេ

តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។ អាមន្តា ។

(២៦៨) យស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្ត តស្ស
អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ អន្តមច្ចសមន្តំ
អហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អន្តមត្តំ បដិ-
លភិស្សន្តិ តេសំ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្ត ទោ ច
តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ឥតរេសំ តេសំ
កុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈន្ត អកុសលា ច ធម្មា
និរុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈ-
ន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ អាមន្តា ។

(២៦៩) យស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្ត តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្ក-
ក្ខណោ តេសំ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្ត ទោ ច តេសំ
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ឥតរេសំ តេសំ កុសលា
ច ធម្មា និរុជ្ឈន្ត អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។
យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តស្ស
កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ អាមន្តា ។

(២៧០) យស្ស អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្ត តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស
កង្កក្ខណោ តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្ត

ធម្មយមកៈ បវត្តិកៈ និពោធកៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឡើយ ។ អើ ។

(២៦៨) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ រលត់ហើយ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ រលត់ហើយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។

(២៦៩) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងកន្លងកាលៈ នៃបច្ច័យចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ រលត់ហើយ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។

(២៧០) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងកន្លងកាលៈ នៃបច្ច័យចិត្ត

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ឥតរេសំ
 តេសំ អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត អព្យាកតា
 ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា
 ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តា-
 តិ ។ អាមន្តា ។

[២៧០] យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត ។ បេ ។

[២៧២] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ អក្កមក្ក-
 សមង្គំនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្ក
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត នោ
 ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ឥតរេសំ
 ចតុរោកាវរំ បញ្ចរោកាវរំ តេសំ កុសលា ច ធម្មា
 និរុជ្ឈិត្ត អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ
 កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ
 ចិត្តេ វត្តមាទេ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត ឥតរេសំ
 ចតុរោកាវរំ បញ្ចរោកាវរំ តេសំ តត្ថ អកុសលា
 ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួកអកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ រលត់ហើយ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹង
រលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។

[២៧១] ពួកកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៧២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ក្នុងទី
ណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។
ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
នឹងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា
នោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹង
មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ
គឺពួកសត្វចតុរោការៈ និងបញ្ចរោការៈ រលត់ហើយ ទាំងពួកអកុសលធម៌
ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹង
រលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទី
នោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួក
អកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសល-
ធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសល-
ធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោការៈ និងបញ្ចរោ-
ការៈ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ហើយដែរ ។

ធម្មយមពេ បរិក្ខារស្ស និពោធាពេ

(២៧៣) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ បដិម-
 មិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 និរុជ្ឈិត ធា ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិ-
 ស្សន្តិ ឥតវេសំ ចតុរោការាវនំ បញ្ចរោការាវនំ តេសំ
 តត្ថ កុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត អព្យាកតា ច ធម្មា
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។
 សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ធា ច
 តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត ឥតវេសំ ចតុរោ-
 ការាវនំ បញ្ចរោការាវនំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច
 ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត ។

(២៧៤) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ បដិ-
 មិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា
 និរុជ្ឈិត ធា ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ ឥតវេសំ ចតុរោការាវនំ បញ្ចរោការា-
 វនំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត

ធម្មយមកៈ បវត្តិវិរៈ និរោធិវិរៈ

(២៧៣) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងកន្លែងណាៈ ខែបច្ច័មចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោកាវៈ និងបញ្ចោកាវៈ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោកាវៈ និងបញ្ចោកាវៈ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ហើយដែរ ។

(២៧៤) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងកន្លែងណាៈ ខែបច្ច័មចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោកាវៈ និងបញ្ចោកាវៈ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មប្បដិពោ យមកំ

អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អ-
 កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ
 ចិត្តេ វត្តមាទេ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា និរុជ្ឈិត ឥតវេសំ ចតុវេការាវនំ បញ្ចវេការាវនំ
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ អកុ-
 សលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត ។

(២៧៥) យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស
 វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស កុ-
 សលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិត ។

(២៧៦) យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ នត្ថិ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិត ។

(២៧៧) យស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ នត្ថិ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌
 របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ
 រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវស្សត្ថ
 តំពុនប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងរលត់
 ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុង
 ទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វ
 ចតុរោកាវៈ និលបញ្ចារោកាវៈ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសល-
 ធម៌ ក៏រលត់ហើយដែរ ។

(២៧៥) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ
 ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។ មិនមានទេ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកកុសល-
 ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។

(២៧៦) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ មិនមានទេ ។ ម្យ៉ាង
 ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកកុសលធម៌
 របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។

(២៧៧) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ មិនមានទេ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់

ធម្មយមកេ បរិច្ឆិកាស្ស និពោធិកោ

តស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិត ។

(២៧៨) យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត ។ បេ ។

(២៧៩) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត

តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ សុទ្ធា-
វាសានំ ធុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន និរុជ្ឈិត នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា
ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
កុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិត អកុសលា ច ធម្មា ន
និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា
ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិ-
តាតិ ។ អក្កមក្កសមន្តីនំ អវហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ អកុសលា
ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន និរុជ្ឈិត អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុ-
សលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា
ន និរុជ្ឈិត ។

(២៨០) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិកៈ វិហារៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។

(២៧៨) ពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(២៧៩) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន ខ្យល់មគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។

(២៨០) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
 និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិត ។

(២៨០) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា
 ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិត ។

និពោធិវំ ធិដ្ឋិតំ ។

(២៨២) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស
 អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន
 អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ នោ ។

(២៨៣) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន
 អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ នោ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងមិនរលត់ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹង
មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ
ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ហើយ ។

(២៨១) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុង
ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ នឹងរលត់ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា
នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ហើយ ។

ចប់ និកោដិវារៈ ។

(២៨២) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអកុ-
សលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់
បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។

(២៨៣) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់
បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។

ធម្មយមកេ បរិវត្តិវាស្ស ឧប្បទនិរោធិវា

(២៨៤) យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ នោ ។ យស្ស
វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តស្ស អកុសលា
ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ នោ ។

(២៨៥) យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
បន អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ អាមន្តា ។

(២៨៦) យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
និរុជ្ឈន្តិ នោ ច តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
ចតុវេការេ បញ្ចវេការេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
និរុជ្ឈន្តិ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(២៨៧) យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តត្ថ អព្យា-
កតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន អព្យា-
កតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធិវារៈ

(២៨៤) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។

(២៨៥) ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២៨៦) ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ តែពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងបត្តុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(២៨៧) ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អសញ្ញាសត្ត តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ឆោ
 ច តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ចតុវេកាការេ
 បញ្ចវេកាការេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ
 អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(២៨៨) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ ឆោ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ ឆោ ។

(២៨៩) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ ឆោ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ ឆោ ។

(២៩០) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ ឆោ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ ឆោ ។

អភិធម្មបិណ្ឌ យមកៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ តែពួកអកុសល-
ធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះ
គឺក្នុងបត្តុវេកាការកត និងបញ្ចវេកាការកត ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើត
ឡើងដែរ ។

(២៨៨) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមែនទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមែនទេ ។

(២៨៩) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិន
មែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុង
ទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
មិនមែនទេ ។

(២៩០) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិន
មែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុង
ទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
មិនមែនទេ ។

(២៧០) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។ អកុសលានំ ភន្ត-
 ក្ខណោ តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ហោ ច
 តេសំ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ កុសលវិប្ប-
 យុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា
 ន និរុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បទ អកុសលា ធម្មា ន
 និរុជ្ឈន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។
 កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អកុសលា ធម្មា
 ន និរុជ្ឈន្តិ ហោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ កុស-
 លវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា ន និ-
 រុជ្ឈន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(២៧២) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បរិទ្ធិវារៈ និរោធាវៈ

(២៨១) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្គត្តណៈ នៃកុសលទាំងឡាយទេ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្គត្តណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បាទទូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទទូណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទទូណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងកង្គត្តណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

(២៨២) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ បវត្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្ក័ត្តុណេ^(១) តេសំ
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ អព្យា-
 កតា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈានំ បវត្តេ
 កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេ អរូបេ កុស-
 លាកុសលានំ^(២) កង្ក័ត្តុណេ តេសំ កុសលា ច ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ កុសលានំ ឧប្បា-
 ទក្ខណេ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិ នោ
 ច តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ឧប-
 បជ្ឈានំ បវត្តេ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណេ អរូបេ កុសលាកុសលានំ កង្ក័ត្តុណេ តេសំ
 អព្យាកតា ច ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិ កុសលា ច ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(២៩៣) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិតិ ។

១ ខ. ឯត្ថន្តរេ និរោធសមាប្បត្តានំ អសញ្ញសញ្ញានន្តិ ទិស្សន្តិ ។ ២ ខ. សព្វត្ថ
 កុសលានន្តិ ទិស្សន្តិយេវ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលប្បុត មិនកើតឡើង
 ក្នុងកងក្លាណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ មិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំង
 អស់នោះ កាលកើតឡើង មិនកើតឡើង ក្នុងកងក្លាណៈ នៃកុសល
 នឹងអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្លាណៈ នៃចិត្តដែល
 ប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់
 ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់
 ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកត-
 ធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្លាណៈ នៃកុសលទាំង-
 ឡាយ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក៏មិន
 មែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង
 មិនរលត់ ក្នុងកងក្លាណៈ នៃកុសលនឹងអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូប-
 ភព ក្នុងឧប្បាទក្លាណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល
 ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

(២៩៣) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើត
 ឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ដែរឬ ។

ធម្មយមកេ បរិក្ខារស្ស ឧប្បាទនិរោធាវកេ

សព្វេសំ បរិវាណំ បរិវេត្តេ ចិត្តស្ស កង្ក្រក្ខណោ តេសំ
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ប តេសំ អព្យាកតា
ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរិវេត្តេ អកុស-
លវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ កុសលា កុ-
សលានំ កង្ក្រក្ខណោ អកុសលា ប ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
អព្យាកតា ប ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន
អព្យាកតា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិ តស្ស អកុសលា ធម្មា
ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
អព្យាកតា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិ នោ ប តេសំ អកុសលា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរិវេត្តេ អកុស-
លវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ កុសលា-
កុសលានំ កង្ក្រក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ប ធម្មា
ន ជីវុជ្ឈន្តិ អកុសលា ប ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(២៧៤) យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
វា បន អកុសលា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិ តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

(២៧៥) យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ជីវុជ្ឈន្តិតិ ។ ជីវុជ្ឈន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិពោធាវៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលច្បាស់ មិនកើតឡើង
 ក្នុងកង្ខត្តាណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន
 នោះ មិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់
 កាលកើតឡើង មិនកើតឡើង ក្នុងកង្ខត្តាណៈ នៃកុសលនិងអកុសលទាំង-
 ឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល
 ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គល
 នោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជនទាំង
 អស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់ ក្នុងកង្ខត្តាណៈ នៃកុសលនិងអកុ-
 សលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក
 អកុសល ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

[២៩៤] ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុ-
 សលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុ-
 សលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៩៥] ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ពួកអព្យាកតធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ តត្ថ
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតំ ។ នតិ ។

(២៧៦) យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិតំ ។ និរុដ្ឋន្តិ ។ យត្ថ
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ តត្ថ អកុសលា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតំ ។ នតិ ។

(២៧៧) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិតំ ។
អកុសលានំ ភវន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា
ន និរុដ្ឋន្តិ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភវន្តក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អកុសលា
ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតំ ។ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ
តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ឆោ
ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[២៩៦] ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យា-
កតធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាក-
តធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[២៩៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្លាណៈ
នៃអកុសលទាំងឡាយទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិន
រលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសព្វាសត្វ
នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងក្លិនក្លាណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុង
ឧប្បាទក្លាណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏
មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា
មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិន
រលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្លាណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ តែពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បទនិរោធខិរោ

អកុសលវិប្បយុត្តិបិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ កុសលវិប្ប-
យុត្តិបិត្តស្ស ឧប្បទនក្ខណោ អសញ្ញាសត្វានំ តេសំ
តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ កុសលា ច
ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(២៩៨) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
តស្ស តត្ថ អញ្ញាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិតិ ។ សព្វេសំ
បវត្តានំ បវត្តេ បិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អញ្ញា-
កតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ
កុសលវិប្បយុត្តិបិត្តស្ស ឧប្បទនក្ខណោ អរូបេ កុស-
លាកុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា
ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អញ្ញាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ។ យស្ស
វា បន យត្ថ អញ្ញាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស តត្ថ
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ កុសលានំ ឧប្ប-
ទនក្ខណោ តេសំ តត្ថ អញ្ញាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ
នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ កុសលវិប្បយុត្តិបិត្តស្ស
ឧប្បទនក្ខណោ អរូបេ កុសលាកុសលានំ ភន្តក្ខណោ
តេសំ តត្ថ អញ្ញាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្តដែល
ប្រាសចាកអកុសល ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

(២៩៨) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។
ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអព្យាកតធម៌
របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌
របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះ ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃកុសលនិងអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួក
អព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់
បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិន
រលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយទេ តែពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន
ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជនទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់
ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃកុសលនិងអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូ-
បភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(២៩៧) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។
 សព្វេសំ បវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈ-
 នានំ បវត្តេ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 អរូបេ កុសលាកុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈនានំ
 បវត្តេ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 អរូបេ កុសលាកុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(៣០០) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

(២៩៩) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងកន្លែងណាៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងកន្លែងណាៈ នៃកុសលនិងអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងកន្លែងណាៈ នៃកុសលទាំងឡាយទេ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងកន្លែងណាៈ នៃកុសលនិងអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

(៣០០) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បទនិរោធរាគេ

តស្ស អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត តស្ស កុ-
 សលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។

(៣០០) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត តស្ស កុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។

(៣០២) យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត តស្ស អកុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។

(៣០៣) យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
 បន អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។

(៣០៤) យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិត តត្ថ អព្យា-
 កតា ធម្មា និរុជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន អព្យា-
 កតា ធម្មា និរុជ្ឈិត តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិតានិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិកៈ ឧប្បទានិកៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកកុសលធម៌
របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(៣០១) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកកុសលធម៌
របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(៣០២) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកអកុសល-
ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(៣០៣) ពួកកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
អកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣០៤) ពួកកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យា-
កតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌
រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិតំ នោ
 ច តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ ចតុវេកាវេ បញ្ច-
 វេកាវេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋិតំ កុសលា
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ ។

[៣០៥] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិតានិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិតំ តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិតានិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា និរុដ្ឋិតំ នោ ច តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជិតំ ចតុវេកាវេ បញ្ចវេកាវេ តត្ថ អព្យាកតា ច
 ធម្មា និរុដ្ឋិតំ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ ។

[៣០៦] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ តស្ស
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិតានិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិតំ តស្ស តត្ថ កុ-
 សលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតានិ ។ សុទ្ធាវសានំ ធុតិយេ អកុ-
 សលេ ចិត្តេ វត្តហនេ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា
 និរុដ្ឋិតំ នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ

អភិធម្មប្បដិទ្ធិ យមកៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសព្វាសត្វ តែពួក
កុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ រលត់
ហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុរោកាវកតា និងបញ្ចោរោកាវកតា ទាំងពួក
កុសលធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

(៣០៥) ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
អព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
អព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុង
អសព្វាសត្វ តែពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯ
ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុរោកាវកតា និងបញ្ចោ-
រោកាវកតា ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

(៣០៦) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ
ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
នោះឬ ។ កាលអកុសលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវស្សត្វ កំពុង
ប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសុទ្ធាវស្សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសុទ្ធាវស្សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ

ធម្មយមកេ បរិក្ខិវាស្ស ឧប្បាទនិរោធិវោ

ឥតវេសំ ចតុវេកាវាទំ បញ្ចវេកាវាទំ តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត កុសលា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិត ។

(៣០៧) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ សុទ្ធាវា-
 សាទំ ធុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តាទំ តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត ទោ ច តេសំ តត្ថ
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត ឥតវេសំ ចតុវេកាវាទំ
 បញ្ចវេកាវាទំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
 និរុជ្ឈិត កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត ។

(៣០៨) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតាតិ ។
 សុទ្ធាវាសាទំ ធុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញា-
 សត្តាទំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត

ធម្មយមកៈ បវត្តិការៈ ឧប្បទានិហោធិការៈ

ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោកាវៈ
និងបញ្ចារោកាវៈ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើត
ឡើងហើយដែរ ។

(៣០៧) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់
ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្ត
ទៅ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទី
នោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
នោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វ
ចតុរោកាវៈ និងបញ្ចារោកាវៈ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសល-
ធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

(៣០៨) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់
ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត
 ឥតវេសំ ចតុរោកាវាទំ បញ្ចរោកាវាទំ តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត អកុសលា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិត ។

(៣០៩) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថិ ។
 យស្ស វា បន បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត
 តស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ នត្ថិ ។

(៣១០) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថិ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តស្ស
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ នត្ថិ ។

(៣១១) យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថិ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ នត្ថិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុ-
រោកាវៈ និងបញ្ចរោកាវៈ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសល-
ធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

(៣០៩) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ មិនមានទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិន
មានទេ ។

(៣១០) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ មិនមានទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិន
មានទេ ។

(៣១១) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ មិនមានទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយឬ ។
មិនមានទេ ។

[៣០២] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
 វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តត្ថ កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតានិ ។ អាមន្តា ។

[៣០៣] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតានិ ។ និរុជ្ឈិត ។ យត្ថ
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តត្ថ កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតានិ ។ នត្ថ ។

[៣០៤] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតានិ ។ និរុជ្ឈិត ។ យត្ថ
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតានិ ។ នត្ថ ។

[៣០៥] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតានិ ។ សុទ្ធាវា-
 សានំ ធុតិយេ អកុសលេ ចិត្តេ វត្តមា នេ តេសំ តត្ថ
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត នោ ច តេសំ តត្ថ អកុ-
 សលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អ-
 សញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ន ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត

ធម្មយមកៈ បរិនិវរៈ ឧប្បទានិកោកៈ

(៣១២) ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
អកុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ ឈ្មោះថា
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣១៣) ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
អព្យាកតធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ហើយ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌
ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

(៣១៤) ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
ពួកអព្យាកតធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ហើយ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសល-
ធម៌ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

(៣១៥) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ
ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលអកុសលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវស្ស កំពុង
ប្រព្រឹត្តទៅ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះទេ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ
ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ
កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវស្សៈ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិតំ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតំ តស្ស តត្ថ
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣០៦) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ឈិត តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។
សុទ្ធាវាសានំ មុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញា
តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ
តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតំ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈ-
ន្តានំ^(១) តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិតំ
អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិតំ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតំ តស្ស តត្ថ
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣០៧) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ឈិត តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។
សុទ្ធាវាសានំ មុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញា
សត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិតំ

១ ឧ. សុទ្ធាវាសានំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេតិ វិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣១៦) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវស មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣១៧) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ

ធម្មយមកេ បរិក្ខារស្ស ឧប្បាទនិរោធិវា

នោ ច តេសំ វត្ថុ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត
 សុទ្ធាវាសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ តេសំ វត្ថុ អកុសលា ច
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិត អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិត ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត
 វស្ស វត្ថុ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។
 អាមន្តា ។

(៣០៨) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ
 វស្ស អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ កុស-
 លា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ ឥតរេសំ តេសំ កុសលា ច ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស
 វា បន អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ វស្ស កុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៣០៩) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ
 វស្ស អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ វស្ស
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ ។ អត្តមត្តសមដ្ឋិនំ
 អរហន្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បទានិកោកៈ

តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
 ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់
 សុទ្ធាវស មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិន
 រលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់
 ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ
 ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣១៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួក
 អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ (ពួកជន) ដែលនឹង
 បាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ពួកកុសលធម៌ របស់
 ពួកជននោះ នឹងកើតឡើង តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹង
 មិនរលត់ទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ នឹងកើត
 ឡើង ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុ-
 សលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ
 នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៣១៩] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាង
 ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសលធម៌
 របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 ព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នោះ នឹងរលត់

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតរេសំ
តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ច
ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

(៣២០) យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស អកុសលា
ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ អកុមគ្គសមដ្ឋំ អរហន្តានំ
យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អកុមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ អកុស-
លា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតរេសំ តេសំ អព្យាកតា ច
ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

(៣២១) យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
វា បន អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តត្ថ កុសលា
ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៣២២) យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អា-
មន្តា ។ យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិ-
ស្សន្តិ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្តនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឯពួក
អព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ នឹងរលត់ ទាំងពួកកុសល-
ធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

[៣២០] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់
បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត
អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន
ខ្យល់មគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ នឹងរលត់ (ក្នុងលំដាប់
នៃចិត្តនោះ) តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ នឹងរលត់ ទាំងពួក
អកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

[៣២១] ពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសល-
ធម៌ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌
នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣២២] ពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យា-
កតធម៌ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកត-
ធម៌ នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ធម្មយមកេ បរិច្ឆិកាស្ស ឧប្បទានិកេនវារោ

អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ នោ
 ច តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ចតុរោការេ
 បញ្ចរោការេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ
 កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

[៣២៣] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។
 យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តត្ថ អ-
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ នោ ច តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ចតុរោការេ បញ្ចរោការេ តត្ថ
 អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

[៣២៤] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។
 តស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ឥតរេសំ ចតុរោការ-
 រាជំ បញ្ចរោការារាជំ តេសំ យត្ថ កុសលា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិកៈ ឧប្បទានិកោកៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ តែពួកកុស-
លធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ នឹងរលត់
ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុរោកាភព និងបញ្ចរោកាភព ទាំងពួកកុសលធម៌
នឹងកើតឡើងដែរ ។

(៣២៣) ពួកអកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យា-
កតធម៌ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាក-
តធម៌ នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ តែ
ពួកអកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌
នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុរោកាភព និងបញ្ចរោកាភព ទាំងពួក
អកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

(៣២៤) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង
ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន ទ្វារមគ្គដ៏
ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុ-
សលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសល-
ធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោកាភព និងបញ្ចរោ-
កាភព នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ
តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិតំ ។ អាមន្តា ។

(៣២៥) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិ-
ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតំ ។
អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្ស-
ន្តិតំ ។ អន្តមក្កសមង្គំនំ អរហន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ឆោ ច
តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ ឥតរេសំ
ចតុវេកាវាទំ បញ្ចវេកាវាទំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ ។

(៣២៦) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិ-
ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតំ ។
អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ-
តំ ។ អន្តមក្កសមង្គំនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា អន្តមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ឆោ
ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣២៥) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុង
ទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌
របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វបិទុរោកាវៈ និងបញ្ចរោកាវៈ
នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

(៣២៦) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង
ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់
ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
នោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀង
ដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏
ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វិនិច្ឆ័យណា នោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ តែ
ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

ធម្មយមរោ បរិក្ខារស្ស ឧប្បាទនិរោធរាហ

ឥតវេសំ ចតុរោកាវាទំ បញ្ចរោកាវាទំ តេសំ តត្ថ
អព្យាកតតា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា
ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

(៣២៧) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
តស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។ អាមត្តា ។
យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អ-
នន្តរា អន្តមន្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ អកុសលា ធម្មា ន
និរុដ្ឋិស្សន្តិ ទោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
អន្តមន្តសមន្តំ អរហន្តានំ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា
ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

(៣២៨) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
តស្ស អព្យាកតតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។ អន្តមន្ត-
សមន្តំ អរហន្តានំ តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិ-
ស្សន្តិ ទោ ច តេសំ អព្យាកតតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ
បន្ទិមចិត្តស្ស ភន្តត្វិណោ តេសំ កុសលា ច ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អព្យាកតតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។
យស្ស វា បន អព្យាកតតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ
តស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ អាមត្តា ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវាៈ ឧប្បាទនីហោធាវាៈ

ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោកាវៈ
និងបញ្ចរោកាវៈ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹង
កើតឡើងដែរ ។

(៣២៧) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់
បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ
ដែលនឹងបាន ឡូមគ្គង៍ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងមិនរលត់
តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួក
អកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គង៍ប្រសើរ
នោះ នឹងមិនរលត់ទេ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។

(៣២៨) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌
របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គង៍ប្រសើរ នោះ នឹងមិន
កើតឡើងទេ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្តនោះ នឹងមិនរលត់
ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្តនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងក្បួនណាៈ នៃបច្ច័យចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកកុសល-
ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៣២៩] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ អត្ត-
 មត្តសមធឱំ អរហន្តា យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ អកុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឆោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភន្តត្ថុលោ តេសំ អកុ-
 សលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា
 ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស អកុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៣០] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។
 យត្ថ វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តត្ថ
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៣១] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។
 យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តត្ថ
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

[៣៣២] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣២៩] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសល-
 ធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់
 ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃបិគ្គណា
 នឹងមិនកើតឡើង តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់
 ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ក្នុងក្បួនៈ នៃបច្ចមបិគ្គទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកអកុ-
 សលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៣៣០] ពួកកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួក
 អកុសលធម៌ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
 អកុសលធម៌ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៣១] ពួកកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួក
 អព្យាកតធម៌ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹងរលត់ ។ ម្យ៉ាង
 ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[៣៣២] ពួកអកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា

ធម្មយមកេ បរិក្ខារស្ស ឧប្បាទនិពោធកំពោ

តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិតំ ។ និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។
យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិតំ ។ នត្ថំ ។

(៣ ៣ ៣) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ-
តំ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា
ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិតំ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមត្តំ
បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
និរុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ អត្ថមត្តសមដ្ឋិនំ អរហន្តានំ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន
និរុជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ ។

(៣ ៣ ៤) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន
និរុជ្ឈិស្សន្តិតំ ។ អត្ថមត្តសមដ្ឋិនំ អរហន្តានំ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ
នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិការៈ ឧប្បទានិភោគការៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹងរលត់ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ នឹង
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

(៣៣៣) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់
ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន តែពួកកុ-
សលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និង
របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកកុសល-
ធម៌ ក៏នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។

(៣៣៤) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏
ប្រសើរ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ច
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៣៥) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សន្តិតិ ។ អក្កមក្កសមន្តីនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលកិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៣៦) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស
 អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត

អភិធម្មបិណ្ឌ យមកៈ

ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុង
 ក្នុងក្លានៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទី
 ណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ អើ ។

(៣៣៥) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏
 ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែពួកអព្យា-
 កតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុ-
 សលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លានៈ
 នៃបច្ច័មចិត្ត ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុ-
 សលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣៣៦) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង
 ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយដែរឬ ។ អើ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិរោធិវា

តស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ អកុសលា
 ធម្មា និរុជ្ឈិតំ ធា ច តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា
 និរុជ្ឈិតំ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(៣៣៧) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
 បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ តស្ស កុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមា-
 បន្នានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ
 ធា ច តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ កុសលានំ
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិតំ
 កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(៣៣៨) យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ តស្ស អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។
 អាមត្តា ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា
 និរុជ្ឈិតំ តស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

ធម្មយមក បវត្តិវារៈ ឧប្បទានិរោធាវៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទទូណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងក្លិនក្លិនក្លិន ។ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទទូណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(១៣៧) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទទូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងក្លិនក្លិនក្លិន ។ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទទូណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(៣៣៨) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងដែរឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្វានំ តេ-
 សំ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ អកុ-
 សលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិតំ អកុសលា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

[៣៣៩] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ បេ ។

[៣៤០] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ តស្ស
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ សព្វេសំ^(១) ចិត្តស្ស
 ភន្តិក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិតំ
 កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

១ ឧ. សព្វេសន្តិ អយំ បាវោ សព្វត្ថ យេកុយ្យេន ន ទិស្សន្តិ ។ ឯត្ថ បទេ បតុរោកាម
 បព្វរោកាមេតិ សព្វត្ថ ទិស្សន្តិយេ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់
និរោធន៍ និងពួកអសញ្ញាសត្វ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្ត
ដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងកន្លងកូណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន
នោះ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួក
អកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[៣៣៩] ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៤០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់
ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទី
នោះដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ រលត់ហើយ
ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងកន្លងកូណៈ នៃចិត្ត
តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯ
ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បា-
ទកូណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិរោធាវោ

(៣៤១) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទ-
 ក្ខណោ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុជ្ឈិត នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ច ធម្មា និរុជ្ឈិត កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(៣៤២) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត តស្ស
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ភន្តិក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត
 នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ អកុ-
 សលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច
 ធម្មា និរុជ្ឈិត អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(៣៤៣) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិកៈ ឧប្បទានិកៈ

(៣៤១) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា
 ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសព្វាសត្វ ទាំងអស់នោះ រលត់ហើយ ក្នុងទី
 នោះ ក្នុងឧប្បទេស្វណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភក្តីទូណៈ
 នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកដទៃនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកដទៃនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បា-
 ទេស្វណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(៣៤២) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ក្នុង
 ទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសព្វាសត្វទាំងអស់នោះ រលត់ហើយ ក្នុង
 ទីនោះ ក្នុងឧប្បទេស្វណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភក្តីទូណៈ
 នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកដទៃនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកដទៃនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បា-
 ទេស្វណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(៣៤៣) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង

អភិធម្មប្បដិកេ យមកំ

តស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិត ។
 យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តស្ស
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

(៣៤៤) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្ត តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិត ។ យស្ស
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តស្ស កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

(៣៤៥) យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្ត
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិត ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

(៣៤៦) យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ បេ ។

(៣៤៧) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ឈន្ត តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។
 សទ្ធីសំ ចិត្តស្ស កង្កក្កលោ កុសលវិប្បយត្ថចិត្តស្ស
 ឧប្បនក្កលោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្ត
 លោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត
 សុទ្ធាវសានំ ធុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្វានំ
 តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្ត

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួកកុ-
សលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ មិនមានទេ ។

[៣៤៤] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួកកុ-
សលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

[៣៤៥] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួកអកុ-
សលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

[៣៤៦] ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៤៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងក្លិនក្ខណៈ
នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទី
នោះ ក៏មិនមែន កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវស្សត្ថ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ
ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

ធម្មយមកេ បរិនិវាស្ស ឡោកេវេនិវាសិកេ

អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិតំ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតំ តស្ស តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតំ ។ អាមន្តា ។

(៣៤៨) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតំ
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ សព្វេសំ
ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
នក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ហោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
ន និរុជ្ឈិតំ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតំ អព្យាកតា ច ធម្មា
ន និរុជ្ឈិតំ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា ន និរុជ្ឈិតំ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ឈន្តិតំ ។ អាមន្តា ។

(៣៤៩) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ឈន្តិតំ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតា-
តិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អកុសល-
វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ហោ
ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតំ

ធម្មយមកៈ បវត្តិកៈ ឧប្បាទនិពោធិកៈ

ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣៤៨) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងក្លិនកូណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣៤៩) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងក្លិនកូណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន ជីវុជ្ជិតុ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ជីវុជ្ជិតុ តស្ស
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៥០) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ជីវុជ្ជិតុ ។ អត្ថមក្ខស្ស ឧប្បា-
 នក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមក្ខំ បដិលក្ខ-
 ស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ តេសំ កុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ឆោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា
 ជីវុជ្ជិតុ ឥតេសំ កុសលានំ ឧប្បានក្ខណោ
 តេសំ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលា ច
 ធម្មា ជីវុជ្ជិតុ ។ យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា
 ជីវុជ្ជិតុ តស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស កត្តក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បានក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញសន្តានំ
 តេសំ អកុសលា ធម្មា ជីវុជ្ជិតុ ឆោ ច តេសំ
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលានំ ឧប្បានក្ខណោ
 តេសំ អកុសលា ច ធម្មា ជីវុជ្ជិតុ កុសលា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយ
 ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់
 ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៥០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអកុ-
 សលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់
 ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន ខ្យមគ្គីជ័យប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គីជ័យប្រសើរ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 ចិត្តនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯ
 ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 កុសលទាំងឡាយ ក្រៅពីនេះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសល-
 ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួក
 ជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងពួកអសញ្ញាសត្វ
 នឹងរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងកត្តក្ខណៈ
 នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួក
 អកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសល
 ទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

ធម្មយមកេ បរិក្ខារស្ស ឧប្បាទនិរោធាកេ

(៣៥០) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស កុស-
 លា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ សក្ខេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធស-
 មាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(៣៥២) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស អកុស-
 លា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ សក្ខេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធស-
 មាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច
 ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(៣៥៣) យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ បេ ។

ធម្មយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទនិរោធារៈ

(៣៥១) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គល
នោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់
នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ នឹងរលត់ ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងកន្លងក្ខណៈ នៃចិត្ត តែ
ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌
របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ
ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(៣៥២) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់
បុគ្គលនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំង
អស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ នឹងរលត់
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងកន្លងក្ខណៈ នៃ
ចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួក
អព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
កុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(៣៥៣) ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៣៥៤) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ អត្ត-
 មក្ខស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ត-
 មក្ខំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហោ ច តេសំ
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ឥតតេសំ កុសលានំ
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បទ
 យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភវន្ត-
 ក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ហោ ច តេសំ
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ
 កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

(៣៥៥) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ អា-
 មត្តា ។ យស្ស វា បទ យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និ-
 រុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។

អភិធម្មបិដក ឃ្លោកៈ

(៣៥៤) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន ខ្ញុំមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
លំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ កើតឡើង
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ
នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កើត
ឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្រៅពីនេះ
ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌
របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់
នោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក
កុសល ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹង
រលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួក
កុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(៣៥៥) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទី
ណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

ធម្មយមកេ បរិក្ខារវាយ ឧប្បាទនិរោធិកេ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភវន្តក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ប តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ប ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ប ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

[៣៥៦] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ អា-
 មត្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និ-
 រុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភវន្តក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ប តេសំ តត្ថ អ-
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ប ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ អកុ-
 សលា ប ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

[៣៥៧] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ នឹងរលត់ ក្នុងទី
 នោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងក្លិនក្ខណៈ
 ខែចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ ខែកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(៣៥៦) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុង
 ទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ នឹងរលត់ ក្នុងទី
 នោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងក្លិនក្ខណៈ
 ខែចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ ខែកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

(៣៥៧) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើត-
 ឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។

អភិធម្មប្បដិពោ យមកំ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសុញ្ញ-
 សត្តានំ តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈនិ នោ
 ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សនិ អក្ក-
 មក្កស្ស កង្កក្ខណោ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សនិ តស្ស ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ តេសំ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈនិ
 អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សនិ ។ យស្ស វា
 បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សនិ តស្ស កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈនិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សនិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អកុសលា ធម្មា ន
 និរុជ្ឈិស្សនិ នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈនិ
 អក្កមក្កស្ស កង្កក្ខណោ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សនិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្ក-
 ក្ខណោ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សនិ
 កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈនិ ។

(៣៥៨) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈនិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សនិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺរលាកដែលចូលកាន់និរោធ
នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
ចាកកុសល ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន
នោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត
ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏
ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា មិនកើតឡើង ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្ត
នោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គល
នោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែល
នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ តែពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអកុស-
លធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងពួកជន
នោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងមិន
រលត់ ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្តនោះទេ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើត
ឡើងដែរ ។

(៣៩៨) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើត
ឡើង ពួកអព្យាករធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។

ធម្មយមកេ បរិនិរុទ្ទ ឧប្បទនិរោធិវកោ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បទនក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ បន្តិមចិត្តស្ស កង្ក-
 ក្ខណោ តេសំ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អព្យា-
 កតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៥៩) យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្ប-
 ទនក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ អព្យា-
 កតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ បន្តិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 តេសំ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អព្យាកតា
 ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យា-
 កតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស អកុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៦០) យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ បេ ។

ធម្មយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទនិរោធារៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(៣៦៩) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(៣៧០) ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៣៦១) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សន្តិ អក្កមក្កស្ស កង្កក្ខណោ អរហន្តានំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ច
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា
 ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្ប-
 ាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
 អក្កមក្កស្ស កង្កក្ខណោ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្ក-
 ក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច
 ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣៦១) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។

ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ ដែលនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្តនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ ដែលនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

ធម្មយមកេ បរិក្ខារស្ស ឧប្បាទនិរោធហិរោ

(៣៦២) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ បន្ថិមចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៣៦៣) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ បន្ថិមចិត្តស្ស ភន្ត-
 ក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិ
 អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

[៣៦២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះដែរ ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងកងកូណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងកងកូណៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៦៣] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងកងកូណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងកងកូណៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា

តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ឈន្តិតំ ។
អាមត្តា ។

(៣៦៤) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្ត តស្ស
អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតំ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ
អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិល.
ភិស្សន្តិ តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្ត ឆោ ច តេសំ
អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ឥតរេសំ តេសំ កុសលា
ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្ត អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។
យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស
កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតំ ។ អាមត្តា ។

(៣៦៥) យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្ត តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតំ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស
កង្ក្កលោ តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្ត ឆោ ច
តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ឥតរេសំ តេសំ
កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្ត អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិ-
ស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ
តស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិតំ ។ អាមត្តា ។

(៣៦៦) យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្ប-
ជ្ឈន្ត តស្ស អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៦៤] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់
ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជននោះ
ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា កើតឡើងហើយ
តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួកអកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ កើតឡើងហើយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏
នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹង
រលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[៣៦៥] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកត្តាខ្លះ នៃបច្ច័មចិត្ត តែពួក
អព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់
ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ កើតឡើងហើយ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹង
រលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[៣៦៦] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង
ហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។

ធម្មយមកេ បរិវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនិរោធខំ

ប ច្ចិមចិត្តស្ស ភន្តត្ថាលោ តេសំ អកុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិតំ នោ ប តេសំ អក្កាមតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ
 ឥតវេសំ តេសំ អកុសលា ប ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ
 អក្កាមតា ប ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន
 អក្កាមតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស អកុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិតានិ ។ អាមន្តា ។

(៣៦៧) យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ ។ បេ ។

(៣៦៨) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។
 អក្កមកុសមន្តំ អារហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិតំ នោ ប តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិ-
 ស្សន្តិ ឥតវេសំ ចតុរោគារាជំ បញ្ចរោគារាជំ តេសំ
 តត្ថ កុសលា ប ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ អកុសលា ប
 ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុ-
 សលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិតានិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ធុតិយេ ចិត្តេ
 វត្តមានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ

ធម្មយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បទានិកៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងក្នុងភូណៈ នៃ
បច្ច័មបិគ្គ តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួក
អកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ កើតឡើងហើយ ទាំង
ពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌
របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើត
ឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[៣៦៧] ពួកកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៦៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ
ដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយ
មគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសល-
ធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចក្កវេការៈ និង
បញ្ចវេការៈ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹង
រលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹង
រលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុង
ប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតរេសំ
 ចតុរោកាវរំ បញ្ចរោកាវរំ តេសំ តត្ថ អកុសលា
 ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សនំ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៦៧) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សនំ ។ បច្ឆិម-
 បិត្តស្ស ភន្តិកុលោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុជ្ឈិស្សនំ ឥតរេសំ ចតុរោកាវរំ បញ្ចរោកាវរំ
 តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត អព្យាកតា ច
 ធម្មា និរុជ្ឈិស្សនំ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា និរុជ្ឈិស្សនំ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិ-
 ត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សនំ
 នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតរេសំ
 ចតុរោកាវរំ បញ្ចរោកាវរំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សនំ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោកាវៈ
 និងបញ្ចរោកាវៈ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើត
 ឡើងហើយដែរ ។

(៣៦៩) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ្នំ-
 កូណៈ នៃបច្ឆមចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់
 ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វ
 ចតុរោកាវៈ និងបញ្ចរោកាវៈ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអព្យា-
 កតធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គល
 ណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវស្សសត្វ
 កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងរលត់
 ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វ
 ចតុរោកាវៈ និងបញ្ចរោកាវៈ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌
 ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

ធម្មយមរោ បរិក្ខារស្ស ឧប្បទានិរោធិរោ

(៣៧០) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតំ ។ បដ្ឋិ-
 មបិត្តស្ស កង្កកុលោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិតំ នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុ-
 ជ្ឈិស្សន្តិតំ ឥតវេសំ ចតុរោការាវនំ បញ្ចរោការាវនំ
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ អព្យាកតា
 ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតំ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យា-
 កតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតំ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិតាតំ ។ សុទ្ធាវាសាវនំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមាទេ
 អសញ្ញាសត្តាវនំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិ-
 ស្សន្តិតំ នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ
 ឥតវេសំ ចតុរោការាវនំ បញ្ចរោការាវនំ តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតំ អកុសលា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិតំ ។

(៣៧១) យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិតំ ។ នត្ថំ ។
 យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតំ តស្ស
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតំ ។ ឧប្បជ្ជិតំ ។

ធម្មយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទនិរោធហរៈ

(៣៧០) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុង
 ក្នុងតួណា ខែបច្ច័មចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹង
 មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពី
 នេះ គឺពួកសត្វចតុរោកាវៈ និងបញ្ចរោកាវៈ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យា-
 កតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់
 បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ កាលចិត្តទីតិរ របស់
 ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញា-
 សត្វនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោកាវៈ និងបញ្ចរោកាវៈ នឹងរលត់
 ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

(៣៧១) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
 ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ មិនមានទេ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសល-
 ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[៣៧២] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សនីតិ ។ នត្ថំ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សនី
 តស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត ។

[៣៧៣] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សនីតិ ។ នត្ថំ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សនី
 តស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត ។

[៣៧៤] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិត ។ បេ ។

[៣៧៥] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិត តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សនីតិ ។ សុទ្ធាវសានំ ធុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ
 តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត យោ
 ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សនី

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣៧២) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ មិនមានទេ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួក
 កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនកើត
 ឡើងហើយ ។

(៣៧៣) ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ មិនមានទេ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួក
 អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើត
 ឡើងហើយ ។

(៣៧៤) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(៣៧៥) ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះដែរ
 ឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួក
 កុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ តែពួក
 អកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន
 ។

ធម្មយមកេ បរិក្ខារស្ស ឧប្បាទនិពោធិវិពោ

អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 អក្កមក្កសមជ្ឈំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្ត-
 វា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ មោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អ-
 កុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ច
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៧៦) យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៧៧) យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន ទ្វីមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងហើយដែរ ។

[៣៧៦] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹងរលត់ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[៣៧៧] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ធិរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អក្កសលំ
ធម្មា ន ធិរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អក្កសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត ។

ឧប្បទនិកេ ។

បរិវត្តិកេ ។

ភាវិតាវិកេ

[៣៧៨] យោ កុសលំ ធម្មំ ភាវេតិ សោ អក្កស-
លំ ធម្មំ បដហតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា បន អក្ក-
សលំ ធម្មំ បដហតិ សោ កុសលំ ធម្មំ ភាវេតីតិ ។
អាមន្តា ។ យោ កុសលំ ធម្មំ ន ភាវេតិ សោ
អក្កសលំ ធម្មំ នប្បដហតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា
បន អក្កសលំ ធម្មំ នប្បដហតិ សោ កុសលំ
ធម្មំ ន ភាវេតីតិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។(១)

ភាវិតាវិកេ ។

ធម្មយមកំ និដ្ឋិតំ ។

១ ឧ. យោ កុសលំ ធម្មំ ភាវេតិ ។ ល ។ សោ កុសលំ ធម្មំ ន ភាវេតីតិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។
និព័ ឥមេ បាវា ន ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបំណិត យមកៈ

នឹងរលត់ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិន
រលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

ចប់ ឧប្បទានិកោកៈ ។

ចប់ បរិក្ខារៈ ។

ការវិភាគៈ

(៣៧៨) បុគ្គលណា ចម្រើន ទ្វេកុសលធម៌ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
ថាលះចង់ ទ្វេកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា លះ
ចង់ ទ្វេកុសលធម៌ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាចម្រើន ទ្វេកុសលធម៌ឬ ។
អើ ។ បុគ្គលណា មិនចម្រើន ទ្វេកុសលធម៌ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
មិនលះចង់ ទ្វេកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិន
លះចង់ ទ្វេកុសលធម៌ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន ទ្វេកុសលធម៌
ឬ ។ អើ ។ បេ ។

ចប់ ការវិភាគៈ ។

ចប់ ធម្មយមកៈ ។

អភិធម្មបិដកេ
យមកស្ស បញ្ចមោ ភាគោ

មាតិកាបត្តាណិ

មាតិកា

អង្កេ

ចិត្តយមកំ អដ្ឋមំ

បុគ្គលវរុទ្ធនេសា	១
ធម្មវរុទ្ធនេសា	៧
បុគ្គលធម្មវរុទ្ធនេសា	១៣
មិស្សកវរុទ្ធនេសា	២០
បុគ្គលវរុទ្ធនេសា	២២
ធម្មវរុទ្ធនេសា	៣៥
បុគ្គលធម្មវរុទ្ធនេសា	៤៥
មិស្សកវរុទ្ធនេសា	៥១

ធម្មយមកំ

បណ្ឌិតិវរុទ្ធនេសា	៥៣
ឧទេសវរុទ្ធនេសា	”

អភិធម្មបិដក
យមកៈ បញ្ចមភាគ

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

លេខទំព័រ

ចិត្តយមកៈ ទី៨

បុគ្គលវារុទ្ធីស	១
ធម្មវារុទ្ធីស	៧
បុគ្គលធម្មវារុទ្ធីស	១៣
មិស្សកវារុទ្ធីស	២០
បុគ្គលវារនិទ្ធីស	២២
ធម្មវារនិទ្ធីស	៣៥
បុគ្គលធម្មវារនិទ្ធីស	៤៥
មិស្សកវារនិទ្ធីស	៥១

ធម្មយមកៈ

បណ្ឌិតវារៈ	៥៣
ឧទេសវារៈ	”

មាតិកាបន្តិច

មាតិកា	អង្កេត
និទ្ទេសវារ្យ	៥៥
បសោធនវារ្យ	”
បសោធនមូលចក្កវារ្យ	៥៦
សុទ្ធតម្មវារ្យ	៥៨
សុទ្ធតម្មមូលចក្កវារ្យ	៥៧
បវត្តិកវារ្យ	៦១
ឧប្បទានវារ្យ	”
និរោធហវារ្យ	១០៥
ឧប្បទានិរោធហវារ្យ	១៤៦
ការវិនាសវារ្យ	១៨៨

សុទ្ធិកប្រាប័នាតិកា

មាតិកា	លេខទំព័រ
និទ្ទេសវរៈ	៥៥
បរសាធនេវរៈ	”
បរសាធនមូលចក្កវរៈ	៥៦
សុទ្ធិធម្មវរៈ	៥៨
សុទ្ធិធម្មមូលចក្កវរៈ	៥៧
បរិភ័ក្ត្រវរៈ	៦១
ឧប្បាទវរៈ	”
និរោធឯវរៈ	១០៩
ឧប្បាទនិរោធឯវរៈ	១៤៦
ការវនាវរៈ	១៨៨



វិវរុទ្ធាវិវរុទ្ធបត្តិ

វិវរុទ្ធបាហោ	អវិវរុទ្ធបាហោ	អង្កេ	រជ្ជលេខាយំ
ន ឧប្បជ្ជត	ឧប្បជ្ជត	២	១៤
ន ឧប្បជ្ជត	ឧប្បជ្ជត	៨	២
និវជ្ជត	ន និវជ្ជត	„	១៣
ឧប្បជ្ជត	ឧប្បជ្ជត	២៥	៧
ឧប្បជ្ជស្សត	ឧប្បជ្ជស្សត	„	៨
និវជ្ជតា-	និវជ្ជតា-	១៤២	៥

សន្លឹកប្រៀបធៀបពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាប់
បុគ្គលវារុទ្ធស	បុគ្គលវារុទ្ធស	៣	១
បុគ្គល	បុគ្គល	១៣	១៤
ភន្តិក្ខណៈ	ភន្តិក្ខណៈ	២៧	៨
”	”	៣៣	”
បុគ្គល	បុគ្គល	៤៦	១៤
ឧប្បាសៈ	ឧប្បាសៈ	៤៧	១
ពួកអកុសលធម៌	ពួកអកុសលធម៌	៨១	១៧
របស់	របស់	១២៤	១០
របស់ជន	របស់បុគ្គល	១៣០	៣
ពួកអកុសល	ពួកអកុសល	”	១៥
មិនលេត	មិនលេត	”	១២
ចតុកោវរៈ	ចតុវេកាវៈ	១៤៣	១៣
កាន់រោង	កាន់និរោង	១៤៧	១៣
កើតឡើង	កើតឡើង ភ័យទីនោះ	១៧៦	៥
បញ្ចវេកាវៈ	បញ្ចវេកាវៈ	១៨៥	១៤
និមិត្ត	និមិត្ត	១៨៧	៧

